

UNIVERZITA PARDUBICE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV HISTORICKÝCH VĚD

Sídliště únětické kultury v Mikulovicích

Dita Svobodová Koldrová

20.6.2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a v seznamu pramenů a literatury uvedla veškeré použité informační zdroje.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 20. 6. 2012

Dita Svobodová Koldrová

Anotace:

Tato bakalářská práce se zabývá sídlištěm únětické kultury v Mikulovicích a dělí se na dvě části. První část je teoretická a pojednává o době bronzové, o únětické kultuře jako takové – nalezneme zde její kompletní charakteristiku tj. typická keramika, typy sídlišť, pohřbívání. Samozřejmě se také zabývá Mikulovicemi. Jednak pojednává o přírodních podmínkách, které v této oblasti panují, ale také o historii bádání v této oblasti, která je velice pestrá a začíná již na konci 19. století a trvá prakticky do dnešních dní. Druhá část je naopak ryze praktická. V této části se zpracovaly nálezy z parcel pana Beneše a pana Cibulky. U staveniště pana Cibulky nalezneme soupis objektů včetně jejich podrobných popisů a nákresů. U staveniště pana Beneše nalezneme taktéž soupis objektů včetně jejich podrobných popisů, nákresů a fotografií. Tato práce poskytuje kompletní výstup informací použitelný k dalším interpretacím, zejména pak k zasazení do celkových poznatků z Mikulovického naleziště.

Hesla:

Doba bronzová, únětická kultura, Mikulovice, žlabový dům, archeologický výzkum, kůlový dům

Synopsis:

This thesis deals with the culture of Únětice estate in Mikulovice and it is divided into two parts. The first part is theoretical and discusses the Bronze Age, about Únětice culture itself – we can find complete characteristic there, i.e. typical pottery, the types of settlements, burials. Of course it also deals with Mikulovice. It describes not only natural conditions in this region, but also the history of research in this area, which is very varied and starts at the end of 19th century and continues practically to this day. The second part is strictly practical. In this section, discoveries of Mr. Benes and Mr. Cibulka were processed. We can find list of objects, including detailed descriptions and drawings at Mr. Cibulka's site. We can also find list of objects, including their detailed description, drawings and photographs at Mr. Benes's site. This Bachelor provides complete output of information applicable to other interpretations, especially for setting into total knowledge of Mikulovice's site.

Keywords:

Bronze Age, culture of Únětice, Mikulovice, gutter house, archeological research, pillar house

Obsah

1.	Úvod	-1-
2.	Doba bronzová	-2-
2.1.	Únětická kultura	-2-
3.	Únětická kultura v Pardubickém kraji	-3-
3.1.	Katalog nalezišť	-4-
4.	Charakteristika Únětické kultury	-6-
4.1.	Keramika	-6-
4.2.	Sídliště	-8-
4.3.	Pohřbívání	-9-
5.	Mikulovické naleziště	-9-
5.1.	Historie bádání	-9-
5.2.	Mikulovice - kulturní památka?	-10-
6.	Přírodní podmínky na Pardubicku	-12-
6.1.	Geomorfologie	-13-
6.2.	Hydrologie	-13-
6.3.	Pedologie	-14-
6.4.	Klimatické podmínky	-15-
7.	Nálezová situace na staveništi RD p. Cibulky 241/59	-15-
7.1.	Soupis a charakteristika objektů	-15-
7.2.	Interpretace archeologických situací ze staveniště RD 241/59	-30-
7.3.	Rozbor nálezů ze staveniště RD 241/59	-31-
7.3.1.	Keramika	-31-
7.3.2.	Mazanice	-32-
7.3.3.	Osteologické pozůstatky	-32-
7.3.4.	Kameny	-32-
7.4.	Datace nálezů ze staveniště RD 241/59	-33-
8.	Nálezová situace na staveništi RD pana Beneše 241/50	-33-
8.1.	Soupis a charakteristika objektů	-34-
8.2.	Interpretace archeologických situací ze staveniště RD 241/50	-45-
8.3.	Rozbor nálezů staveniště RD 241/50	-47-
8.3.1.	Keramika	-47-
8.3.2.	Mazanice	-48-

8.3.3. Osteologický materiál	-49-
8.3.4. Kameny	-50-
8.4. Datace nálezů ze staveniště RD 241/50	-52-
9. Závěr	-52-
10. Settlement culture of Únětice in Mikulovice	-53-
11. Seznam použitých zkratk	
12. Seznam literatury	
13. Obrazová příloha	
14. Analýzy	

Úvod

Obec Mikulovice se rozkládá na území Pardubického kraje v jeho severovýchodní části a je taktéž součástí Pardubického okresu. Nachází se na velmi výhodném místě, jelikož je na spojnicí mezi městy Pardubice a Chrudim ...

Tato bakalářská práce je rozdělena do dvou částí. První část je obecná a pojednává o únětické kultuře jako takové – nalezneme zde její charakteristiku tj. způsob sídlení, keramickou výbavu, způsob pohřbívání atd. Dále nám tato obecná část představuje Mikulovice jako polykulturní naleziště od historie bádání až přes otázku kulturní památky. Nalezneme zde také přírodní podmínky Pardubicka – jeho geomorfologii, pedologii, hydrologii a klimatické podmínky. Druhá část této práce je konkrétní a zahrnuje soupis objektů včetně jejich vyobrazení, rozbor nálezů – tj. keramiky, mazanic, kostí a kamenů – a výslednou dataci těchto nálezů včetně interpretace. Tato konkrétní část se týká nálezových situací ze stavenišť rodinných domů pana Cibulky a Beneše.

Na počátku této práce tedy přede mnou stály dva úkoly. Tím prvním bylo zpracovat obecnou část bakalářské práce, k čemuž mi měla posloužit nalezená literatura. Tím druhým úkolem bylo zpracování konkrétní části bakalářské práce. To samozřejmě zahrnuje mnoho úkonů, od popisu střepů, přes jejich kresebnou a fotografickou dokumentaci až po soupis objektů a jejich kresebnou dokumentaci k závěrečné interpretaci. Cílem této práce by tedy mělo být spojení jednotlivých dílčích poznatků ke komplexnímu celku, který by našel své pozdější uplatnění po zveřejnění výsledků záchranného výzkumu v obci Mikulovice v ulici V loučkách a de facto pomohl dotvořit ucelený komplex znalostí o této lokalitě.

Ovšem ani mé práci se nevyhne kritika. Osobně jako největší nedostatek této práce považuji fakt, že jsem se až příliš zaměřila na druhou – tedy konkrétní – část a domnívám se, že je mezi těmito částmi vidět rozdíl. Také je velkou škodou, že nelze mé výsledné poznatky komplexněji interpretovat v souvislosti s Mikulovicemi, ale to je bohužel spojeno s tím, že ostatní výsledky dosud nebyly publikovány.

V úvodu této práce bych ráda nejdříve poděkovala lidem, kteří mi při vytváření této bakalářské práce pomohli. Předně bych chtěla poděkovat doc. PhDr. Lubošovi Jiráňovi, CSc. za vedení mé bakalářské práce, mé velké poděkování také patří Mgr. Janu Musilovi za zapůjčení materiálů, nekonečné konzultace a nespočet dobrých rad, které mi poskytl – nesmím také zapomenout na nespočet poskytnuté literatury, dále PhDr. Janu Frolíkovi, CSc. za zpřístupnění archeologických nálezů a dokumentace, Mgr. Jaroslavě Švédové za pomoc při dataci střepů, Mgr. Petrovi Netolickému za analýzu otisků mazanic z parcely č. 241/50, PhDr.

Radku Sedláčkovi za poskytnuté informace ohledně Mikulovic, Ing. Jiřímu Šurovi za geologickou analýzu z parcely pana Beneše, také mým velmi dobrým kamarádkám Mgr. Monice Pecinovské a Janě Vepřekové za podporu a v neposlední řadě můj největší dík patří mému manželovi a rodičům, kteří mi vytvořili takové prostředí, v němž se mi podařilo tuto práci dokončit. Na závěr bych ráda poděkovala všem, na které jsem v tomto výčtu zapomněla.

Doba bronzová

Termín doba bronzová byl poprvé použit při tvorbě katalogu kodaňské muzejní sbírky dánským archeologem Ch. J. Thomsenem v roce 1836.¹ V tomto období se objevuje nový kov – bronz, což je slitina mědi a cínu. Měď již byla známá z předchozího období eneolitu. Bronz znamenal velký technologický pokrok ve výrobě nástrojů, zbraní ale i šperků. Oproti některým čistým kovům se vyznačuje svou tvrdostí. Díky užívání nového kovu se začínáme v archeologickém fondu setkávat se zcela novými fenomény, do té doby z našeho území neznámými.

Doba bronzová se na našem území klade zhruba do období 2000 – 750 let př. n. l. Na našem území se doba bronzová dělí na několik dílčích částí. Úsek, kterému se budeme dále detailně věnovat, náleží starší době bronzové, kterou na našem zájmovém území představuje únětická kultura. Genezi této kultury můžeme hledat již v eneolitickém období – viz níže. Střední doba bronzová probíhá na našem území zhruba v letech 1500 – 1200 př.n.l. V této době se na našem území objevují mohylové kultury, v Čechách konkrétně českofalcká a středodunajská. V mladší a pozdní době bronzové se na našem území vygenerovaly kultury popelnicových polí, jejichž název odvozujeme od jejich typického pohřebního ritu.

Únětická kultura

Její název se odvozuje od naleziště Únětice u Roztok u Prahy (okr. Praha-západ). Tento název byl však kodifikován až v roce 1910.² Tato lokalita byla objevena roztockým lékařem Čeňkem Rýznerem.

Lokalita se v současné době nachází na území Praha-západ. Byla objevena výše zmiňovaným v roce 1879. Ten pak o rok později představil výsledky svého výzkumu

¹ JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 11. ISBN 978-80-86124-78-0

² BUCHTELA, K., NIEDERLE, L. *Rukověť české archeologie*. Praha, 1910. S. 41 - 44

v Památkách archeologických a místopisných a tato zpráva se považuje za první moderní nálezovou zprávu o terénní situaci u nás.³

Počátky únětické kultury nalezneme již v eneolitu. Toto eneolitické období únětické kultury se nazývá protoúnětické. V minulosti vznikaly vědecké diskuze právě o původu protoúnětické kultury.

Panoval zde názor, že protoúnětická kultura vznikla na základě tří kultur, které zde působily současně – tj. kultura řivnáčská, se šňůrovou keramikou a se zvoncovými poháry. Novější koncept pak připouštěl, že zásadní vliv na vznik protoúnětické kultury měly časně bronzové kulturní skupiny z Karpatské kotliny (Makó-Kosihy-Čaka, Vučedol-Zók, nagyrevská). Chronologicky se pak již zcela vylučovala kultura řivnáčská, o kultuře se šňůrovou keramikou panovaly spory, zcela jistí si archeologové byli jen kulturou se zvoncovými poháry. Byly zde prokázány některé stejné výzdobné prvky a technické postupy. Později se prokázalo, že existuje pouze jediná kultura, kterou můžeme označit jako výchozí pro protoúnětickou kulturu – tj. výše zmiňovaná kultura se zvoncovými poháry.⁴

Únětická kultura v Pardubickém kraji

Základní osou osídlení únětické kultury je řeka Labe a její přítoky. Na severní straně přechází osídlení plynule k Hradci Králové tj. k Labskému koridoru. Nejjižněji můžeme sledovat koncentraci osídlení mezi Chrastí a Rosicemi u Chrasti. Nejvýchodněji položenou lokalitou představuje depot z Vysokého Mýta a nejzápadnější hrobový nález ze Semína. Osídlení na tzv. Mikulovické planině souvisí s koncentrací únětických nalezišť mezi Bylankou, Markovickým potokem na straně západní, Chrudimkou, Novohradkou a potokem Ležákem na straně východní.

V rámci jižní části okresu Pardubice a severní části okresu Chrudim tak sledujeme několik významnějších sídlištních komplexů. Z našeho hlediska nejvýznamnějším sídlištním komplexem jsou Mikulovice, Blato a Medlešice. Dalším jižněji položeným významným sídlištním komplexem je Chrudim, Vestec, Topol a Vlčnov. Na severovýchodní hranici únětického osídlení Pardubického kraje se nalézají sídlištní komplexy Úhřetice a Dolní Bezděkov. V povodí potoku Ležáku na samé jihovýchodní hranici osídlení nalezneme lokality Rosice u Chrasti a Chrast.

³ SKLENÁŘOVÁ, Z. Encyklopedie pravěku v Čechách, na Moravě, a ve Slezku. 2002

⁴ MOUCHA, V. *K významu pozdního neolitu pro vznik kultury únětické*. Zborník filozofickej fakulty Univerzity Komenského. 1974b. Musaica, 9-16.

Pohřebiště nalezneme na sledovaném území méně, přesto se zde nacházejí. Jsou to: Rohoznice, Semín, Dražkovice, Mikulovice, Ostřešany, Úhřetice a Chrudim. S výjimkou Mikulovic kde bylo objeveno přes 99 hrobů⁵, se jedná o malé pohřebiště a ojedinělé hroby. V případě Mikulovic se jedná o největší pohřebiště únětické kultury na území Pardubického kraje.

Zajímavým zjištěním je koncentrace depotů. Ty se totiž nacházejí na ose Chrudim, Chrast, Vysoké Mýto, což je spojnice mezi Čechami a Moravou.

Mapy nalezneme v příloze. První mapa znázorňuje koncentraci únětické kultury v Pardubickém kraji, druhá mapa znázorňuje koncentraci sídlišť, třetí mapa koncentraci pohřebišť a čtvrtá mapa koncentraci depotů.

Katalog nálezů

Blato, okr. Pardubice

Sídlištní areál a pohřebiště.⁶

Dolany, okr. Pardubice

Sídlištní areál.⁷⁸

Dražkov, okr. Pardubice

Ojedinělý nález.⁹

Dražkovice, okr. Pardubice

Pohřebiště.¹⁰

Choltice, okr. Pardubice

Ojedinělý nález.¹¹

Libišany, okr. Pardubice

⁵ Ústní informace PhDr. Jana Frolíka, CSc.

⁶ VOKOLEK, V. *Ochrana pravěkých památek: Pardubický kraj I.* Pardubice, 1957, s. 44-45.

⁶ VOKOLEK, V. Blato. In: *BZO 1978-79.* 1979, s.14.

⁶ VOKOLEK, V. Medlešice. In: *BZO 1972.* 1972, s.12.

⁶ SVOBODA, B. Pardubický kraj v pravěku. In: *sborník „Pardubice“.* Pardubice, 1940, s.14 – 25.

⁶ BOHM, J. Pardubicko v době předhistorické. In: *Věstník muzejního spolku v Pardubicích.* Pardubice, 1926, s. 3-6.

⁶ FRAJDL, J. a ZIKMUNDA, V. *Listy z dějin východních Čech.* Havlíčkův Brod, 1965, s.197.

⁶ ČURDA T. Blato. In: *Zpravodaj KMVČ XI/1.* Hradec Králové, 1984, s. 19-39.

⁷ VOKOLEK, V. Dolany. *Zpravodaj KMVČ XVII/1.* Hradec Králové, 1990, s. 3-23.

⁸ KALFERST, J., SIGL, J. a VOKOLEK, V. Dolany. *Zpravodaj KMVČ XVIII.* Hradec Králové, 1992, s. 10.

⁹ PREIDEL, H. Soupis nálezů II, únětická. RKP. 1932 uloženo ARÚ Praha

¹⁰ BOHM, J. Pardubicko v době předhistorické. In: *Věstník muzejního spolku v Pardubicích.* Pardubice, 1926, s. 3-6.,

¹⁰ SVOBODA, B. Pardubický kraj v pravěku. In: *sborník „Pardubice“.* Pardubice, 1940, s.14 – 25.

¹⁰ FRAJDL, J. a ZIKMUNDA, V. *Listy z dějin východních Čech.* Havlíčkův Brod, 1965, s.197.

¹¹ VOKOLEK, V. Archeologická sbírka muzea v Cholticích. In: *Zpravodaj KMVČ XVI/1.* Hradec Králové, 1989, s. 42-57.

Ojedinělý nález.¹²

Mikulovice, okr. Pardubice

Sídlištní areál a pohřebiště. Literatura viz historie bádání.

Ostřešany, okr. Pardubice

Sídlištní areál a pohřebiště.¹³

Pardubice, okr. Pardubice.

Ojedinělý nález.¹⁴

Počáply, okr. Pardubice

Ojedinělý nález.¹⁵

Rohoznice, okr. Pardubice

Pohřebiště.¹⁶

Semín, okr. Pardubice

Pohřebiště.¹⁷

Staré Čivice, okr. Pardubice

Ojedinělý nález.¹⁸

Stéblová, okr. Pardubice

Ojedinělý nález.¹⁹

Dolní Bezděkov, okr. Chrudim

Sídlištní areál.²⁰

Chrast, okr. Chrudim

Depot.²¹

Chrudim, okr. Chrudim

Sídlištní areál, pohřebiště a depot.²²

Medlešice, okr. Chrudim

¹² PREIDEL, H. Soupis nálezů II, únětická. RKP. 1932 uloženo ARÚ Praha

¹³ SVOBODA, B. Pardubický kraj v pravěku. In: *sborník „Pardubice“*. Pardubice, 1940, s.14 – 25.

¹³ PREIDEL, H. Soupis nálezů II, únětická. RKP. 1932 uloženo ARÚ Praha

¹³ LUNG, W. *Ostřešany*. HLAS 236/1945, 1945, uloženo ARÚ Praha

¹⁴ PREIDEL, H. Soupis nálezů II, únětická. RKP. 1932 uloženo ARÚ Praha

¹⁵ PREIDEL, H. Soupis nálezů II, únětická. RKP. 1932 uloženo ARÚ Praha

¹⁶ PREIDEL, H. Soupis nálezů II, únětická. RKP. 1932 uloženo ARÚ Praha

¹⁷ PREIDEL, H. Soupis nálezů II, únětická. RKP. 1932 uloženo ARÚ Praha

¹⁷ ANONYM. *Semín*. HLAS 1842/1932, 1932, uloženo ARÚ Praha

¹⁸ PREIDEL, H. Soupis nálezů II, únětická. RKP. 1932 uloženo ARÚ Praha

¹⁹ FRAJDL, J. a ZIKMUNDA, V. *Listy z dějin východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1965, s.197.

²⁰ SIGL, J. a VOKOLEK, V. Dolní Bezděkov. In: *Zpravodaj KMVČ*. Hradec Králové, 1978, s.10.

²¹ ŠMÍD, J. *Dějiny Chrasti: od nejstarších dob až do roku 1848*. Chrudim, 1935, s. 13-14.

²² RATAJ, J. *Chrudim*. HLAS 638/1952, 1952, uloženo ARÚ Praha,

²² RATAJ, J. *Chrudim*. HLAS 1152/1952, 1952, uloženo ARÚ Praha

²² RATAJ, J. *Chrudim*. HLAS 2957/1952, 1952, uloženo ARÚ Praha

²² RATAJ, J. *Chrudim*. HLAS 5225/1952, 1952, uloženo ARÚ Praha

Sídlištní areál.²³

Rosice u Chrasti, okr. Chrudim

Sídlištní areál.²⁴

Topol, okr. Chrudim

Sídlištní areál.²⁵

Úhřetice, okr. Chrudim

Sídlištní areál a pohřebiště.²⁶

Vestec, okr. Chrudim

Sídlištní areál.²⁷

Vlčnov, okr. Chrudim

Sídlištní areál.²⁸

Vysoké Mýto, okr. Ústí nad Orlicí

Depot.²⁹

Charakteristika únětické kultury

Následující kapitola se pokusí obecně shrnout poznatky o únětické kultuře, nutno dodat, že tato kapitola není zpracována detailně.

Keramika

Keramika období únětické kultury se vyznačuje dobrou kvalitou. U mladšího období je nápadné její výborné technické zpracování.³⁰ Výzdoba keramických nádob může být plastická či rytá. V případě plastické výzdoby se většinou jedná o plastickou pásku, která

²³ SIGL, J. a VOKOLEK, V. Archeologické nálezy v r. 1985. In: *Zpravodaj K MVČ XIII.* Hradec Králové, 1986, s. 15 - 16.,

²³ VOKOLEK, V. *Medlešice*. HLAS 1485/1962, 1962, ULOŽENO ARÚ Praha

²³ VOKOLEK, V. *Medlešice*. In: *BZO 1986-87*. 1989, s.113.

²⁴ VOKOLEK, V. Rosice u Chrasti. In: *Zpravodaj K MVČ II/2*. Hradec Králové, 1974, s.18.

²⁵ FROLÍK, J. - SIGL, J. *Chrudimsko v raném středověku*. Chrudim, 1995, s. 96.

²⁶ VOKOLEK, V. Záchraný výzkum v Úhřeticích, In: *Zpravodaj K MVČ VII*. Hradec Králové, 1980, s. 1-2, 4-7.

²⁶ VOKOLEK, V. *Ochrana pravěkých památek: Pardubický kraj I*. Pardubice, 1957, s. 44-45.

²⁶ BERNARD. *Úhřetice*. HLAS 118/1945, 1945, uloženo ARÚ Praha

²⁶ FRONĚK, E. *Úhřetice*. HLAS 496/1938, 1938, uloženo ARÚ Praha

²⁶ ANONYM. *Kronika krajem Perštýnů XVIII*. Pardubice, 1937/1938, s.127-128.

²⁶ VOKOLEK, V. *Úhřetice*. HLAS 2860/1952, 1952, uloženo ARÚ Praha

²⁶ VENCL, S. *Úhřetice*. HLAS 1400/1961, 1961, uloženo ARÚ Praha

²⁷ Dosud nepublikováno, ústní konzultace s Mgr. Janem Musilem

²⁸ Dosud nepublikováno, ústní konzultace s Mgr. Janem Musilem

²⁹ SKUTIL, J. Z nejdávnější minulosti Litomyšlska a Prosečska. In: *Od Trstenické stezky*. 1947 - 1948. s. 14-16, 38-48, 58-62, 75 -80, pozn. Č. 29

³⁰ JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 41. ISBN 978-80-86124-78-0

může být jednoduchá či vícečetná, mohou na ní být důlky či zářezy. Obvyklé jsou také protilehlé vrypy nebo půlměsíkové kolky umístěné na pásce. Ve starším období se objevuje svislé žebro na výduti nádob, naopak v mladším období je tato výzdoba vzácná.³¹ Rytá výzdoba je tvořena třásňovitou výzdobou, což jsou vertikální a horizontální linie, a klikatkami. Ve starším období únětické kultury je rytá výzdoba častější než v mladším období, kdy ustupuje nebo je omezena na jednoduché či vícenásobné klikatky či trojúhelníky vyplněné vpichy.³² Typické jsou tyto tvary nádob:

Zásobnice

Jsou větších rozměrů, jejich hrdlo je hladké nebo můžeme být i zdrsňené. Povrch zásobnic je zdrsňený prstováním nebo rýhováním, a to z praktických důvodů, kvůli lepší manipulaci. Na rozhraní hrdla a těla bývají většinou umístěny pupky nebo jazykovité výčnělky. Jiným typem zásobnice jsou nádoby, které mají vyšší vyhlazené hrdlo, prstované tělo a čtyři pravidelně rozložená ucha. Na rozhraní mezi tělem a hrdlem je plastická páska.³³

Hrnce

Hrnce jsou různých velikostí, vyskytují se bezuché amforovité a vázovité hrnce s vyšším hrdlem, které je odsazené od těla. Častá je i výzdoba pomocí výčnělků vlašťovčího ocasu. V pozdním období únětické kultury jsou typické hrncovité mísy a hrnky s uchem.³⁴

Mísy

Ve starším období existují různé tvary a velikosti – ploché, kónické nebo na různě provedených nožkách. V mladším období jsou charakteristické ploché mísy s nízkým okrajem a s jedním nebo čtyřmi uchy. Okraje mís jsou zatažené, odsazené, rovně seříznuté nebo rozšířené na obě strany. K pozdní fázi patří velké mísy, které mají pod okrajem vodorovné ucho a zdrsňené tělo, dále pak polokulovité mísy s vodorovným uchem. Všechny tyto tvary se vyskytují pouze na sídlištích.³⁵

Džbánky

Ve většině případů mají rozevřené hrdlo odsazené od baňatého těla.³⁶

Dvouuché amfory

Jsou hojně zastoupeny na sídlištích, mají vyšší prohnuté hrdlo a baňaté tělo.³⁷

Koflíky

³¹ JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 47. ISBN 978-80-86124-78-0

³² JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 47. ISBN 978-80-86124-78-0

³³ JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 45. ISBN 978-80-86124-78-0

³⁴ JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 45. ISBN 978-80-86124-78-0

³⁵ JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 45. ISBN 978-80-86124-78-0

³⁶ JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 45. ISBN 978-80-86124-78-0

³⁷ JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 45. ISBN 978-80-86124-78-0

Jedny z nejběžnějších tvarů na mladoúnětických sídlištích i pohřebištích. Pro tyto nádoby je typický jejich vzhled – jsou vyhlazené s lesklým povrchem, což způsobuje kovový vzhled nádoby a tudíž jejich vizuální atraktivitu. Ovšem tyto nádoby mají i své stinné stránky – ucho je umístěno hluboko pod těžištěm, čímž se v praxi stává nepoužitelným a díky ostrému zalomení nádoby nešlo nádobu kvalitně vyčistit. Nicméně jejich atraktivita vedla k tomu, že jsou velice často používány jako hrobová výbava. Mezi koflíky také patří nálevkovité rozevřené tvary.³⁸

Cedníky

Nejčastěji se na sídlištích objevují dva základní typy: nádoby s baňatým, otvory hustě pokrytým tělem a hlubší miskovité tvary s provrtaným dnem. Průměry cedníků byly na sílu jehlic či šidel.³⁹

Sídliště

Základem pro vznik sociálně ekonomických vztahů je vždy zemědělství. Ve starší době bronzové se definitivně stabilizoval systém usedlého zemědělství, s čímž úzce souvisí vyšší počet sídlišť. Typickým obydlím nositele lidu únětické kultury je velký nadzemní kůlový dům pravoúhlého půdorysu, nicméně domy mohly být i menších rozměrů. Domy měly někdy ve středové části sloupy, které byly hlouběji zapuštěny do země, což prakticky znamená, že u některých domů lze soudit na valbovou variantu střechy s hřebenovou vaznicí. Prostory, které byly mezi sloupy, byly vypleteny proutím a omazány hlínou. Orientace těchto domů je většinou směrem severozápad/jihovýchod. V klasickém období únětické kultury se vyskytovaly i chaty menších rozměrů. Významnými lokalitami pro studium únětických nadzemních staveb jsou především Březno u Loun, Blšany, Postoloprty (v Čechách)⁴⁰ a ve Velešovicích na Slavkovsku, Lovčičky, Holubice, Moravská Nová Ves (na Moravě)⁴¹. Někdy bývají v domech únětické kultury uloženy dětské pohřby, které mohou být interpretovány jako oběti.⁴²

Dle některých teorií se na sídlištích dají rozlišit dva typy staveb – nadzemní kůlové stavby a stavba se zahloubenou podlahou⁴³ např. Hlízov na Kolínsku (Čechy)⁴⁴ a Hradčany

³⁸ JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 45. ISBN 978-80-86124-78-0

³⁹ JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 45. ISBN 978-80-86124-78-0

⁴⁰ PLEINER, Radomír (ed.). *Pravěké dějiny Čech*. Praha, 1978, s.362.

⁴¹ PODBORSKÝ, V (ed.). *Pravěké dějiny Moravy*. Brno, 1993, s.250.

⁴² JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 37. ISBN 978-80-86124-78-0

⁴³ HÁSEK, I. Obydlí a sídliště v oblasti únětické kultury. In: *Časopis Národního muzea*, řada historická 153. Praha, 1984, s. 4.

⁴⁴ JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 38. ISBN 978-80-86124-78-0

na Prostějovsku⁴⁵ (Morava). Tyto objekty se však vyskytují sporadicky, a tak se spíše předpokládá, že sloužily k výrobním aktivitám.⁴⁶

Posledním typem obydlí, který se taktéž na lokalitách vyskytuje sporadicky, je dům se základovým žlabem. Z lokalit, kde můžeme tyto domy najít, je to Vrané na Slánsku⁴⁷, Vliněves⁴⁸ a námi sledovaná lokalita v Mikulovicích⁴⁹ a v Blatě⁵⁰.

Pohřbívání

V období únětické kultury zcela dominují hroby kostrové. Koncentrují se v těsné blízkosti sídlišť v menších skupinách, tvořených řádově 20 až 40 hroby, které jsou zpravidla uspořádány do řad. Na povrchu jsou neznatelné, ale je pravděpodobné, že měly nějaké nadzemní označení. Hrobové jámy jsou pak obdélníkového tvaru a někdy byly zvlášť upravovány. Ve většině hrobů byla jedna osoba ve skrčené poloze na pravém boku, hlavou k jihu, obličejovou částí k východu. Paže, které byly pokrčené před trupem, směřující dlaněmi k lebce. Pokud byl trup alespoň mírně natočený naznak, jsou paže složeny na hrudi. Dolní končetiny jsou příkrčené k hrudi v mladším období častěji než ve starším. Vyskytují se ale i odchylky od tohoto pohřebního ritu. Lze se setkat i s pohřby více osob. Hrobový inventář tvoří jednak předměty, které byly součástí osobní výbavy, jednak atributy, odznaky či symboly a také keramická výbava. Mnoho hrobů utrpělo zvláště druhotnými zásahy.⁵¹

Mikulovické naleziště

V následujících kapitolách je představeno polokulturní naleziště v Mikulovicích.

Historie bádání

První doklady archeologické činnosti na území Mikulovic klademe již do konce 19.století.⁵² V první polovině 20. Století byly získány nálezy patřící únětické kultuře⁵³ a to

⁴⁵ PODBORSKÝ, V (ed.). *Pravěké dějiny Moravy*. Brno, 1993, s.250.

⁴⁶ JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 38. ISBN 978-80-86124-78-0

⁴⁷ HÁSEK, I. Obydlí a sídliště v oblasti únětické kultury. In: *Časopis Národního muzea*, řada historická 153. Praha, 1984, s. 5.

⁴⁸ JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 38. ISBN 978-80-86124-78-0

⁴⁹ Ústní informace Mgr. Jana Musila

⁵⁰ Ústní sdělení Mgr. Jana Musila – v roce 2004 při výstavbě silnice I 37 v ploše nad hliníkem zaniklé cihelny v Blatě, byl odkryt půdorys žlabového domu, tento půdorys byl téměř kompletní.

⁵¹ PLEINER, Radomír (ed.). *Pravěké dějiny Čech*. Praha, 1978, s. 367-369.

⁵² DIVIŠ ČISTECKÝ, V. Hroby z Dražkovic. In: *Památky archeologické XIII*, 1885, 31-38.

⁵² FELCMAN, J. Archeologická vycházka do východních Čech. In: *Památky archeologické XVIII*, 1899, s. 415-416.

⁵³ DIVIŠ ČISTECKÝ, V. V kruhovce Mikulovické, In: *Památky archeologické XIX*, 1900 -1901.

zejména v Kašparově cihelně, mikulovickém kopci a jeho okolí, Kabrhelově úvozu. Ve druhé polovině 20. století zde vzrůstají archeologické aktivity. Na výzkumech se převážně podíleli Jiří Sigl a Vít Vokolek.⁵⁴ Na začátku nového tisíciletí byla zahájena výstavba kolonie rodinných domků na západním svahu mikulovického kopce. Další etapou výstavby v Mikulovicích, kde započal záchranný archeologický výzkum⁵⁵, byla lokalita V Loučkách. Lokalita na západním svahu mikulovického kopce a lokalita V loučkách se, díky záchrannému archeologickému výzkumu a především díky získanému archeologickému materiálu, stala natolik archeologicky atraktivní, že byl podán návrh, aby byla prohlášena kulturní památkou. – viz níže.

Mikulovice – kulturní památka?

Jak plyne z výše uvedené historie bádání, jsou Mikulovice významnou polykulturní lokalitou ve východních Čechách. Mikulovice nabyly svého významu především v posledním desetiletí, kdy je trendem bydlet v klidné lokalitě v blízkosti města. Mikulovice tyto parametry splňují svou atraktivní polohou mezi městy Pardubice a Chrudim. Právě pro svoji atraktivitu zde začala v posledních letech stoupat výstavba rodinných domů, což neuniklo pozornosti archeologů. Současným trendem dnešní archeologie je ponechání těchto lokalit v nezměněném stavu a zakonzervování pro budoucí generace. Logicky tedy bylo snahou archeologů tuto cennou lokalitu uchránit, zvláště když po výstavbě kolonie rodinných domů

⁵³ ROSŮLEK, F. K. Pardubicko-Holicko-Přeloučsko I. Pardubice, 1903.

⁵³ ROSŮLEK, F. K. *Předhistorické památky, objevené v letech 1914-1915*. Musejní spolek v Pardubicích 1915-1916, Pardubice, 1915-1916.

⁵³ KUDRNA, K. Přehled dějin předhistorických na Chrudimsku. In: Hanuš, V. (ed.): *Chrudimsko a Nasavrcko. Díl IV*. Chrudim, 1926.

⁵³ SVOBODA, B. Pardubický kraj v pravěku. In: *sborník „Pardubice“*. Pardubice, 1940, s.14 – 25.

⁵³ PREIDEL, H. Soupis nálezů II, únětická. RKP. 1932 uloženo ARÚ Praha

⁵³ DOMEČKA, L. *Předhistorické nálezy z let 1919-28 ve Vlastivědném museu pro východní Čechy v Chrudimi*. Chrudim, 1929.

⁵⁴ VOKOLEK, V. – SIGL, J. Záchranné výzkumy archeologické oddělení K MVČ – pracoviště

⁵⁴ SIGL, J. – VOKOLEK, V. 1995: Mikulovice. In: *Výzkumy v Čechách 1990/2*. Praha, 1995, s. 203-204.

⁵⁴ SIGL, J. – VOKOLEK, V. 1978: Záchranné výzkumy a další terénní akce AO K MVČ provedené v roce 1977. In: *Zpravodaj K MVČ V/1*. Hradec Králové, 1978, s. 3-11.

⁵⁵ SEDLÁČEK, R. – FROLÍK, J. – MUSIL, J. a ŠVÉDOVÁ, J. Nejnovější výzkumy na polokulturní lokalitě Mikulovice, okr. Pardubice. In: *Archeologické výzkumy v Čechách 2008*. Sborník referátů informačního kolokvia. Suppl. Zpráv České archeologické společnosti. Praha, 2009, s. 75.

⁵⁵ SEDLÁČEK, R. Archeologický výzkum při výstavbě kolonie RD v Mikulovicích. In: *Archeologické výzkumy v Čechách 2006*. Sborník referátů informačního kolokvia. Suppl. Zpráv České archeologické společnosti. Praha, 2007, s. 28.

⁵⁵ SEDLÁČEK, R. – HALAMA, J. a JÍLEK, J. Nové germánské sídliště s nálezem terry sigillatv Mikulovicích, okr. Pardubice. In: Droberjar, E. – Komoróczy, B. – Vachútová, D. (eds.) *Archeologie barbarů 2008: Barbarské sídliště. Chronologické, ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů*. Brno, 2008.

na západním svahu mikulovického kopce se tato lokalita ukázala jako nesmírně vědecky atraktivní. O tuto záchranu se velmi zasloužil Mgr. Radko Sedláček, Ph.D. z Východočeského muzea v Pardubicích, který zpracoval a podal návrh na prohlášení polykulturního sídliště z období mladšího pravěku a rané doby dějinné Mikulovice poloha V loučkách za kulturní památku. V roce 2007 byl tento návrh⁵⁶ (vypracovaný Východočeským muzeem v Pardubicích) doručen Archeologickému ústavu Akademie věd České republiky. Archeologický ústav vydal souhlasné stanovisko a postoupil tuto žádost ministerstvu kultury České republiky. Ministerstvo kultury vydalo 9. 6. 2008⁵⁷ rozhodnutí, v kterém prohlašuje lokalitu Mikulovice „V Loučkách“, Blato, Dražkovice okr. Pardubice za kulturní památku. Vlastníci pozemků podali proti tomuto rozhodnutí rozklad a ministerstvo kultury tedy svoje rozhodnutí přezkoumávalo. Největším problémem tohoto rozhodnutí je právní situace, která zde nastala – na jedné straně stojí vlastníci, kteří tímto rozhodnutím přišli o nemalou část finančních prostředků, vezmeme-li v úvahu, že m² se v Mikulovicích prodával okolo 1000 Kč a po prohlášení za kulturní památku, která sebou skýtá značná omezení, by tato částka výrazně klesla. Na druhé straně stojí stát, který se snaží ochránit kulturní dědictví. Hlavní otázkou tohoto sporu tedy je, je-li ochrana soukromého majetku víc než ochrana kulturního dědictví. Ministerstvo kultury v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedlo, že si je vědomo situace vlastníků, kterým svým předchozím rozhodnutím způsobilo značné komplikace, a proto ustanovilo zvláštní podmínky pro tuto lokalitu. Vlastníci na základě těchto podmínek mohou provést nezbytné zásahy do terénu pro stavbu domu (samozřejmě s předešlým archeologickým výzkumem), zároveň však domy, jejichž projekty vznikly před zahájením řízení, mohou být podle původních projektů podsklepeny. Ostatní domy, jejichž projekty vznikly až po zahájení tohoto řízení, podsklepeny být nemohou. Jsou zde další zvláštní ustanovení ohledně oplocení a jiných zásahů. Nejčastějšími argumenty majitelů pozemků byly: výše zmiňovaná ztráta bonity půdy, nedůvěra k předpokladu, že tato lokalita je bohatá stejně jako lokalita „Pod kopcem“, vydání kladného rozhodnutí i přes nesouhlas Krajského úřadu Pardubického kraje (vedoucí stavebního odboru má také pozemek v Mikulovicích, což MK ČR považuje za střet zájmu) i Magistrátu města Pardubic, špatné právní vyhodnocení a postupy, ustanovení zvláštních podmínek pro využívání pozemků je irelevantní aj. Ministerstvo však své rozhodnutí nezměnilo⁵⁸, i když připustilo některé argumenty vlastníků,

⁵⁶ Návrh na prohlášení archeologického nemovitěho nálezu „polykulturní sídliště z období mladšího pravěku a rané doby dějinné Mikulovice poloha V loučkách na k.ú. Mikulovice, k.ú. Blato a k.ú. Dražkovice“ za kulturní památku č.j. 118 61/ 07 ze dne 29.11.2007

⁵⁷ Rozhodnutí ministra kultury č.j. 17166/2007 ze dne 9.6.2008.

⁵⁸ Rozhodnutí ministra kultury č.j. 15457/2008 ze dne 18.12.2008

a tak tato lokalita zůstala nadále kulturní památkou. Vlastníci pozemků se ovšem nevzdali, a tak 28. 1. 2009⁵⁹ bylo vydáno nové rozhodnutí ministerstva kultury o zrušení předchozího rozhodnutí⁶⁰. Tímto rozhodnutím Mikulovice ztratily status kulturní památky. Ministerstvo mimo jiné shledalo, že zvláštní podmínky, které předtím nadefinovalo, jsou irelevantní a nejsou závazné ani vymahatelné, dále shledalo některá právní pochybení v postupech a vyhodnoceních a také že byly jednostranně upřednostněny zájmy ochrany kulturního dědictví nad ochranou vlastnických práv – nedošlo tedy k dostatečnému kompromisu. Ovšem ani archeologové se nevzdávají. V průběhu záchranného výzkumu při výstavbě rodinných domů se nepochybně prokázalo, o jak cennou lokalitu se jedná. Proto 26. 8. 2009 podalo Východočeské muzeum v Pardubicích a Archeologický ústav Akademie věd České republiky návrh na prohlášení nemovité archeologické památky pravěké polykulturní lokality Mikulovice⁶¹. Tento návrh není znovu podání předchozího návrhu, nýbrž se opírá o zcela nové poznatky, které byly získány díky záchrannému výzkumu při výstavbě rodinných domů.

Celá situace ohledně Mikulovic je tedy značně komplikovaná a tento návrh je stále v projednávání. Jak ovšem tato lokalita skončí je nyní zcela nepředvídatelné. Osobně se domnívám, že hlavním problémem je to, že firma, která pozemky skupila a poté je prodávala jednotlivým vlastníkům, velice dobře věděla, že tyto komplikace mohou nastat. Přesto de facto udělala z vlastníků rukojmí jejich vlastních pozemků, což není v archeologii ojedinělá situace. Doufejme, že se tedy najde kompromisní řešení, kdy budou uspokojeni jak vlastníci pozemků, tak archeologové, kteří dělají pouze svou práci a snaží se zachovat kulturní dědictví pro další generace.

Přírodní podmínky na Pardubicku

Pardubický kraj je vymezen územními okresy Pardubice, Chrudim, Ústí nad Orlicí a Svitavy. Rozloha Pardubického kraje je 4519 km², což z něj činí pátý nejmenší kraj.

Pardubický okres je středně velkým okresem o rozloze 888,97 km². Krajské město a sídlo okresu Pardubice pak leží poblíž jižní hranice kraje. Na území okresu pak převládá rovinný a pahorkatinný georeliéf.⁶²

⁵⁹ Rozhodnutí ministra kultury č.j. 1636/2009 ze dne 28.1.2009

⁶⁰ Rozhodnutí ministra kultury č.j. 17166/2007 ze dne 9.6.2008.

⁶¹ Žádost Východočeského muzea v Pardubicích a ARÚ AV ČR, Praha, v.v.i. o podání návrhu na prohlášení nemovité archeologické památky pravěké polokulturní lokality Mikulovice, Pardubický kraj, okres Pardubice, katastr obce Dražkovice (část) a katastr obce Mikulovice u Pardubic (část) č.j. 11210/09 ze dne 26.8.2009

⁶² FALTÝSOVÁ, H. – BÁRTA, F. a kol.. Pardubicko. In MACKOVČIN, Peter – SEDLÁČEK, Miroslav. *Chráněná území ČR, svazek IV*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Brno: EkoCentrum, 2002, s. 104. ISBN 80-86064-44-1

Obec Mikulovice se nachází zhruba 4 km jižním směrem od města Pardubice a je součástí Pardubického okresu a Pardubického kraje. V rámci Pardubického kraje můžeme obec situovat do jeho severozápadní části, přičemž od západních hranic Pardubického kraje je obec vzdálena zhruba 30 km a od severních hranic zhruba 20 km. Obec vznikla sloučením původně dvou katastrálně samostatných obcí – Mikulovice a Blato, přičemž katastrální výměra obce je 3,44 km² a počet obyvatel činí 1121⁶³ (údaj platný k 31. 1. 2011).

Geomorfologie

Dle geomorfologického členění patří území okresu do geomorfologické provincie Česká vysočina. Většina území okresu pak náleží do soustavy České tabule a její podsoustavy Východočeské tabule, která je složená ze svrchnokřídových usazenin, a jejíž součástí je i Východolabská tabule.⁶⁴

Východolabská tabule o přibližné rozloze 1689 km² je plochá pahorkatina v povodí Labe a Cidliny na slínovcích, jílovcích, spongilitech a pískovcích s říčními a eolitickými sedimenty. Jihovýchodní část Východolabské tabule tvoří Pardubická kotlina.⁶⁵

V Pardubické kotlině leží i krajské město Pardubice i zkoumané Mikulovice. Má rozlohu 718 km² a je erozní kotlinou kolem toku řeky Labe na svrchnokřídových slínovcích, jílovcích, spongilitech. Tvoří jí převážně rovinný reliéf středpleistocenních a mladopleistocenních říčních teras z údolních niv Labe, Loučné a přítoků, místy se sprašovými pokryvy a závějemi a pokryvy a přesypy navátých písků. Dominantním prvkem kotliny je neovulkanický suk Kunětická hora.⁶⁶

Hydrologie

Poměrně velká část pardubického regionu patří k povodí Labe. Pouze východní a jihovýchodní území je odvodňováno do řek Moravy a Dyje, které jsou součástí povodí Dunaje. Hlavní evropské rozvodí, které odděluje úmoří Severního a Černého moře, prochází přes Kralický Sněžník, Loučeňskou tabuli a Českořebovskou vrchovinu. Významným

⁶³ URL: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm> [cit. 2012-06-21].

⁶⁴ FALTÝSOVÁ, H. – BÁRTA, F. a kol.. Pardubicko. In MACKOVČIN, Peter – SEDLÁČEK, Miroslav. *Chráněná území ČR, svazek IV*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Brno: EkoCentrum, 2002, s. 106. ISBN 80-86064-44-1

⁶⁵ DEMEK, Jaromír (ed.). *Hory a nížiny*. Praha, 1987, s.556.

⁶⁶ DEMEK, Jaromír (ed.). *Hory a nížiny*. Praha, 1987, s.397.

hydrografickým uzlem je právě Kralický Sněžník, kde se setkávají rozvodnice tři úmoří Severního, Baltského a Černého moře.⁶⁷

Nejvýznamnějším vodním tokem pardubického regionu je Labe, jehož dnešní koryto bylo výrazně ovlivněno regulacemi, které zde probíhali již od 19. století. Labe probíhá pardubickým okresem od obce Pohřebačka přes město Pardubice, dále pokračuje na západ – respektive středem západní poloviny okresu, který opouští u obce Kojice. Jižní částí okresu protéká řeka Chrudimka, jihovýchodní částí pak řeka Loučná. Obě tyto řeky se vlévají do Labe u Pardubic. Labe, Chrudimka i Loučná mají v okrese Pardubice charakter nížinných toků s meandrujícími koryty, místy se zachovalými slepými rameny.⁶⁸

Částí Mikulovice Blato protéká Jesenčanský potok.

Pedologie

Půdní pokryv pardubického regionu je poměrně rozmanitý. Mezi níže položenými územími regionu kolem toku Labe a dolních úseků jeho přítoků od horských a vrchovinných okrajových partií dochází k výrazné diferenciaci. V pardubickém Polabí převažují lehké písčité půdy, v horských oblastech (vyšší partie Orlických hor, Kralický Sněžník a Jeřábská vrchovina) převažují půdy kamenité a v ostatních oblastech regionu převažují půdy střední – hlinité a hlinitopísčité. Nejrozšířenějším půdním typem jsou kambizemě⁶⁹, které zde vznikly zvětráváním. Tyto kambizemě můžeme nalézt na zvlněných jižních okrajích Loučeňské a Chrudimské tabule a na ně navazujících severních okrajích Železných hor a Žďárských vrchů, dále pak v podhůří Orlických hor a na severu i jihu Českomoravské vrchoviny. Ovšem i tyto půdy můžeme naleznout v nižších rovinatých polohách, kde vznikly na štěrcích a písčích říčních teras (např. Holická tabule, jižní okolí Pardubic atd.). V prostoru České tabule kambizemě místy metamorfují do těžkých půd – tzv. pelozemí (severozápadní okolí Ústí nad Orlicí, jižně od Přelouče, střední tok Loučné aj.) Níže položené části České tabule v regionu tvoří hnědozemě (bezprostřední okolí Chrudimi, severně od Heřmanova Městce, území mezi

⁶⁷ FALTÝSOVÁ, H. – BÁRTA, F. a kol.. Pardubicko. In MACKOVČIN, Peter – SEDLÁČEK, Miroslav. *Chráněná území ČR, svazek IV*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Brno: EkoCentrum, 2002, s. 31. ISBN 80-86064-44-1

⁶⁸ FALTÝSOVÁ, H. – BÁRTA, F. a kol.. Pardubicko. In MACKOVČIN, Peter – SEDLÁČEK, Miroslav. *Chráněná území ČR, svazek IV*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Brno: EkoCentrum, 2002, s. 107. ISBN 80-86064-44-1

⁶⁹ Skupina hnědých půd

tokem Tiché a Divoké Orlice aj.) a černozeře (dolní tok Chrudimky a Bylanky jižně od Pardubic, dolní tok Novohradky, rozvodí Labe a Cidliny).⁷⁰

Klimatické podmínky

Podnebí pardubického okresu je definováno jednak jeho polohou ve střední Evropě, ale i lokálními klimatickými vlivy – především těmi orografickými. Zařazujeme ho do teplé klimatické oblasti s průměrnou červencovou teplotou 18 °C, průměrným počtem letních dnů nad 50 a průměrným počtem mrazových dnů pod 110.⁷¹

Nálezová situace na staveništi RD pana Cibulky 241/59

Soupis a charakteristika objektů

Pro upřesnění uvádím, že hloubka objektů je uváděna po skrývce. Při strojní skrývce ornice bylo odebráno 64 cm mocné nadloží sestávající se z ornice, podorničí a reliktu kulturní vrstvy. Na podloží tvořené světle okrově hnědou spraší nasedala kulturní vrstva tvořená tmavě hnědočernou prachovou hlínou o max. mocnosti 26 cm, která vznikla zkulturněním půdního typu. Na ni nasedalo podorničí o mocnosti 24 cm, překryté souvrstvím recentní navážky a ornice o mocnosti 14 cm. Tím se stratigrafický vývoj na lokalitě uzavřel.

Mocnost nadložních vrstev kolísala v závislosti na sklonu svahu.

Při popisu vrstev a objektů bylo užito formalizovaného zápisu pomocí klíčových slov dle Manuálu Muzea města Londýna.⁷²

Objekt č. 1763

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 60 cm. Hloubka objektu je 22 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 18 x 36 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné a zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký.

⁷⁰ FALTÝSOVÁ, H. – BÁRTA, F. a kol.. Pardubicko. In MACKOVČIN, Peter – SEDLÁČEK, Miroslav. *Chráněná území ČR, svazek IV*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Brno: EkoCentrum, 2002, s. 36-40. ISBN 80-86064-44-1

⁷¹ FALTÝSOVÁ, H. – BÁRTA, F. a kol.. Pardubicko. In MACKOVČIN, Peter – SEDLÁČEK, Miroslav. *Chráněná území ČR, svazek IV*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Brno: EkoCentrum, 2002, s. 27. ISBN 80-86064-44-1

⁷² WESTMAN, Andrew (ed.). *Archaeological site manual*. 3.edition. Museum of London, 1994. ISBN 0 904818 40 3

Výplň tvoří tmavá šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s 40 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé) a ojediněle s drtí mazanice.

Výplň objektu obsahuje keramický střep (1 ks – s. č. 3618).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1764

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměru okraje 46 x 51 cm. Maximální hloubka objektu je 26 cm, minimální hloubka je 22 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 30 x 34 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří 2 vrstvy. Stratigraficky mladší je tmavá šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá), jejíž mocnost je 20 cm. Tato výplně nasedá na světle okrovo hnědou spraš (středně ulehlá) s 30 % podílem skvrnek v barvě tmavé šedohnědé jílovité hlíny (středně ulehlé), jejíž mocnost je 6 cm.

Výplň objektu obsahuje keramický střep (1 ks – s. č. 3617).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1765

Zásobní jáma, která je nepravidelného tvaru, má průměr okraje 142 x 106 cm. Maximální hloubka objektu je 64 cm, minimální 45 cm. Stěny jsou pravidelné, stupňovité, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 76 x 30 cm. Je nepravidelné, konkávní, zlom stěn ode dna je ostrý i pozvolný. Sklon stěn je prudký i strmý.

Výplň tvoří střední šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s 15 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé), s 10 % podílem skvrnek tmavě šedohnědé jílovité hlíny (středně ulehlá) a s nahodilým podílem skvrnek s vápenitou konkréci (cicvár nebo chřestivec).

Výplň objektu obsahuje keramické střepy – 24 ks (7 ks – s. č. 3619, 3 ks – s. č. 3683, 10 ks – s. č. 3681, 4 ks – 3647), mazanici 6 ks (5 ks – 32 g – s. č. 3620, 1 ks – 2 g – s. č. 3684) a kosti 4 ks (1 ks – s. č. 3621, 3 ks – s. č. 3682).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1766

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, průměr okraje činí 47 cm. Maximální hloubka objektu je 21 cm, minimální je 20 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od

povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 24 x 32 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří tmavá šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň objektu obsahuje keramický střep (1 ks – s. č. 3623).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1767

Sídlištní jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 58 x 90 cm. Maximální hloubka objektu je 18 cm, minimální hloubka je 16 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé i stupňovité, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 21 x 28 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý i nepostřehnutelný. Sklon stěn je prudký.

Výplň objektu tvoří 2 vrstvy. Stratigraficky mladší je střední hnědá jílovitá hlína (středně ulehlá), s nahodilým podílem drti mazanice a uhlíků, jejíž mocnost je 13 cm. Tato výplně nasedá na světle okrovo hnědou spraš (středně ulehlá) s 40 % podílem skvrnek v barvě střední hnědé jílovité hlíny (středně ulehlé), jejíž mocnost je 4 cm.

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (2 ks – s. č. 3644), kosti (1 ks – s. č. 3645) a kameny (1 ks – 26 g – s. č. 3646).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1768

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 34 x 38 cm. Maximální hloubka objektu je 16 cm, minimální hloubka je 14 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 20 x 24 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří středně hnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s 40 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé) a ojediněle s drtí mazanice.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1769

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 40 cm. Hloubka objektu je 13 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného

tvaru, má průměr 24 x 32 cm. Je pravidelné, konvexní, zlom stěn ode dna je ostrý i pozvolný. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří tmavě šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň objektu obsahuje keramický střep (1 ks – s. č. 3624).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1770

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 34 x 38 cm. Hloubka objektu je 10 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 16 x 18 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký.

Výplň tvoří tmavá šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s 20 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň objektu obsahuje keramický střep (1 ks – s. č. 3625).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1771

Sídlíštní jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 70 x 77 cm. Maximální hloubka objektu je 24 cm, minimální 22 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je nepravidelného oválného tvaru, má průměr 50 x 56 cm. Je pravidelné, stupňovité, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří tmavá šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s 20 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň objektu obsahuje keramické střepy 5 ks (4 ks – s. č. 3637, 1 ks – s. č. 3658), mazanici (4 ks – 8 g – s. č. 3659) a kámen (1 ks – 91 g – s. č. 3638).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1772

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 54 cm. Maximální hloubka objektu je 14 cm, minimální hloubka je 12 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 35 x 44 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký i strmý.

Výplň tvoří 2 vrstvy. První je středně černohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drti uhlíků a mazaníc. Druhá je světle okrovohnědá spraš (středně ulehlá) se skvrnkami v barvě středně černohnědé jílovité hlíny (středně ulehlé). Hranice mezi vrstvami probíhá po vertikále, tudíž stratigrafický vztah nelze exaktně zjistit.

Výplň objektu obsahuje keramické střepy 2 ks (1 ks – s. č. 3664, 1 ks – s. č. 3622).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1773

Zásobní jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 100 x 32 cm. Hloubka objektu je 42 cm. Stěny jsou pravidelné, konvexní, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 36 x 12 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je nepostřehnutelný. Sklon stěn je strmý.

Zásobní jáma se nalézala na hranici skrývané plochy, proto nejsou tvary a rozměry úplné.

Výplň tvoří středně černohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drti mazanice a uhlíku. Na třech místech se našly čocky světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (13 ks, s. č. 3635) a kost (1 ks, s. č. 3636).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1774

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 26 cm. Hloubka objektu je 8 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 14 x 16 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký.

Výplň objektu tvoří tmavá hnědá jílovitá hlína promíchaná se středně šedou prachovou hlínou (středně ulehlá).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1775

Sídlištní jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 182 x 114 cm. Maximální hloubka objektu je 56 cm, minimální 46 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé i konkávní, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je nepravidelného tvaru, má průměr 86 x 26 cm. Je

nepravidelné, konkávní, zlom stěn ode dna je ostrý i nepostřehnutelný. Sklon stěn je prudký i strmý.

Z důvodu podezření, že se jedná o kostrový hrob, bylo dno objektu intencionálně přebráno až do hloubky 72 cm od horní hrany objektu. Pokračování výplně se nepotvrdilo.

V prvních 20 cm objektu se mezi sebou periodicky vertikálně opakují 2 vrstvy. Tmavě šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) a světle okrovo hnědá vrstva charakteru přemístěného podloží promíchaná právě s tmavě šedohnědou jílovitou hlínou. Hranice mezi vrstvami probíhá po vertikále, tudíž stratigrafický vztah nelze exaktně zjistit. Tyto výplně nasedají na světle okrovo hnědou spraš (středně ulehlá) promíšená se skvrnkami tmavě šedohnědé jílovité hlíny a nahodilým podílem vápenité konkrce (cicvár nebo chřestivec).

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (4 ks – s. č. 3670) a mazanici (6 ks – 16 g, s. č. 3671).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1776

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 42 cm. Hloubka objektu je 11 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 16 x 30 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký.

Výplň tvoří středně hnědá jílovitá hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1777

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 38 cm. Hloubka objektu je 13 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 15 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký.

Výplň tvoří tmavě šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) se skvrnkami v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1778

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 36 cm. Hloubka objektu je 20 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 28 cm. Je pravidelné, konvexní, zlom stěn ode dna je pozvolný. Sklon stěn je strmý.

Výplň objektu tvoří 2 vrstvy. Stratigraficky mladší je tmavě šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s 10 % podílem čoček světle šedé prachové hlíny, jejíž mocnost je 16 cm. Tato výplň nasedá na světle okrovo hnědou spraš (středně ulehlá) se skvrnkami v barvě tmavě šedohnědé jílovité hlíny (středně ulehlé) s 10 % podílem čoček světle šedé prachové hlíny. Mocnost této vrstvy je 4 cm.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1779

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 36 cm. Maximální hloubka objektu je 36 cm, minimální 32 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 32 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří středně černohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s 10 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé) a s nahodilým podílem uhlíků a mazanice.

Výplň obsahuje keramické střepy (1 ks – s. č. 3643, 1 ks – s. č. 3667), mazanici (4 ks – 14 g – s. č. 3642, 4 ks – 3g – s. č. 3669) a kosti (1 ks – s. č. 3668, 1 ks – s. č. 3679).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1780

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 39 x 46 cm. Maximální hloubka objektu je 36 cm, minimální 30 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 22 x 28 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří 2 vrstvy. První je středně černohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s 10 % podílem skvrnek v barvě podloží a s nahodilým podílem uhlíků a mazanice. Druhá je vrstva světle okrovo hnědé spraše se skvrnkami v barvě předchozí vrstvy. Hranice mezi vrstvami probíhá po vertikále, tudíž stratigrafický vztah nelze exaktně zjistit.

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (2 ks – s. č. 3631, 1 ks – s. č. 3662) a kosti (2 ks – s. č. 3632, 2 ks – s. č. 3663).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1781

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 46 x 48 cm. Hloubka objektu je 12 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 24 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký.

Výplň tvoří středně hnědá jílovitá hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1782

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 55 x 52 cm. Maximální hloubka objektu je 22 cm, minimální 12 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 40 x 36 cm. Je pravidelné, konvexní, zlom stěn ode dna je ostrý i nepostřehnutelný. Sklon stěn je strmý.

Výplň objektu tvoří 2 vrstvy. Stratigraficky mladší je středně černohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s 10 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlá) a nahodilým podílem uhlíků a mazanice, jejíž mocnost je 16 cm. Tato výplň nasedá na světle okrovo hnědou spraš (středně ulehlá) se skvrnkami v barvě středně černohnědé jílovité hlíny (středně ulehlé), jejíž mocnost je 6 cm.

Výplň objektu obsahuje keramické stěpy (1 ks – s. č. 3627, 1 ks – s. č. 3656) a mazanici (1 ks – 2g – s. č. 3628).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1783

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 32 x 34 cm. Hloubka objektu je 14 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 20 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří středně šedá jílovitá hlína (středně ulehlá) se skvrnkami světle šedé prachové hlíny – možná se jednalo o popel.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1784

Kulová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 34 x 38 cm. Hloubka objektu je 14 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 7 x 14 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký.

Výplň tvoří středně šedá jílovitá hlína (středně ulehlá) se skvrnkami světle šedé prachové hlíny – možná se jednalo o popel.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1785

Sídlíštní jáma, která je nepravidelného tvaru, má průměr okraje 64 x 95 cm. Maximální hloubka objektu je 27 cm, minimální 20 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je nepravidelného tvaru, má průměr 30 x 50 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký i strmý.

Výplň tvoří tmavě šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s 10 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň obsahuje keramické střepy (1 ks – s. č. 3639, 7 ks – s. č. 3666).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1786

Kulová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 42 x 44 cm. Hloubka objektu je 28 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé i stupňovité, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 18 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý i pozvolný. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří 2 vrstvy. První je středně šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drtí mazanice a drtí uhlíků. Druhá je vrstva světlé okrovo hnědé spraše s 30 % podílem skvrnek v barvě středně šedohnědé jílovité hlíny (středně ulehlé). Hranice mezi vrstvami probíhá po vertikále, tudíž stratigrafický vztah nelze exaktně zjistit.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1787

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 46 x 58 cm. Hloubka objektu je 10 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 29 x 40 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je pozvolný. Sklon stěn je prudký.

Výplň tvoří středně šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) se skvrnkami v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň obsahuje keramický střep (1 ks – s. č. 3626).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1788

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 34 x 46 cm. Hloubka objektu je 26 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je nepravidelného tvaru, má průměr 24 x 30 cm. Je pravidelné, konvexní, zlom stěn ode dna je ostrý i pozvolný. Sklon stěn je strmý.

Výplň objektu tvoří 2 vrstvy. Stratigraficky mladší je středně černohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drti mazanice a drti uhlíků, jejíž mocnost je 22 cm. Tato výplň nasedá na světle okrovo hnědou spraš (středně ulehlá) s 40 % podílem skvrnek v barvě středně černohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá), jejíž mocnost je 4 cm.

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (1 ks – s. č. 3640, 1 ks – s. č. 3657).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1789

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 34 cm. Maximální hloubka objektu je 10 cm, minimální 9 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 18 x 21 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký i strmý.

Výplň tvoří středně šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) se skvrnkami v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1790

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 26 x 30 cm. Maximální hloubka objektu je 16 cm, minimální 14 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 18 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří středně šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) se skvrnkami v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1791

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 24 x 30 cm. Hloubka objektu je 18 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 12 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň objektu tvoří 2 vrstvy. Stratigraficky mladší je tmavě šedohnědá písčitojílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drti uhlíků, jejíž mocnost je 8 cm. Tato výplň nasedá na středně šedou písčitojílovitou hlínu se skvrnkami v barvě tmavě šedohnědé písčitojílovité hlíny (středně ulehlá) s nahodilým podílem drti uhlíků, jejíž mocnost je 10 cm.

Výplň objektu obsahuje mazanici (1 ks – s. č. 3360 – 2 g).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1792

Zásobní jáma, která je nepravidelného tvaru, má průměr okraje 158 x 160 cm. Maximální hloubka objektu je 42 cm, minimální 36 cm. Stěny jsou pravidelné, stupňovité, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je nepravidelného tvaru, má průměr 64 x 97 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je nepostřehnutelný. Sklon stěn je prudký.

Výplň objektu tvoří 2 vrstvy. Stratigraficky mladší je středně černohnědá až černá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drti mazanice, jejíž mocnost je 32 cm. Tato výplň nasedá na černohnědou až černou jílovitou hlínu, která je promíchaná se světle okrovohnědou spraší (středně ulehlá), jejíž mocnost je 10 cm. Tato stratigraficky starší vrstva se vine okolo stratigraficky mladší vrstvy po celé délce objektu.

V prvních 10 centimetrech objektu byly nalezeny keramické střepy (2 ks – s. č. 3665). Zbývající část objektu obsahuje také keramické střepy (2 ks – s. č. 3678) a kost (1 ks – s. č. 3679).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1793

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 47 cm. Hloubka objektu je 18 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 16 x 23 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň objektu tvoří 2 vrstvy. Stratigraficky mladší je středně černohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá), jejíž mocnost je 16 cm. Tato výplň nasedá na světle okrovohnědou spraš (středně ulehlá) promíchanou se středně černohnědou jílovitou hlínou (středně ulehlá). Mocnost této vrstvy je 2 cm.

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (1 ks – s. č. 3652, 1 ks – s. č. 3677).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1794

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 38 x 41 cm. Hloubka objektu je 10 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 26 x 29 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří 2 vrstvy. První je tmavě šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drti uhlíků. Druhá je vrstva světle okrovo hnědé spraše promíchané s tmavě šedohnědou jílovitou hlínou (středně ulehlá). Hranice mezi vrstvami probíhá po vertikále, tudíž stratigrafický vztah nelze exaktně zjistit.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1795

Sloupová jáma, která je nepravidelného tvaru, má průměr okraje 33 x 36 cm. Hloubka objektu je 12 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 16 x 24 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří tmavě šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s 20 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé) a s nahodilým podílem drti uhlíků.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1796

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 32 x 37 cm. Hloubka objektu je 26 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 12 cm. Je pravidelné, konvexní, zlom stěn ode dna je pozvolný. Sklon stěn je strmý.

Výplň objektu tvoří 2 vrstvy. Stratigraficky mladší je tmavě šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem uhlíků, jejíž mocnost je 18 cm. Tato výplň nasedá na světle okrovo hnědou spraš (středně ulehlá) promíchanou s tmavě šedohnědou jílovitou hlínou (středně ulehlá). Mocnost této vrstvy je 8 cm.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1797

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 32 x 36 cm. Hloubka objektu je 28 cm. Stěny jsou pravidelné, stupňovité, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 8 x 12 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří tmavě šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drti uhlíků.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1798

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 36 x 38 cm. Hloubka objektu je 22 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 18 x 24 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří středně šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drti mazanice.

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (2 ks – s. č. 3626), kost (1 ks – s. č. 3630) a mazanici (1 ks – 3 g – s. č. 3676).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1799

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 26 x 34 cm. Maximální hloubka objektu je 23 cm, minimální 22 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 14 x 20 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří tmavě šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drti uhlíků.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1800

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 54 cm. Hloubka objektu je 21 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé i stupňovité, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je nepravidelného tvaru, má průměr 12 x 16 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň objektu tvoří 2 vrstvy. Stratigraficky mladší je tmavě šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drti uhlíků, jejíž mocnost je 14 cm. Tato výplň nasedá na světle okrovo hnědou spraš (středně ulehlá) promíchanou s tmavě šedohnědou jílovitou hlínou (středně ulehlá). Mocnost této vrstvy je 7 cm.

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (2 ks – s. č. 3650) a kost (1 ks – s. č. 3651).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1801

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 52 x 55 cm. Maximální hloubka objektu je 21 cm, minimální 19 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 12 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří tmavě šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drti uhlíků a mazanice.

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (3 ks – s. č. 3648, 1 ks – s. č. 3661) a mazanici (4 ks – 15g – s. č. 3649, 2 ks – 5g – s. č. 3674).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1802

Jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 77 x 120 cm. Hloubka objektu je 14 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 58 x 76 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký.

Výplň tvoří středně šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) promíchaná se světle okrovo hnědou spraší (středně ulehlá).

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (2 ks – s. č. 3653).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1803

Sloupová jáma, která je nepravidelného kruhového tvaru, má průměr okraje 36 cm. Hloubka objektu je 24 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je nepravidelného tvaru, má průměr 18 x 28 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří tmavě šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drti uhlíků a drti mazanice.

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (3 ks – s. č. 3654) a mazanici (4 ks – 17g – s. č. 3655, 2 ks – 58g – s. č. 3675).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1804

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 30 x 40 cm. Hloubka objektu je 15 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé i stupňovité, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 14 x 24 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý i pozvolný. Sklon stěn je strmý.

Výplň objektu tvoří 2 vrstvy. Stratigraficky mladší je tmavě šedohnědá jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem uhlíků a s 50 % podílem skvrnek světle šedé prachové hlíny. Mocnost této vrstvy je 5 cm. Tato výplň nasedá na tmavě šedohnědou jílovitou hlínu (středně ulehlá) s nahodilým podílem uhlíků. Mocnost této vrstvy je 10 cm.

Vzorek výplně předán do laboratoře k paleobotanické analýze, výsledky analýzy nejsou dosud známy (s. č. 3685).

Výplň objektu obsahuje mazanici (1 ks – s. č. 3672 – 2 g).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Interpretace archeologických situací ze staveniště RD 241/59

Celkem bylo nalezeno 42 objektů – největší zastoupení mají sloupové jámy, naopak nejmenší kúlové jámy – viz graf níže.

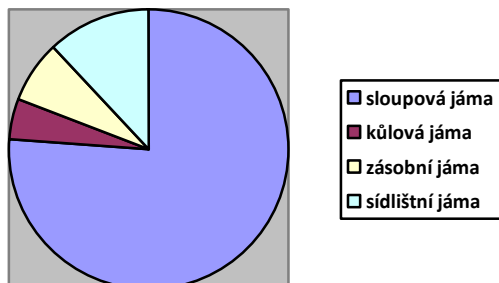
Dle plánu ze staveniště 241/59 můžeme usuzovat o několika strukturách, které pravděpodobně mohou být současné. Máme zde tři základní struktury.

První struktura je tvořena sloupovými jámami č. 1770, 1772, 1776, 1763, 1764, 1774, 1768, 1769, zásobní jámou č. 1765 a sídlištní jámou č. 1767. Tato první struktura pravděpodobně navazuje na struktury mimo staveniště (viz příloha obr. 16, 17) a tvoří s ním základ kúlového domu o přibližných rozměrech 1200 x 400 cm. Dům je orientován delší osou směrem severozápad/jihovýchod. Tento kúlový dům je datovatelný do období únětické kultury. Datace je na základě keramického materiálu, který byl získán z objektů č. 1763, 1764, 1765, 1766, 1767, 1769, 1770 a 1772. Analogickou stavbou je dlouhý kúlový dům v Březně u Loun (viz Pleiner, číslo obr.) .

Druhou strukturou je kúlový dům o rozměrech 800 x 400 cm, který je orientován delší osou směrem severozápad/jihovýchod, přičemž dům je tvořen sloupovými jámami č. 1776, 1777, 1784, 1786, 1787, 1797, 1796, 1798, 1799, 1800, 1801, 1803 a 1804. Dům nese náznak vnitřní konstrukce, kdy objekty č. 1796, 1797 a 1801 představují předělení vnitřního prostoru na dvě nestejně velké části. Severnější předsíní má rozměry 400 x 300 cm, jižnější větší část má rozměry 400 x 500 cm. Ze sloupových jam č. 1787, 1788, 1798, 1800, 1801 a 1804 byl získán keramický materiál, který je datovatelný do období únětické kultury, z čehož vychází interpretace tohoto domu jako únětického. Analogickou stavbou je dlouhý kúlový dům ve Velešovicích (viz Podborský, číslo obr.) .

Třetí strukturou je přístavek, který je orientován delší osou směrem severozápad/jihovýchod, a jehož rozměry jsou 400 x 200 cm. Je tvořen sloupovými jámami č. 1789, 1791, 1793 a 1795. Uvnitř přístavku se nachází zásobní jáma č. 1792. Keramický materiál máme z objektů č. 1791, 1792 a 1793 a je taktéž z období únětické kultury. Tento přístavek pravděpodobně souvisel se strukturou č. 2 – kúlovým domem.

V příloze nalezneme plány staveniště (obr. č. 14, 15, 16, 17) a nákresy jednotlivých objektů (obr. č. 7-13).



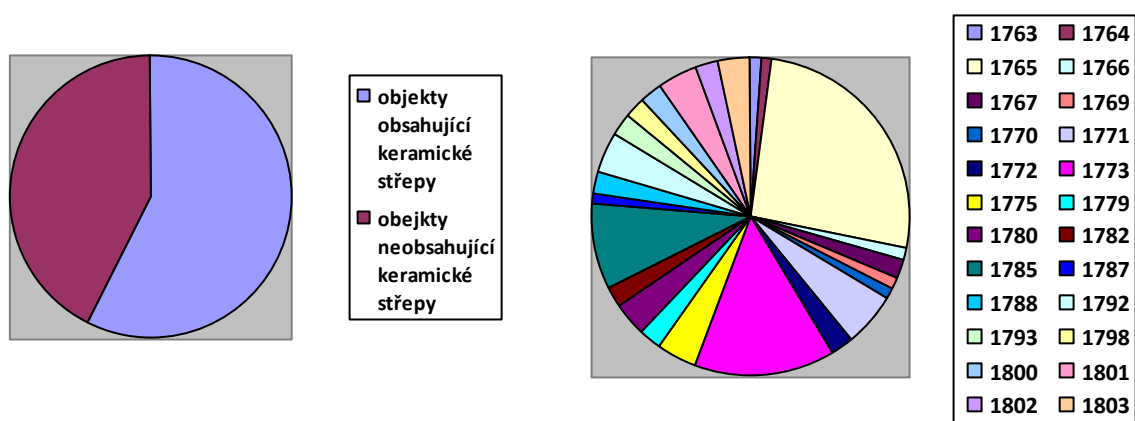
Rozbor nálezů ze staveniště RD 241/59

Keramika

Soubor lze obecně charakterizovat jako nezdobený. Výzdobné prvky byly registrovány pouze v 9 případech. Jedná se o výzdobu rýhováním (7 ks), plastickými lištami (1 ks) a důlkováním (1 ks). Také zde nalezneme dno (2 ks) a ouško (1 ks). Charakteristické keramické zlomky byly kresebně a fotograficky zdokumentovány. Tyto zlomky mají charakter běžné kuchyňské keramiky. V případě dvou keramických střepů došlo k silné destrukci a to zasintrováním (s. č. 3625) a přepálením (s. č.3623).

V příloze nalezneme vyobrazení výše zmíněných střepů (obr. č. 18, 19).

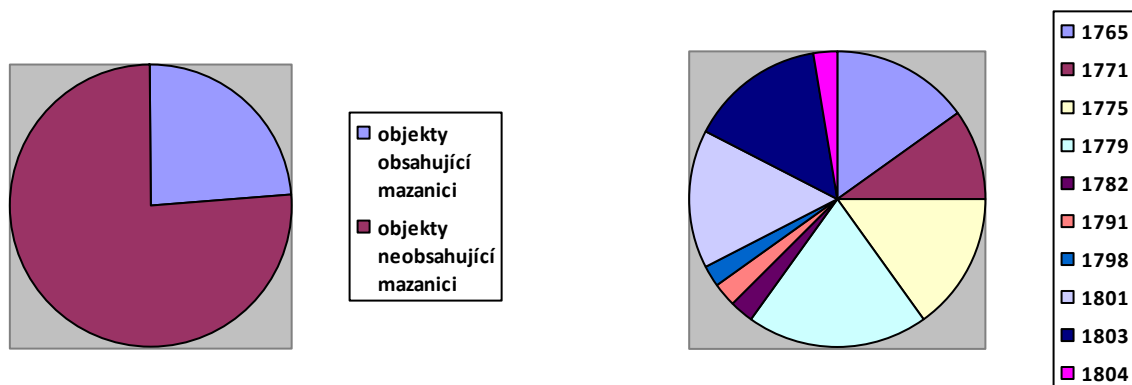
Následující grafy ukazují počet objektů, které obsahovaly keramický materiál a jejich rozložení v jednotlivých objektech.



Mazanice

Mazanice nalezená na výše zmíněném staveništi rodinného domu je bez otisků, bez známek přepálení a velice fragmentarizovaná. Celková váha nalezené mazanice je 177 g. Analýza mazanice nebyla provedena.

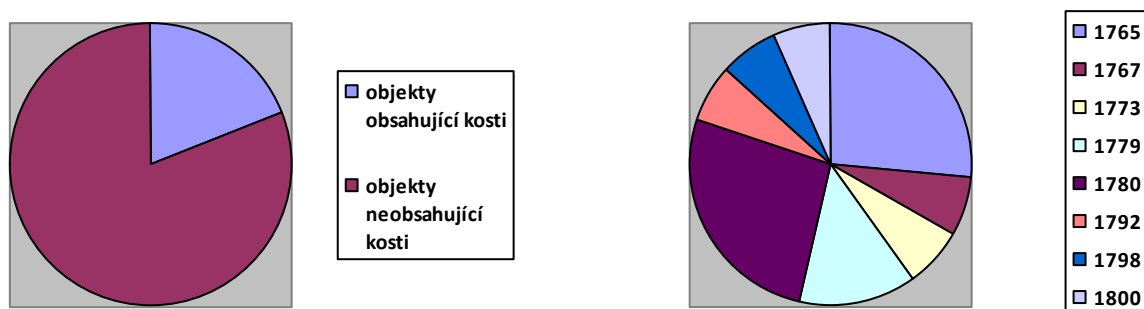
Následující grafy ukazují počet objektů, které obsahovaly mazanici a její rozložení v jednotlivých objektech.



Osteologické pozůstatky

Četnost kosterních nálezů je velmi malá – máme pouze 15 ks. Tyto kosterní nálezy jsou velmi fragmentarizované. Osteologická analýza nebyla provedena.

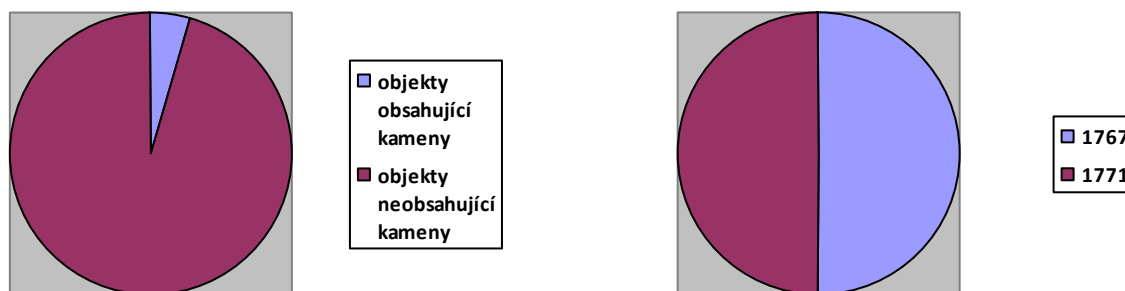
Následující grafy ukazují počet objektů, které obsahovaly kosti a jejich rozložení v jednotlivých objektech.



Kameny

V objektech se našly pouze 2 ks kamenů o celkové váze 117 g. Geologická analýza nebyla provedena.

Následující grafy ukazují počet objektů, které obsahovaly kameny a jejich rozložení v jednotlivých objektech.



Datace nálezů ze staveniště RD 241/59

Datace keramických nálezů je poměrně jednoznačná. Ve všech případech (výjimku tvoří s. č. 3625, 3623) se jedná o keramiku náležíci nositelům únětické kultury ve starší době bronzové. V případě s. č. 3625 nelze s jistotou datovat kulturu, z které keramické střepy pocházejí, materiál je silně zasintrovaný. Zcela jistě však pocházejí z pravěkého období. Obdobná situace je i v případě s. č. 3623. Zde naše obtíže při datování vyplývají ze skutečnosti, že keramiky nese stopy po přepálení. Lze však soudit, že se jedná o období pravěku. Vzhledem k tomu, že ostatní keramické nálezy pocházejí od nositelů únětické kultury, lze tedy předpokládat, že i tyto (i když poškozené) keramické nálezy pocházejí od těchto samých nositelů.

Nálezová situace na staveništi pana Beneše RD 241/50

Pro upřesnění uvádím, že hloubka objektů je uváděna po skrývce. Skrývka byla provedena na dvě etapy. Strojní skrývka byla zastavena na první úrovni objektů. Při strojní skrývce ornice bylo odebráno cca 60 cm mocné nadloží, sestávající se z ornice, podorničí a reliktu kulturní vrstvy. Na podloží tvořené světle okrově hnědou spraší nasedala kulturní vrstva o max. mocnosti 16 cm, která vznikla zkulturněním půdního typu. Na ni nasedalo podorničí o mocnosti 6 cm, překryté souvrstvím recentní navážky a ornice o mocnosti 30 cm. Po vybrání první úrovně objektů byla provedena ruční skrývka o mocnosti cca 7 – 10 cm, při níž byla odkryta druhá úroveň objektů.

Při popisu vrstev a objektů bylo užito formalizovaného zápisu pomocí klíčových slov dle Manuálu Muzea města Londýna.⁷³

⁷³ WESTMAN, Andrew (ed.). *Archaeological site manual*. 3.edition. Museum of London, 1994. ISBN 0 904818 40 3

V příloze nalezneme kompletní vyobrazení všech objektů včetně plánu staveniště. Vybraná fotografická dokumentace je taktéž v příloze.

Soupis a charakteristika objektů

Objekt č. 1579

Sídlištní jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 78 x 90 cm. Maximální hloubka objektu je 24 cm, minimální je 22 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 70 x 80 cm. Je pravidelné, ploché s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý. Tvar a rozměry objektu jsou orientační a to z důvodu superpozice s objektem 1580. Tento objekt porušuje zásobní jámu č. 1580.

Výplň tvoří středně hnědá sprašová hlína (středně ulehlá) s 10 % podílem skvrnek tmavě hnědočerné prachové hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drobtů mazanice.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Z objektu nemáme nálezy, dle kterých by se dalo určit období, z kterého tento objekt pochází. Faktem ale zůstává, že tento objekt je mladší než objekt č. 1580, který pochází z období lidu únětické kultury.

Objekt č. 1580

Zásobní jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 156 x 164 cm. Hloubka objektu je 104 cm. Stěny jsou pravidelné, konvexní, jejich zlom od povrchu je pozvolný. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 62 x 64 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné a zlom stěn ode dna je nepostřehnutelný. Tento objekt je v superpozici s objektem 1579.

Výplň tvoří tmavě hnědočerná prachová hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drobtů uhlíků a drobtů mazanice.

Výplň objektu obsahuje keramické střepy 71 ks (24 ks – s. č. 39, 1 ks – s. č. 43, 19 ks – s. č. 59, 27 ks – s. č. 65, 4 ks – s. č. 89), mazanici (100 ks – s. č. 40, 44, 64, 66), kameny (4 ks – 37 g – s. č. 68, 2 ks – 206 g – s. č. 91) a kosti (6 ks – s. č. 41, 67 ks – s. č. 42, 24 ks – s. č. 60, 7 ks – s. č. 67, 5 ks – s. č. 90).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1581

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 52 x 62 cm. Hloubka objektu je 14 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 44 x 48 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné a zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvořila tmavě hnědá prachová hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drti mazanice.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1582

Sloupová jáma, která je nepravidelného tvaru, má průměr okraje 45 x 46 cm. Hloubka objektu je 10 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 34 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné a zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří tmavě šedohnědá prachová hlína (středně ulehlá) s 15 % podílem skvrnek v barvě světlé okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1583

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 40 cm. Hloubka objektu je 17 cm. Stěny jsou pravidelné, konkávní, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 26 x 30 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné a zlom stěn ode dna je ostrý.

Výplň tvoří tmavě hnědá prachová hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drti mazanice.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1592

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 32 x 38 cm. Hloubka objektu je 8 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý i pozvolný. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 19 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné a zlom stěn ode dna je ostrý i pozvolný. Sklon stěn je prudký i strmý.

Výplň objektu tvoří 2 vrstvy. Stratigraficky mladší je tmavá hnědá prachová hlína (středně ulehlá), jejíž mocnost je 4 cm. Tato výplně nasedá na světle hnědou sprašovou hlínu

(středně ulehlá) s 20 % podílem skvrnek světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé), jejíž mocnost je 4 cm.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1593

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměru okraje 60 cm. Hloubka objektu je 12 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý i pozvolný. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 35 x 42 cm. Je pravidelné, konvexní a zlom stěn ode dna je ostrý i pozvolný. Sklon stěn je prudký i strmý.

Výplň tvoří tmavá hnědá prachová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1594

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 48 x 60 cm, průměr u dna činil 38 cm. Hloubka objektu byla 12 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 38 x 50 cm. Je pravidelné, ploché s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň objektu tvoří 2 vrstvy. Stratigraficky mladší je tmavá hnědá prachová hlína (středně ulehlá), jejíž mocnost je 2 cm. Tato výplň nasedá na světle hnědou sprašovou hlínu (středně ulehlá) s 20 % podílem skvrnek světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé), jejíž mocnost je 10 cm.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1595

Žlab se sloupovými jámami – část žlabového domu. Datování objektu je do období únětické kultury na základě stratigrafie.

Segment č. 1 o délce 136 cm. Začátek žlabu má rozměry horní hrany 16 cm, na hranici se segmentem 3 je rozměr 34 cm. Maximální hloubka objektu je 20 cm, minimální 12 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Sklon stěny je strmý. Dno je nepravidelné s mírným sklonem, zlom ode dna je ostrý. Začátek žlabu má rozměry u dna 10 cm a na hranici se segmentem 3 je rozměr u dna 28 cm.

Výplň tvoří střední šedohnědá prachová hlína (středně ulehlá) s 20 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň segmentu neobsahovala nálezy.

Součástí segmentu č. 1 je sloupová jáma č. 1596.

Segment č. 4 o délce 164 cm. Na hranici se segmentem 2 je rozměr horní hrany 18 cm, na hranici se segmentem 6 je rozměr 20 cm. Maximální hloubka objektu je 22 cm, minimální 14 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Sklon stěny je strmý. Dno je nepravidelné s prudkým sklonem, zlom ode dna je ostrý. Na hranici se segmentem 2 je rozměr dolní hrany 14 cm a na hranici se segmentem 6 je rozměr u dna 16 cm.

Výplň tvoří střední šedohnědá prachová hlína (středně ulehlá) s 20 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň segmentu neobsahovala nálezy.

Součástí segmentu č. 4 je sloupová jáma č. 1596.

Segment č. 5 o délce 136 cm. Na hranici se segmentem 3 je rozměr horní hrany 22 cm, na hranici se segmentem 7 je rozměr 54 cm. Maximální hloubka objektu je 20 cm, minimální 14 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Sklon stěny je strmý. Dno je nepravidelné s mírným sklonem, zlom ode dna je ostrý. Na hranici se segmentem 3 je rozměr dolní hrany 11 cm a na hranici se segmentem 7 je rozměr u dna 50 cm.

Výplň tvoří střední šedohnědá prachová hlína (středně ulehlá) s 20 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň segmentu neobsahovala nálezy.

Součástí segmentu č. 5 je sloupová jáma č. 1597 a zhruba 8 cm od horní hrany segmentu je sloupová jáma č. 1594.

Segment č. 7. Na hranici se segmentem 5 je rozměr horní hrany 54 cm, na hranici se segmentem 9 je rozměr 16 cm. Maximální hloubka objektu je 18 cm, minimální 14 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Sklon stěny je strmý. Dno je nepravidelné s mírným sklonem, zlom ode dna je ostrý. Na hranici se segmentem 5 je rozměr dolní hrany 50 cm a na hranici se segmentem 9 je rozměr u dna 4 cm.

Výplň tvoří střední šedohnědá prachová hlína (středně ulehlá) s 20 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň segmentu neobsahovala nálezy.

Součástí segmentu č. 7 je sloupová jáma č. 1597 a část sloupové jámy č. 1601.

Segment č. 8 o délce 140 cm. Na hranici se segmentem 5 je rozměr horní hrany 18 cm, na hranici se segmentem 10 je rozměr 12 cm. Maximální hloubka objektu je 18 cm, minimální 14 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Sklon stěny je strmý. Dno je nepravidelné s mírným sklonem, zlom ode dna je ostrý. Na hranici se segmentem 5 je rozměr dolní hrany 14 cm a na hranici se segmentem 10 je rozměr u dna 4 cm.

Výplň tvoří střední šedohnědá prachová hlína (středně ulehlá) s 20 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň segmentu neobsahovala nálezy.

Zhruba 50 cm od horní hrany segmentu je sloupová jáma č. 1598.

Segment č. 11 o délce 200 cm. Na hranici se segmentem 9 je rozměr horní hrany 16 cm, na hranici se segmentem 13 je rozměr 16 cm. Maximální hloubka objektu je 16 cm, minimální 13 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Sklon stěny je strmý. Dno je nepravidelné s mírným sklonem, zlom ode dna je ostrý i pozvolný. Na hranici se segmentem 9 je rozměr dolní hrany 12 cm a na hranici se segmentem 13 je rozměr u dna 12 cm.

Výplň tvoří střední šedohnědá prachová hlína (středně ulehlá) s 20 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň segmentu neobsahovala nálezy.

Segment č. 12 o délce 140 cm. Na hranici se segmentem 10 je rozměr horní hrany 15 cm, na hranici se segmentem 14 je rozměr 24 cm. Maximální hloubka objektu je 16 cm, minimální 12 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Sklon stěny je strmý. Dno je nepravidelné s mírným sklonem, zlom ode dna je ostrý. Na hranici se segmentem 10 je rozměr dolní hrany 7 cm a na hranici se segmentem 14 je rozměr u dna 18 cm.

Výplň tvoří střední šedohnědá prachová hlína (středně ulehlá) s 20 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň segmentu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1596

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 36 x 38 cm. Maximální hloubka objektu je 16 cm, minimální hloubka objektu je 15 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 28 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Kúlová jáma je součástí žlabu 1595 (seg. 3 a 4).

Výplň tvoří tmavě šedohnědá prachová hlína (středně ulehlá) s 15 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1597

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 40 x 50 cm. Maximální hloubka objektu je 16 cm, minimální hloubka objektu je 14 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 32 x 38 cm. Je pravidelné, ploché s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Kulová jáma je součástí žlabu 1595 (seg. 5 a 7).

Výplň tvoří tmavě šedohnědá prachová hlína (středně ulehlá) s 15 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1598

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 60 x 70 cm. Hloubka objektu je 26 cm. Stěny jsou pravidelné, stupňovité, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 28 x 58 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Kulová jáma je vedle žlabu 1595.

Výplň tvoří tmavě šedohnědá prachová hlína (středně ulehlá) s 15 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1599

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 29 x 34 cm. Hloubka objektu je 10 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 24 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký.

Kulová jáma je vedle žlabu 1595.

Výplň tvoří tmavě šedohnědá prachová hlína (středně ulehlá) s 15 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1600

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 32 cm. Hloubka objektu je 10 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 26 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné, zlom stěn ode dna je ostrý i pozvolný. Sklon stěn je strmý.

Kůlová jáma je vedle žlabu 1595.

Výplň tvoří tmavě šedohnědá prachová hlína (středně ulehlá) s 15 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1601 (obj. 7)

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 40 cm. Maximální hloubka objektu je 12 cm, minimální 10 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 39 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je pozvolný. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří tmavá hnědošedá prachová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (2 ks – s. č. 10, 1 ks – s.č. 9) a mazanici (ks – s.č. 9 – g).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1602 (obj. 6)

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 30 x 26 cm. Hloubka objektu je 10 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 28 x 26 cm. Je nepravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je pozvolný. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří tmavá hnědošedá prachová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu obsahuje kameny (3 ks – 7g – s. č. 8).

Objekt č. 1603 (obj. 8)

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 44 cm. Hloubka objektu je 18 cm. Stěny jsou pravidelné, konkávní, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno kruhového tvaru je pravidelné, konvexní, zlom stěn ode dna je pozvolný.

Výplň tvoří tmavá hnědošedá prachová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (1 ks – s. č. 15, 2 ks – s.č. 20) a kameny (1 ks – 62g – s.č. 16).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1604 (obj. 12)

Půdorys objektu nebyl zakreslen. Z profilu lze vyčíst, že se jedná o sloupovou jámu, jejíž stěny jsou pravidelné, přímé a jejich zlom od povrchu je ostrý. Hloubka objektu je 9 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý i pozvolný. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří tmavě hnědošedá prachová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (15 ks – s. č. 32, 3 ks – s.č. 34) a mazanici (ks – s.č. 33 – g).

Keramický materiál z této sloupové jámy je z období kultury únětické, lužické i halštatské. Přesnou dataci nelze určit.

Objekt č. 1605

Zásobní jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 63 x 94 cm. Hloubka objektu je 86 cm. Stěny jsou pravidelné, konvexní, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 58 x 80 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné a zlom stěn ode dna je ostrý. Tato zásobní jáma nebyla celá odkryta, její neznámá část byla za hranicí skrývané plochy, proto její rozměry a tvar jsou pouze orientační.

Výplň objektu tvoří 3 vrstvy. Stratigraficky nejmladší je tmavě hnědočerná jílovitá hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem uhlíků, drobků mazanice a skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé). Mocnost této vrstvy je 60 cm. Tato výplň nasedá na světle hnědou sprašovou hlínu (středně ulehlá) promíchanou se světle okrovo hnědou spraší (středně ulehlá), jejíž mocnost je 20 cm. Tato výplň nasedá na středně hnědou jílovitou hlínu (středně ulehlá) o mocnosti 6 cm.

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (30 ks – s. č. 61, 47 ks – s. č. 69, 19 ks – s. č. 71, 100 ks – s. č. 75, 107 ks – s. č. 80, 22 ks – s. č. 82), kosti (7 ks – s. č. 63, 6 ks – s. č. 72, 11 ks – s. č. 76, 3 ks – s. č. 80, 5 ks – s. č. 81, 2 ks – s. č. 83), kameny (2 ks – 96g – s. č. 74, 4ks – 310g – s. č. 78, 2 ks – 140g – s. č. 85), mazanici (131 ks – s. č. 62, 70, 73, 77, 84) a štípanou industrii (1 ks – 1g – s. č. 79).

Datování objektu je do období halštatu.

Objekt č. 1606

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 54 x 68 cm. Hloubka objektu je 10 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 51 x 68 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné a zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří světle hnědá sprašová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1607

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 47 x 53 cm. Hloubka objektu je 14 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 28 x 32 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné a zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký i strmý.

Výplň tvoří světle hnědá sprašová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1608

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 54 cm. Maximální hloubka objektu je 16 cm, minimální pak 10 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 40 cm. Je pravidelné, ploché s prudkým sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký.

Výplň tvoří světle hnědá sprašová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1609

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 90 cm. Hloubka objektu je 12 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 13 x 20 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné a zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký.

Výplň tvoří světle hnědá sprašová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1610

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 70 x 80 cm. Hloubka objektu je 20 cm. Stěny jsou pravidelné, konkávní, jejich zlom od povrchu je pozvolný. Dno je pravidelné, konvexní, zlom stěn ode dna je nepostřehnutelný.

Výplň tvoří světle hnědá sprašová hlína (středně ulehlá) s nahodilým podílem drobků uhlíků.

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1611

Sloupová jáma, která je nepravidelného tvaru, má průměr okraje 72 x 80 cm. Hloubka objektu je 16 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je nepravidelného tvaru, má průměr 56 x 63 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné a zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří světle hnědá sprašová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1612

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 43 x 50 cm. Maximální hloubka objektu je 14 cm, minimální 9 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 32 x 40 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je strmý.

Kulová jáma je vedle žlabu 1595.

Výplň tvoří tmavě šedohnědá prachová hlína (středně ulehlá) s 15 % podílem skvrnek v barvě světle okrovo hnědé spraše (středně ulehlé).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1613 (obj. 13)

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměru okraje 44 x 54 cm. Hloubka objektu je 17 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 40 x 50 cm. Je pravidelné, konvexní, zlom stěn ode dna je pozvolný. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří tmavá hnědá prachová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu obsahuje kosti (99 ks – s. č. 17, 196 ks – s. č. 18, 46 ks – s. č. 19). Dle konzultace s Mgr. Janem Musilem patří nalezené kosterní pozůstatky ovce/kozy (Ovis/Capra).

Objekt č. 1614 (obj. 5)

Sloupová jáma, která je nepravidelného oválného tvaru, má průměr okraje 38 x 42 cm. Maximální hloubka objektu je 10 cm, minimální 8 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je nepravidelného oválného tvaru, má průměr 36 x 40 cm. Je nepravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je ostrý. Sklon stěn je prudký strmý.

Výplň tvoří tmavá hnědošedá prachová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (2 ks – s. č. 6) a mazanici (1 ks – s. č. 7).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1615 (obj. 3)

Sloupová jáma, která je nepravidelného oválného tvaru, má průměr okraje 54 x 67 cm. Hloubka objektu je 10 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý i pozvolný. Dno, které je nepravidelného oválného tvaru, má průměr 46 x 52 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné a zlom stěn ode dna je ostrý i pozvolný. Sklon stěn je prudký i strmý.

Výplň tvoří tmavá hnědošedá prachová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (2 ks – s. č. 4) a mazanici (1 ks – s. č. 5).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1616 (obj. 4)

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 40 cm. Hloubka objektu je 10 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového tvaru, má průměr 38 cm. Je nepravidelné, konkávní, zlom stěn ode dna je ostrý i pozvolný. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří tmavá hnědošedá prachová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu neobsahovala nálezy.

Objekt č. 1617 (obj. 1)

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 44 x 54 cm. Hloubka objektu je 22 cm. Stěny jsou pravidelné, konkávní, jejich zlom od povrchu je pozvolný. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 28 x 40 cm. Je pravidelné, konvexní, zlom stěn ode dna je pozvolný.

Výplň tvoří tmavá hnědošedá prachová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (2 ks – s. č. 2).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1618 (obj. 2)

Sloupová jáma, která je kruhového tvaru, má průměr okraje 38 cm. Hloubka objektu je 10 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je kruhového

tvary, má průměr 34 cm. Je pravidelné, ploché, vodorovné a zlom stěn ode dna je ostrý i pozvolný. Sklon stěn je prudký i strmý.

Výplň tvořila tmavá hnědošedá prachová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (2 ks – s. č. 38, 5 ks – s. č. 92) a mazanici (1 ks – s. č. 3).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1619 (obj. 11)

Zásobní jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 100 x 102 cm. Hloubka objektu je 76 cm. Stěny jsou pravidelné, konkávní, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 116 x 108 cm. Je pravidelné, konvexní, zlom stěn ode dna je pozvolný. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří střední černá šed' (středně ulehlá) nahodile s uhlíky a mazanicí.

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (21 ks – s. č. 29), kameny (2 ks – 64g – s. č. 30) a mazanici (15 ks – s. č. 31).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1620 (obj. 9)

Sloupová jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 54 x 66 cm. Hloubka objektu je 16 cm. Stěny jsou pravidelné, přímé, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 46 x 48 cm. Je pravidelné, ploché, s mírným sklonem, zlom stěn ode dna je pozvolný i ostrý. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří tmavá hnědošedá prachová hlína (středně ulehlá).

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (16 ks – s. č. 11, 3 ks – s. č. 21), mazanici (9 ks – s. č. 14, 22) kameny (1 ks – 148 g – s. č. 13) a kosti (13 ks – s. č. 12, 17 ks – s. č. 23).

Datování objektu je do období únětické kultury.

Objekt č. 1621 (obj. 10)

Zásobní jáma, která je oválného tvaru, má průměr okraje 80 x 86 cm. Hloubka objektu je 76 cm. Stěny jsou pravidelné, konkávní, jejich zlom od povrchu je ostrý. Dno, které je oválného tvaru, má průměr 88 x 92 cm. Je pravidelné, konvexní, zlom stěn ode dna je pozvolný. Sklon stěn je strmý.

Výplň tvoří světle hnědá prachová hlína (středně ulehlá) probarvená se světle okrovo hnědou spraší (středně ulehlá).

Výplň objektu obsahuje keramické střepy (35 ks – s. č. 24), štípanou industrii (2 ks – 3g – s. č. 26), uhlíky (ks – s. č. 25), kameny (2 ks – 82 g – s. č. 27 – g) a kosti (15 ks – s. č. 28).

Datování objektu je do období lužické kultury.

Interpretace archeologických situací ze staveniště 241/50

Celkem bylo nalezeno 35 objektů. Nejvíce máme zastoupeny sloupové jámy, naopak nejméně máme žlabů a sídlištních jam – viz graf níže.

Výše uvedené nastínění vývoje vyplývá z rozboru horizontální a vertikální stratigrafie, jakožto i datování podle archeologických nálezů.

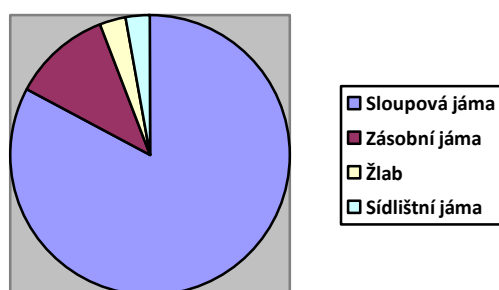
Nejstarší fáze (dům č. 1, analogie Vliněves⁷⁴) je žlabový dům 1595 se sloupovými jámami 1596, 1597 a 1612. Relikt domu o rozměrech 460 x 600 cm je orientován svou delší osou ve směru sever/jih. Pravděpodobně s tímto domem souvisí zásobní jáma 1580, přičemž objekt 1579 jámu porušuje a je stratigraficky mladší a pravděpodobně bude náležet lužickému období. Nezávisle na tomto domu se vyskytuje změť kůlových jam 1592, 1594, 1598, 1608 a dvojice sloupových jam 1593 a 1591. Ačkoliv ve výše uvedených objektech nebyl nalezen datovatelný archeologický materiál, určitou představu o stratigrafické pozici nám umožňuje fakt, že tyto kůlové jámy byly odkryty při druhé etapě skrývky. Při druhé etapě skrývky byla rovněž odkryta trojice sloupových jam 1609 – 1611, které se nalézají východně od žlabového domu. Od dalších sloupových jam se odlišují svou velikostí, pravděpodobně vytvářejí blíže nedatovatelnou pravidelnou strukturu o minimálních rozměrech 320 x 320 cm. Další etapou osídlení představuje půdorys kůlového domu vymezený objekty 1582, 1583, 1599, 1600, 1601, 1602, 1606, 1607, 1615, 1617, 1618, 1613, 1614 a 1616, stratigrafická situace struktury nazvané pracovním jménem jako dům č. 2 vyplývá ze superpozice objektů 1592, 1599, 1602 s objektem 1595. Většina objektů byla zjištěna již v první etapě skrývky. V sloupové jámě 1613 byla zřejmě po zániku umístěna část skeletu ovce/kozy. Vzhledem k uložení osteologického materiálu po částečném zaplnění objektu nelze uvažovat o základové oběti. Nelze vyloučit, že by s domem č. 2 mohla souviset změť sloupových jam 1603, 1604, 1592, 1593, 1594, 1598 a 1581. Objekt číslo 1603 poskytl fragmenty únětické keramiky. Můžeme se tedy domnívat, že změť kůlových jam je únětická. Dům č. 2 o rozměrech 400 x 640 cm je orientován delší osou ve směru sever/jih, nese náznak vnitřní konstrukce, kdy objekty 1583, 1615, 1606, 1599, 1582 představují předělení vnitřního prostoru na dvě nestejně velké části.

⁷⁴ JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 38. ISBN 978-80-86124-78-0

Severnější předsíň má rozměry 400 x 240 cm, jižnější větší místnost má rozměry 400 x 400 cm. V jamkách 1601, 1615, 1617, 1618 a 1614 byla získána únětická keramika. V severní části lokality v místě příjezdové komunikace byla odkryta trojice zásobních jam 1605, 1619, 1621. Zásobní jáma č. 1619 datují průvodní nálezy do únětického období. Zásobní jáma č. 1621 je datována do období lužické kultury Největším překvapením byla zásobní jáma č. 1605. Ačkoliv obsahuje velké množství únětické a lužické keramiky, zásadní pro dataci je torzo halštatské nádoby, která byla uložena ve spodní části zásobnice.

Harrisovu matici vertikální a horizontální stratigrafie nalezneme v příloze (obr. č. 31 a 32).

V příloze nalezneme plány staveniště (obr. č. 27, 28, 29, 30) a nákresy jednotlivých objektů (obr. č. 20-26).

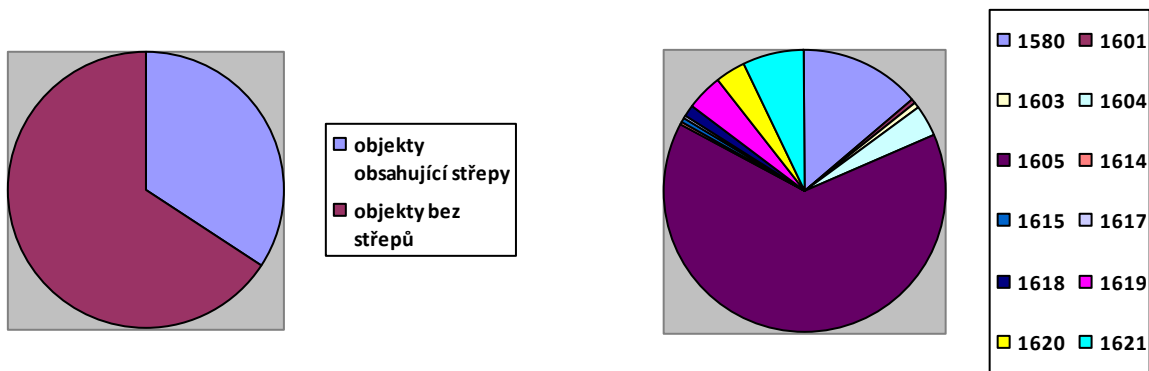


Rozbor nálezů ze staveniště RD 241/50

Keramika

Soubor lze obecně charakterizovat jako nezdobený. Celkem bylo nalezeno 509 ks střepů, z nichž většina je velmi fragmentární. Výzdobné prvky byly registrovány pouze ve 28 případech. Jedná se o výzdobu rýhováním (21 ks), prstováním (2 ks), plastickou lištou (1 ks), důlkováním (1 ks) a plastickými výčnělky (2 ks). Také zde nalezneme dna (4 ks), okraje (27 ks) a ouška (3 ks). Charakteristické keramické zlomky byly kresebně a fotograficky zdokumentovány. Tyto zlomky mají charakter běžné kuchyňské keramiky, ale i zásobní. V případě zásobní keramiky se nám dochovaly torza dvou nádob (obr. 49, 50). U některých keramických střepů došlo k silné destrukci a to většinou zasintrováním, je třeba ale dodat, že na výslednou dataci tato destrukce neměla vliv, většinou byly s dalším datovatelným materiálem. Mezi keramickým materiálem se objevil i přeslen (obr. 51), čímž můžeme doložit textilní výrobu na daném místě. Ve zkoumaném materiálu se rovněž objevily 2 torza nádob pocházející z halštatského období (obr. 52, 53).

V příloze nalezneme vyobrazení výše zmíněných střepů (obr. č. 39-48).



Mazanice

Nalezená mazanice byla předána k analýze Mgr. Petru Netolickému a dokončena byla 17. 3. 2012. Celé znění analýzy nalezneme v příloze (Analýza 1).

Ke zpracování bylo použito alfanumerické pětimístné třídění, které bylo převzato z deskripčního systému MAZANICE⁷⁵, který byl postupně upravován a rozšiřován⁷⁶, dále byl použit nepublikovaný typář mazanic P.Vařeky.

Celkem bylo analyzováno 340 zlomků, z čehož pouze 12 fragmentů mělo dochovaný otisk konstrukčních prvků nebo mají alespoň upravenou vnější stranu hlazením. Většinu konstrukčních prvků tvoří otisky prutů, dále jsou zde 2 otisky kuláče a úprava vnější strany byla zjištěna u 6 zlomků.

Dalším zkoumaným faktorem je váha a materiál. Celková váha nalezených zlomků činí 1,339 kg. 75 % zlomků má váhu mezi 1g až 3g. Ostatní zlomky mají váhu vyšší. Materiál lze v případě 337 zlomků klasifikovat jako velmi kompaktní, nedrolí se a obsahuje velmi malé množství organických příměsí nebo žádné. V případě 3 zlomků lze materiál klasifikovat jako středně kompaktní tzn. že se drolí minimálně a obsahuje menší množství organických příměsí.

Výpal lze po vizuální deskripci přiřadit u 337 zlomků pod stupeň 2, což znamená, že se láme obtížněji a pouze u tří zlomků došlo k silnému výpalu.

Barva je nejčastěji hnědo-oranžová, oranžovo-hnědá nebo soliterně červená, růžová, hnědá, šedá atd.

Z rozboru vyplývá, že výsledný soubor mazanic je pravěký. Byly rozpoznány 2x otisky kuláčů a 5x otisky prutů. U otisků kuláčů nebo zlomků upravených hlazením (patrně

⁷⁵ VAŘEKA, P. Nálezy mazanice v archeologických strukturách – deskriptivní systém a databáze Mazanice. In: *Archeologické fórum* 4, 1995, s.59-64.

⁷⁶ VAŘEKA, P. Nálezy mazanice z Hradce u Němčic. In: Michálek J. – Lutovský . (eds.), *Hradec u Němčic. Sídlo halštatské a raně středověké nobility v česko– bavorském kontaktním prostoru*, Strakonice – Praha, 2000. s. 285 – 300.

VAŘEKA, P. Stavební kultura předhradí Levého Hradce. In: Tomková K. (ed.), *Castrum Pragense* 4, Levý Hradec v zrcadle archeologických výzkumů. Praha, 2001, díl I, s.254 – 272.

VAŘEKA, P. Mazanice. In: Kuna M. – Profantová N. (eds.), *Počátky raného středověku v Čechách: Archeologický výzkum sídelní aglomerace kultury pražského typu v Roztokách*. Praha, 2005, s.250 – 258.

z omazu rohu stěny) se autor domnívá, že pocházejí z konstrukcí spojených s hospodářskou nebo obytnou funkcí. V případě otisků prutů navrhuje dvojí možnost interpretace. Může buď pocházet z lidských obydlí, nebo hospodářských staveb, popřípadě byly součástí jiných konstrukčních prvků (např. proutěné kostry pece).

Spojíme-li výsledky analýzy otisků mazanic s originální terénní situací sledujeme naprostý soulad zjištění. Na ploše výzkumu byly odkryty pozůstatky několika kulových domů, jejichž stěny byly tvořeny mazanicovým omazem na proutěné kostře.

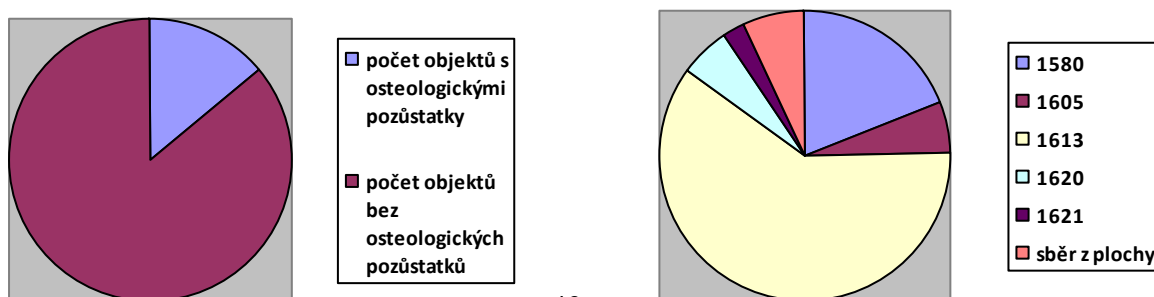
Následuje graf počtu objektů ku počtu objektů s obsahem mazanice, z něhož vyplývá, že počet objektů s obsahem mazanice je nízký. Druhý graf znázorňuje počet mazanic v jednotlivých objektech. Nejvíce mazanic bylo nalezeno v objektu č. 1605, nejméně naopak v objektech č. 1614, 1615 a 1618.



Osteologický materiál

Celkem bylo nalezeno 565 kusů kostí. Ve všech případech se jedná o kosti zvířecí. Paleozoologická analýza nebyla provedena. V objektu č. 1613 bylo cíleně uloženo torzo kostry v anatomickém pořádku (viz fotografie č.), které bylo po konzultaci s Mgr. Janem Musilem určeno jako pozůstatek ovce/kozy (*Ovis/Capra* sp.).

Z následujících grafů vyplývá, že pouze v 5 objektech byly nalezeny kosterní pozůstatky. Četnost kosterních pozůstatků v poměru k počtu objektů je tedy nízká. Nejvíce kosterních pozůstatků bylo nalezeno v objektu č. 1613, naopak nejméně v objektu č. 1621.



Kameny

Kameny byly podrobeny geologické analýze Ing. Jiřího Šury dne 8. 3. 2012. Celé znění nalezneme v příloze (Analýza 2).

Prvním zkoumaným faktorem je váha. Celková váha nalezených kamenů je 1247 g a celkový počet nalezených kamenů je 27 kusů (včetně 3 případů štípané industrie).

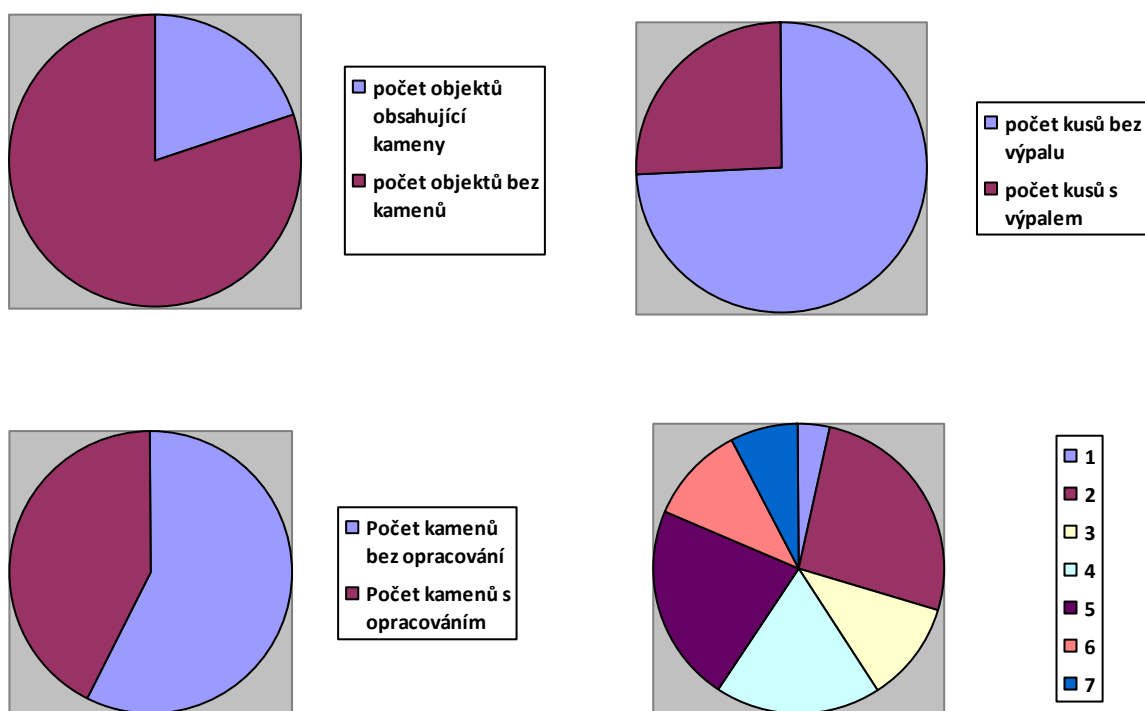
Druhým zkoumaným faktorem je Provenience. Na základě sledování obou faktorů lze s určitou mírou pravděpodobnosti rozhodnout, zda se jednalo o pozůstatky artefaktů ší nebo bi, popř. surovina na jejich výrobu, či přírodniny záměrně dovečené na lokalitu. Vyskytují se zde granity, pískovce, křemence, prachovce, ale i kulmská břidlice či křemenec s podílem opálové hmoty. Téměř všechny kameny pocházejí z nejbližšího okolí, a tudíž jejich přítomnost na Mikulovické lokalitě nás nikterak nepřekvapuje. Většinou pocházejí z říčních náplavů nebo teras, ať už Labe nebo Chrudimky. Jedinou výjimku tvoří s.č.16 a v něm uložený křemenec slídnatý. Je kamenem ve zdejších poměrech značně neobvyklým, jehož původem je zřejmě krystalinikum Železných hor. Nenašel se vcelku, jedná se zřejmě o úlomek z většího kusu. U tohoto kamene lze předpokládat, že byl na lokalitu záměrně přinesen člověkem. Ovšem proč byl přinesen, se můžeme pouze domnívat – tento materiál totiž není vhodný svou tvrdostí ani strukturou k praktickému využití. Při vizuálním prozkoumání se nabízí snad jen jediná varianta důvodu přenosu a to je jeho zajímavost a relativní krása způsobená krystaly křemene v dutinách. Zkrátka se člověku líbil, a proto ho dopravil až do sledované lokality. Případně mohlo dojít k pokusu z něj něco vyrobit, ale vzhledem ke kvalitě materiálu se tento proces nesetkal s úspěchem. Dalším zajímavým nálezem je s. č. 46, v kterém je uložená lichoběžná sekera s jemně hraněnými boky a plankonvexním průřezem. Má odraženou břitovou partii a poškozený tyl, můžeme vidět stopy po uchycení nástroje. Dochováno je zhruba 80 % nástroje o váze 26g – přibližná původní váha byla tedy 33g. Sekera byla vyrobena z horniny připomínající kulmskou břidlici. V moravském prostředí je využívána dodnes a to jako brusné kameny. V Čechách lze nalézt rohovcové⁷⁷ droby (slabě metamorfované) jižně od Skutče (Radčice, Holetín) a tyto kameny je možné nalézt v náplavech Chrudimky, což se jeví jako pravděpodobnější verze původu. Ve zkoumaném materiálu můžeme nalézt také 4 kusy sluňáků. Tyto kameny nemají praktický význam, byly sbírány jen pro jejich vizuální vzezření.

⁷⁷ Názvem rohovce se častují i některé kontaktně metamorfované horniny jako např. břidlice

Dalším zkoumaným hlediskem je opracování kamenů. U 15 kusů lze hovořit o tom, že byly opracovány člověkem. Z těchto 15 kusů je toto opracování u 4 kusů dosti sporné – může to být opracování člověkem, ale také to může být výtvar přírody. Byly nalezeny 3 drtidla – z toho 1 ks zcela dochovaný a 2 fragmentárně. V s.č.13 nalezneme celkově dochované drtidlo, které je vyrobeno z prachovce, a jsou na něm viditelné stopy opálení. Prachovec je poměrně měkkou horninou a k tomuto účelu se příliš nehodí. Vystává proto otázka zda se vůbec o drtidlo jedná, protože v případě mlecích či drtících procesů by částičky tohoto kamene zůstávaly v daném produktu, nicméně také záleží na jeho tvrdosti. V případě dvou fragmentárně dochovaných drtičů s.č.78 se jedná o materiál (granit), který se dle J. Šury taktéž nehodí na mlecí procesy. Dalším zajímavým nálezem je znotěrka (s.č.74) a roztěrač barviva (s.č.85).

Posledním zkoumaným faktorem jsou stopy opálení. V 7 případech skutečně můžeme hovořit o opálení či o dlouhodobě vypalovaných kamenech.

Následuje grafické znázornění výše popsaných údajů, čtvrtý graf zobrazuje rozložení velikostních kategorií. Z grafu je patrné, že nejvíce se vyskytovaly kameny o velikostní kategorii 2 a nejméně naopak o velikostní kategorii 1. Parametry velikostních kategorií jsou dle manuálu ZČU FHS Katedry archeologie.



Datace nálezů ze staveniště RD pana Beneše 241/50

Keramické nálezy můžeme datovat do třech různých období. Nejvíce se vyskytovala keramika pocházející od nositelů lidu únětické kultury. Díky tomuto keramickému materiálu, lze interpretovat objekty č. 1580, 1601, 1603, 1614, 1615, 1617, 1618, 1619, 1620 jako únětické. Méně bylo keramiky od nositelů lužické kultury, čímž můžeme interpretovat objekt č. 1621. Nejméně bylo keramiky halštatské, našly se pouze torza dvou nádob, nicméně díky jednomu z nich můžeme interpretovat zásobní jámu č. 1605 jako halštatskou. Naproti tomu objekt č. 1604 nelze blíže interpretovat, protože zde nalezneme keramiku jak únětickou, tak lužickou, ale i halštatskou.

Závěr

Na základě poznatků, které jsem získala, mohu dojít hned k několika závěrům. Nejdříve je potřeba shrnout si výsledné interpretace osídlení na staveništích č. 241/59 a 241/50.

Výsledná interpretace osídlení na staveništi č. 241/59 je rozdělena do tří struktur. První strukturou je zřejmě konstrukce únětického kúlového domu, který je orientovaný směrem severozápad/jihovýchod a který se nachází pouze z menší části na sledovaném území. Druhou strukturou je únětický kúlový dům, který je orientován směrem severozápad/jihovýchod a který je vnitřně předělen na dvě menší části. Třetí strukturou je přístavek (orientován směr severozápad/jihovýchod) uprostřed se zásobní jámou, který je datovatelný taktéž do období únětické kultury a pravděpodobně souvisí se strukturou č. 2. Keramický materiál pochází od nositelů lidu únětické kultury, čímž potvrzuje původ těchto struktur.

Výsledná interpretace osídlení na staveništi č. 241/50 je rozdělena do několika fází. V první fázi zde máme kúlový žlabový dům, který je orientován směr sever/jih. Druhou fází je kúlový dům, který je vnitřně předělen a je taktéž orientován ve směru sever/jih. Tyto dva domy můžeme interpretovat jako únětické a to nejen díky jejich orientaci, ale také díky keramickému materiálu. V severní části staveniště dochází ke koncentraci zásobních jam, z nichž jedna je únětická, druhá je lužická a třetí je halštatská, přestože obsahuje i množství únětického a lužického materiálu. Východním směrem od žlabového domu se nám vytváří ještě jedna struktura, která je tvořena velkými sloupovými jámami a je interpretovatelná jako část dalšího domu. Stratigraficky je nepochybně mladší než únětická obydlí, dle ostatních

analogií se můžeme domnívat, že by mohla býti lužická, nicméně keramický materiál z těchto velkých sloupových jam se nenalezl.

Tyto výsledky jsou poněkud překvapivé. Na začátku práce jsem obdržela informaci, že na staveništi RD č. 241/50 se nachází žlabový dům a koncentrace zásobnic. Nicméně po výsledném zpracování a interpretování je zcela jasné, že zde nemáme pouze žlabový dům, nýbrž ještě únětický kůlový dům a část dalšího domu, který nelze zcela přesně datovat (pravděpodobně lužický?). To samé se v podstatě odehrálo na staveništi RD č.241/59, kde byla změť kůlových jam, ani vzdáleně nepřipomínající nějaké sídlištní struktury. Po zpracování a výsledné interpretaci zde máme část únětického kůlového domu, únětický kůlový dům a přístavek, který s tímto domem pravděpodobně souvisel. Toto považuji za stěžejní výsledek mé práce, který po zpracování veškerých údajů ze záchranného výzkumu Mikulovice V Loučkách pomůže ke komplexnímu pohledu na tuto lokalitu.

Settlement culture of Únětice in Mikulovice

This thesis deals with the culture of Únětice estate in Mikulovice and it is divided into two parts. The first part is theoretical and discusses the Bronze Age, about Únětice culture itself – we can find complete characteristic there, i. e. typical pottery, the types of settlements, burials. Of course it also deals with Mikulovice. It describes not only natural conditions in this region, but also the history of research in this area, which is very varied and starts at the end of 19th century and continues practically to this day.

Last not least it introduces very tricky issue connected with Mikulovice – which is a declaration of the historic landmark of Mikulovice (this declaration caused protests from land owners, but also relieve from solved situation among archeologists). A few months later this decision was canceled so there was the same situation again, which has not been solved to this day – both owner's and archaeologist's arguments are also described in this work. Last but not least, it addresses the current state of this matter and future question. The second part is strictly practical. In this section, discoveries of Mr. Benes and Mr. Cibulka were processed. We can find list of objects, including detailed descriptions and drawings at Mr. Cibulka's site. This is followed by analysis of pottery shards, which are drawn and some of them were taken picture of. No further analysis was done in the case of findings daubs, stones and bones.

We can also find list of objects, including their detailed description, drawings and photographs at Mr. Benes's site. This is followed by analysis of pottery shards, which are drawn and some of them photographed. Analysis was done in the case of daubs and stones

finds, outcomes of which are described in detail. Osteological analysis of the bones was not performed, although some skeletal remains were identified. Work also deals with very attractive find just from Mr Benes's site. This discovery is a part of the gutter house, which, with bigger amount of doubts, could be considered to originate from Unetice. This work provides complete output of information applicable to other interpretations, especially for setting into total knowledge of Mikulovice's site.

Seznam použitých zkratk

obj. – objekt

Č. j. – číslo jednací

S. č. – sáček číslo

HLAS – hlášení

KMVČ – Krajské muzeum východních Čech

BZO – Bulletin záchranného oddělení

ARÚ AV ČR – Archeologický ústav Akademie věd České republiky

RKP – nepublikovaný rukopis

Literatura

- ANONYM. *Kronika krajem Perštýnů XVIII*. Pardubice, 1937/1938.
- ANONYM. *Semín*. HLAS 1842/1932, 1932, uloženo ARÚ Praha
- BERNARD. *Úhřetice*. HLAS 118/1945, 1945, uloženo ARÚ Praha
- BOHM, J. Pardubicko v době předhistorické. In: *Věstník muzejního spolku v Pardubicích*. Pardubice, 1926.
- BUCHTELA, K. - NIEDERLE, L. *Rukověť české archeologie*. Praha, 1910.
- ČURDA T. Blato. In: *Zpravodaj KMVČ XI/1*. Hradec Králové, 1984, s. 19-39.
- DOMEČKA, L. *Předhistorické nálezy z let 1919-28 ve Vlastivědném museu pro východní Čechy v Chrudimi*. Chrudim, 1929.
- DIVIŠ ČISTECKÝ, V. Hroby z Dražkovic. In: *Památky archeologické XIII*, 1885.
- DIVIŠ ČISTECKÝ, V. V kruhovce Mikulovické, In: *Památky archeologické XIX*, 1900 - 1901.
- FALTÝSOVÁ, H. – BÁRTA, F. a kol. Pardubicko. In MACKOVČIN, Peter – SEDLÁČEK, Miroslav. *Chráněná území ČR, svazek IV*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Brno: EkoCentrum, 2002, s. 104. ISBN 80-86064-44-1
- FELCMAN, J. Archeologická vycházka do východních Čech. In: *Památky archeologické XVIII*, 1899, s. 415-416.
- FRAJDL, J. a ZIKMUNDA, V. *Listy z dějin východních Čech*. Havlíčkův Brod, 1965.
- FRONĚK, E. *Úhřetice*. HLAS 496/1938, 1938, uloženo ARÚ Praha
- HÁSEK, I. Obydlí a sídliště v oblasti únětické kultury. In: *Časopis Národního muzea*, řada historická 153. Praha, 1984.
- JIRÁŇ, Luboš (ed.). *Archeologie pravěkých Čech 5: doba bronzová*. 2008, s. 41,45. ISBN 978-80-86124-78-0
- KALFERST, J., SIGL, J. a VOKOLEK, V. Dolany. *Zpravodaj KMVČ XVIII*. Hradec Králové, 1992, s. 10.
- LUNG, W. *Ostřešany*. HLAS 236/1945, 1945, uloženo ARÚ Praha
- MOUCHA, V. *Lokální vývoj únětické kultury v Čechách*. Praha, 1961a.

MOUCHA, V., 1974b. *K významu pozdního neolitu pro vznik kultury únětické*. Zborník filozofickej fakulty Univerzity Komenského. Musaica.

PODBORSKÝ, V (ed.). *Pravěké dějiny Moravy*. Brno, 1993, s.250.

PLEINER, Radomír (ed.). *Pravěké dějiny Čech*. Praha, 1978.

PLEINEROVÁ I. *Únětická kultura v oblasti Krušných hor*. Praha, 1966.

PREIDEL, H. *Soupis nálezů II, únětická*. RKP. 1932 uloženo ARÚ Praha

RATAJ, J. *Chrudim*. HLAS 638/1952, 1952, uloženo ARÚ Praha

RATAJ, J. *Chrudim*. HLAS 1152/1952, 1952, uloženo ARÚ Praha

RATAJ, J. *Chrudim*. HLAS 2957/1952, 1952, uloženo ARÚ Praha

RATAJ, J. *Chrudim*. HLAS 5225/1952, 1952, uloženo ARÚ Praha

ROSŮLEK, F. K. *Pardubicko-Holicko-Přeloučsko I*. Pardubice, 1903.

ROSŮLEK, F. K. *Předhistorické památky, objevené v letech 1914-1915*. Musejní spolek v Pardubicích 1915-1916. Pardubice, 1915-1916.

SEDLÁČEK, R. – FROLÍK, J. – MUSIL, J. a ŠVÉDOVÁ, J. *Nejnovější výzkumy na polokulturní lokalitě Mikulovice, okr. Pardubice*. In: *Archeologické výzkumy v Čechách 2008*. Sborník referátů informačního kolokvia. Suppl. Zpráv České archeologické společnosti. Praha, 2009, s. 75.

SEDLÁČEK, R. *Archeologický výzkum při výstavbě kolonie RD v Mikulovicích*. In: *Archeologické výzkumy v Čechách 2006*. Sborník referátů informačního kolokvia. Suppl. Zpráv České archeologické společnosti. Praha, 2007, s. 28.

SEDLÁČEK, R. – HALAMA, J. a JÍLEK, J. *Nové germánské sídliště s nálezem terra sigillata v Mikulovicích, okr. Pardubice*. In: Droberjar, E. – Komoróczy, B. – Vachútová, D. (eds.) *Archeologie barbarů 2008: Barbarské sídliště. Chronologické, ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů*. Brno, 2008.

SIGL, J. a VOKOLEK, V. *Dolní Bezděkov*. In: *Zpravodaj K MVČ*. Hradec Králové, 1978.

SIGL, J. – VOKOLEK, V. 1978: *Záchranné výzkumy a další terénní akce AO K MVČ provedené v roce 1977*. In: *Zpravodaj K MVČ V/1*. Hradec Králové, 1978, s. 3-11.

SIGL, J. a VOKOLEK, V. *Archeologické nálezy v r. 1985*. In: *Zpravodaj K MVČ XIII.* Hradec Králové, 1986.

SIGL, J. – VOKOLEK, V. 1995: *Mikulovice*. In: *Výzkumy v Čechách 1990/2*. Praha, 1995.

SKLENÁŘOVÁ, Z. *Únětice*. In: *Encyklopedie pravěku v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, Praha, 2002.

SKUTIL, J. Z nejdávnější minulosti Litomyšlska a Prosečska. In: *Od Trstenické stezky. 1947 - 1948.*

SVOBODA, B. Pardubický kraj v pravěku. In: *sborník „Pardubice“.* Pardubice, 1940.

VAŘEKA, P. Nálezy mazanice v archeologických strukturách – deskriptivní systém a databáze Mazanice. In: *Archeologické fórum 4,* 1995.

VAŘEKA, P. Nálezy mazanice z Hradce u Nemětic. In: Michálek J. – Lutovský. (eds.), *Hradec u Nemetice. Sídlo halštatské a raně středověké nobility v česko-bavorském kontaktním prostoru,* Strakonice – Praha, 2000.

VAŘEKA, P. Stavební kultura předhradí Levého Hradce. In: Tomková K. (ed.), *Castrum Pragense 4,* Levý Hradec v zrcadle archeologických výzkumů. Praha, 2001, díl I.

VAŘEKA, P. Mazanice. In: Kuna M. – Profantová N. (eds.), *Počátky raného středověku v Čechách: Archeologický výzkum sídelní aglomerace kultury pražského typu v Roztokách.* Praha, 2005, s. 250 – 258.

VENCL, S. *Úhřetice.* HLAS 1400/1961, 1961, uloženo ARÚ Praha

VOKOLEK, V. *Úhřetice.* HLAS 2860/1952, 1952, uloženo ARÚ Praha

VOKOLEK, V. *Ochrana pravěkých památek: Pardubický kraj I.* Pardubice, 1957.

VOKOLEK, V. *Medlešice.* HLAS 1485/1962, 1962, ULOŽENO ARÚ Praha

VOKOLEK, V. Blato. In: *BZO 1978-79.* 1979, s.14.

VOKOLEK, V. Medlešice. In: *BZO 1972.* 1972, s.12.

VOKOLEK, V. Rosice u Chrasti. In: *Zpravodaj K MVČ II/2.* Hradec Králové, 1974, s. 18.

VOKOLEK, V. Záchranný výzkum v Úhřeticích, In: *Zpravodaj K MVČ VII.* Hradec Králové, 1980.

VOKOLEK, V. Únětické nálezy z Blata. In: *Archeologické rozhledy XXXIV/3.* Praha, 1982, s. 297-302.

VOKOLEK, V. Medlešice. In: *BZO 1986-87.* 1989.

VOKOLEK, V. Archeologická sbírka muzea v Cholticích. In: *Zpravodaj K MVČ XVII/1.* Hradec Králové, 1989.

VOKOLEK, V. Dolany. *Zpravodaj K MVČ XVII/1.* Hradec Králové, 1990, s. 3-23.

WESTMAN, Andrew (ed.). *Archaeological site manual.* 3.edition. Museum of London, 1994. ISBN 0 904818 40 3

URL: < http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm > [cit. 2012-06-21].

Návrh na prohlášení archeologického nemovitého nálezů „ polykulturní sídliště z období mladšího pravěku a ranné doby dějinné Mikulovice poloha V loučkách na k. ú. Mikulovice, k. ú. Blato a k. ú. Dražkovice“ za kulturní památku č. j. 118 61/ 07 ze dne 29. 11. 2007

Rozhodnutí ministra kultury č. j. 17166/2007 ze dne 9. 6. 2008.

Rozhodnutí ministra kultury č. j. 15457/2008 ze dne 18. 12. 2008

Rozhodnutí ministra kultury č. j. 1636/2009 ze dne 28. 1. 2009

Žádost Východočeského muzea v Pardubicích a ARÚ AV ČR, Praha, v.v.i. o podání návrhu na prohlášení nemovité archeologické památky pravěká polokulturní lokalita Mikulovice, Pardubický kraj, okres Pardubice, katastr obce Dražkovice (část) a katastr obce Mikulovice u Pardubic (část) č. j. 11210/09 ze dne 26. 8. 2009

Seznam obrazových příloh

Obr. 1 Digitální model terénu Mikulovic. Podle DMT© GEODIS, 2005. Upravila autorka

Obr. 2 Katastrální mapa Mikulovic. Upraveno autorkou. Podle DMK WMS©ČÚZK pomocí programu Q-GIS a PhotoFiltre™.

Obr. 3 Únětická kultura v Pardubickém kraji. Upraveno autorkou pomocí programu MapSource™.

Obr. 4 Sídliště únětické kultury v Pardubickém kraji. Upraveno autorkou pomocí programu MapSource™.

Obr. 5 Pohřebiště únětické kultury v Pardubickém kraji. Upraveno autorkou pomocí programu MapSource™.

Obr. 6 Depoty únětické kultury v Pardubickém kraji. Upraveno autorkou pomocí programu MapSource™.

Obr. 7 Nákresy objektů č. 1763, 1764, 1765 a 1766 ze staveniště 241/59

Obr. 8 Nákresy objektů č. 1767, 1768, 1769, 1770, 1771, 1772, 1774, 1776 a 1767 ze staveniště 241/59

Obr. 9 Nákresy objektů č. 1773 a 1775 ze staveniště 241/59

Obr. 10 Nákresy objektů č. 1778, 1779, 1780, 1781, 1782, 1783, 1784, 1786, 1787 a 1788 ze staveniště 241/59

Obr. 11 Nákresy objektů č. 1789, 1790, 1791, 1793, 1794, 1795, 1796, 1797, 1798, 1799, 1800 a 1801 ze staveniště 241/59

Obr. 12 Nákresy objektů č. 1802, 1803 a 1804 ze staveniště 241/59

Obr. 13 Nákresy objektů č. 1785 a 1792 ze staveniště 241/59

Obr. 14 Základní plán staveniště 241/59 upraveno autorkou

Obr. 15 Základní plán staveniště 241/59 – červeně označené = objekty obsahující nálezy, upraveno autorkou

Obr. 16 Základní plán staveniště 241/59 – sídlištní struktury č.1 (modrá), č.2 (červená), č.3 (zelená), upraveno autorkou

Obr. 17 Generální plán – návaznost sídlištních struktur ze staveniště 241/59 na okolní objekty, upraveno autorkou

Obr. 18 Nákrasy střepů ze staveniště 241/59

Obr. 19 Nákrasy střepů ze staveniště 241/59

Obr. 20 Nákrasy objektů č. 1779, 1580, 1581, 1582 a 1783 ze staveniště 241/50

Obr. 21 Nákrasy objektů č. 1592, 1593, 1594, 1596, 1597, 1598, 1599, 1600 a 1601 ze staveniště 241/50

Obr. 22 Nákrasy objektu č. 1595 ze staveniště 241/50

Obr. 23 Nákrasy objektů č. 1595 ze staveniště 241/50

Obr. 24 Nákrasy objektů č. 1602, 1603, 1604, 1605, 1606 a 1607 ze staveniště 241/50

Obr. 25 Nákrasy objektů č. 1608, 1609, 1610, 1611, 1612 a 1613 ze staveniště 241/50

Obr. 26 Nákrasy objektů č. 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1620 a 1621 ze staveniště 241/50

Obr. 27 Základní plán staveniště 241/50, upraveno autorkou

Obr. 28 Základní plán staveniště 241/50 – první etapa skryvky, upraveno autorkou

Obr. 29 Základní plán staveniště 241/50 – datace objektů, upraveno autorkou

Obr. 30 Základní plán staveniště 241/50 – sídlištní struktury, upraveno autorkou

Obr. 31 Harrisova matice

Obr. 32 Harrisova matice

Obr. 33 Fotografie objektu č. 9, staveniště 241/50

Obr. 34 Fotografie objektu č. 10, staveniště 241/50

Obr. 35 Fotografie objektu č. 11, staveniště 241/50

Obr. 36 Fotografie objektu č. 13, staveniště 241/50

Obr. 37 Fotografie objektu č. 13 – torzo kostry ovce/kozy, staveniště 241/50

Obr. 38 Fotografie skrývané plochy – staveniště 241/50

Obr. 39 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

Obr. 40 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

Obr. 41 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

Obr. 42 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

Obr. 43 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

Obr. 44 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

Obr. 45 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

Obr. 46 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

Obr. 47 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

Obr. 48 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

Obr. 49 Fragment únětické amforovité zásobnice. s. č. 92, ppč. 241/50. obj. 1618, Foto K. Svoboda.

Obr. 50 Fotografie části přeslenu s.č. 21 ppč. 241/50, obj. 1620, foto K.Svoboda

Obr. 51 Fotografie únětické amforovité zásobnice, s.č. 38, ppč. 241/50, obj. 1618, foto K. Svoboda

Obr. 52 Fotografie fragmentu lužické amforovité zásobnice, s. č. 24, ppč. 241/50, obj. 1621, foto K. Svoboda

Obr. 53 Fotografie torza halštatské nádoby, s. č. 34, ppč. 241/50, obj. 1604, foto K. Svoboda

Obr. 54 Fotografie lichoběžné sekery, s. č. 46, ppč. 241/50, sběr z plochy, foto K. Svoboda

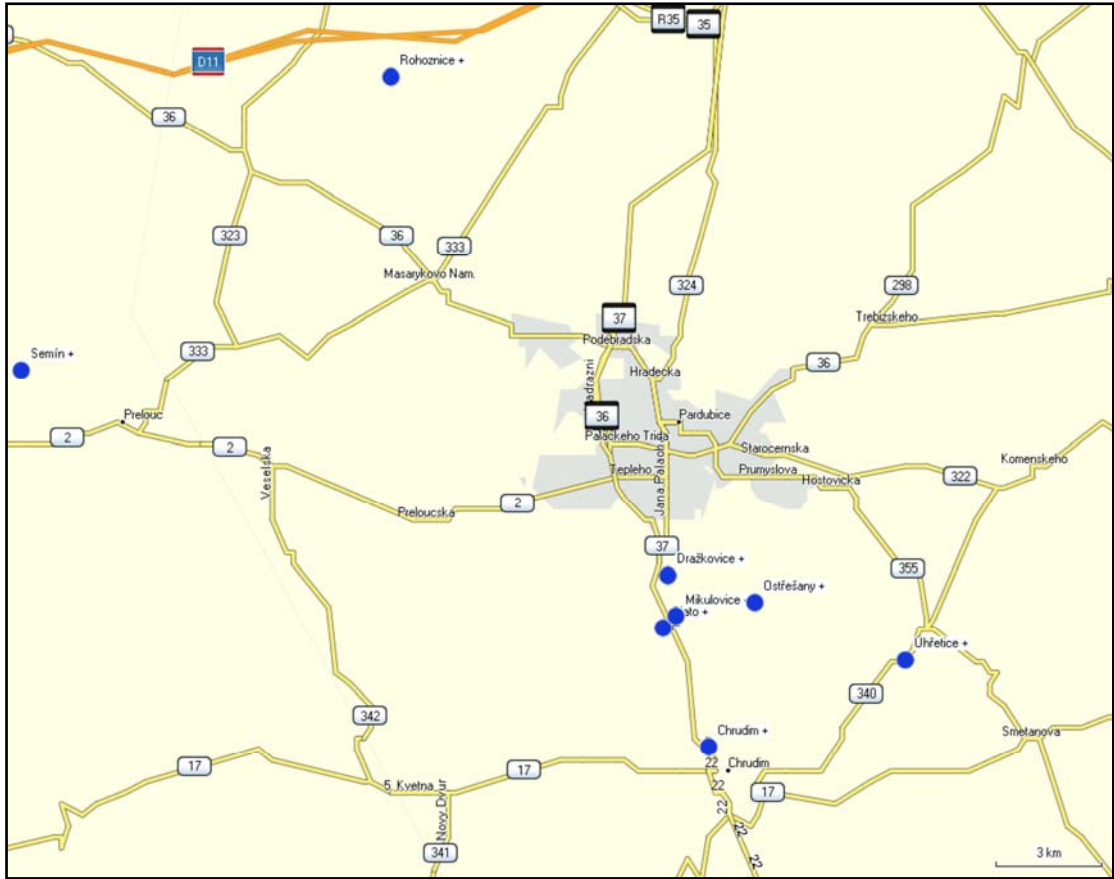
Obr. 55 Fotografie torza halštatské nádoby, s. č. 80, ppč. 241/50, obj. 1605, foto K.
Svoboda



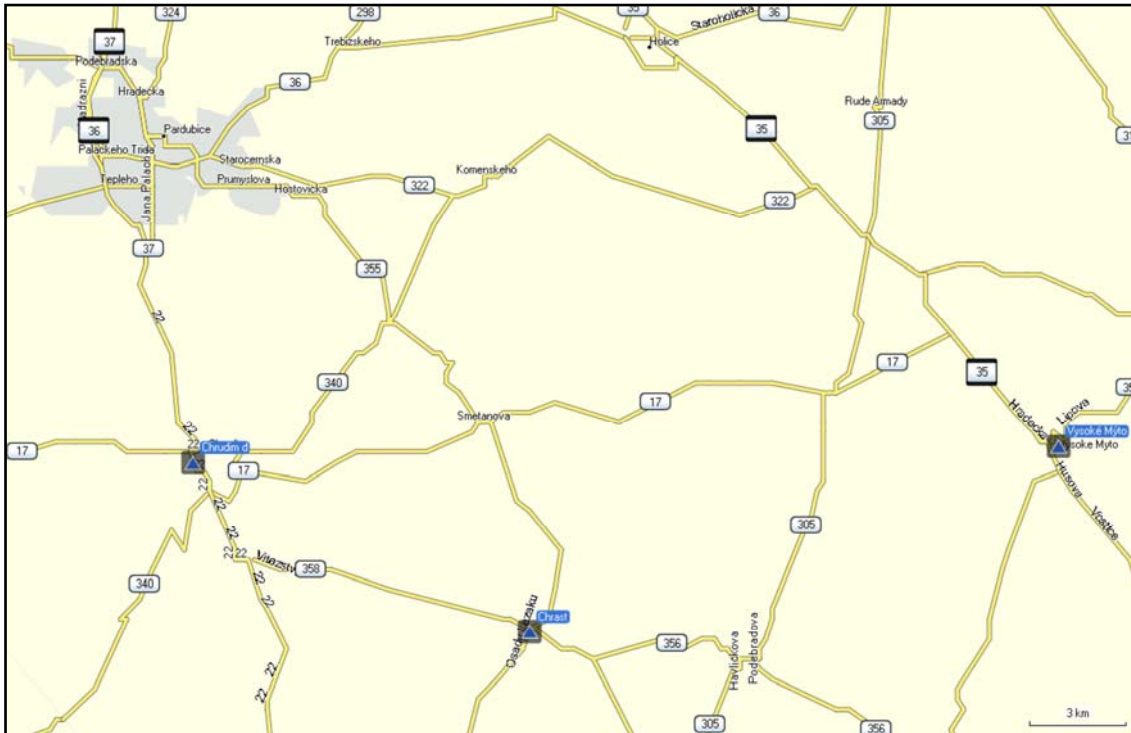
Obr. 1 Digitální model terénu Mikulovic



Obr. 2 Katastrální mapa Mikulovic

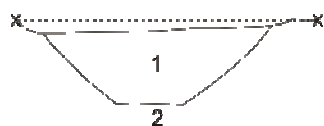
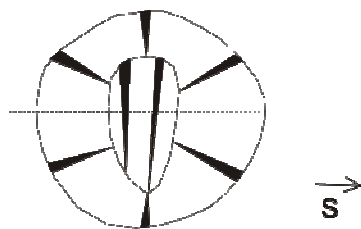


Obr. 5 Pohřebiště únětické kultury v Pardubickém kraji

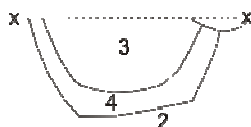
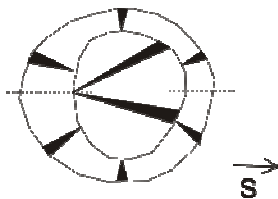


Obr. 6 Depoty únětické kultury v Pardubickém kraji

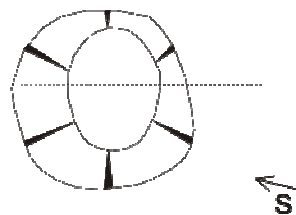
OBJ.1763



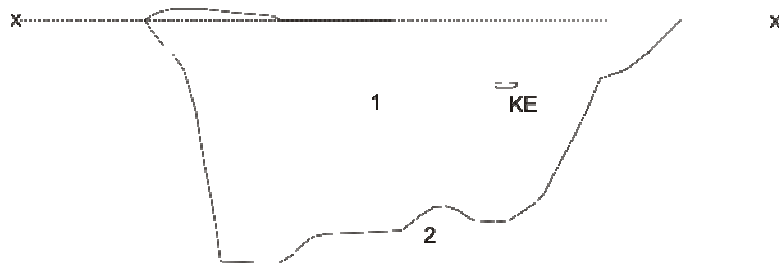
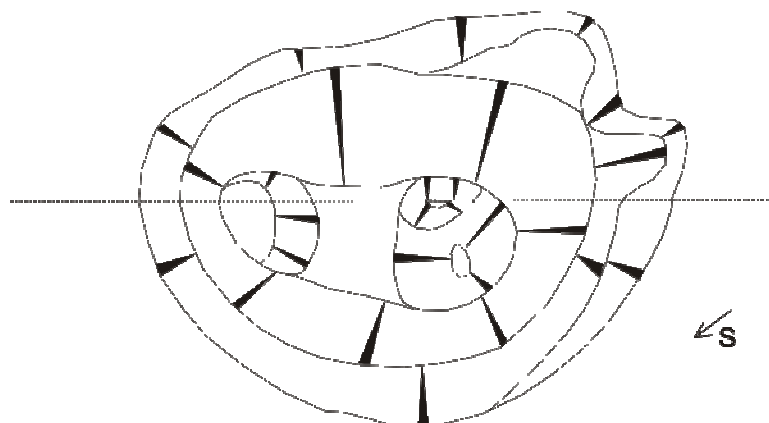
OBJ.1764



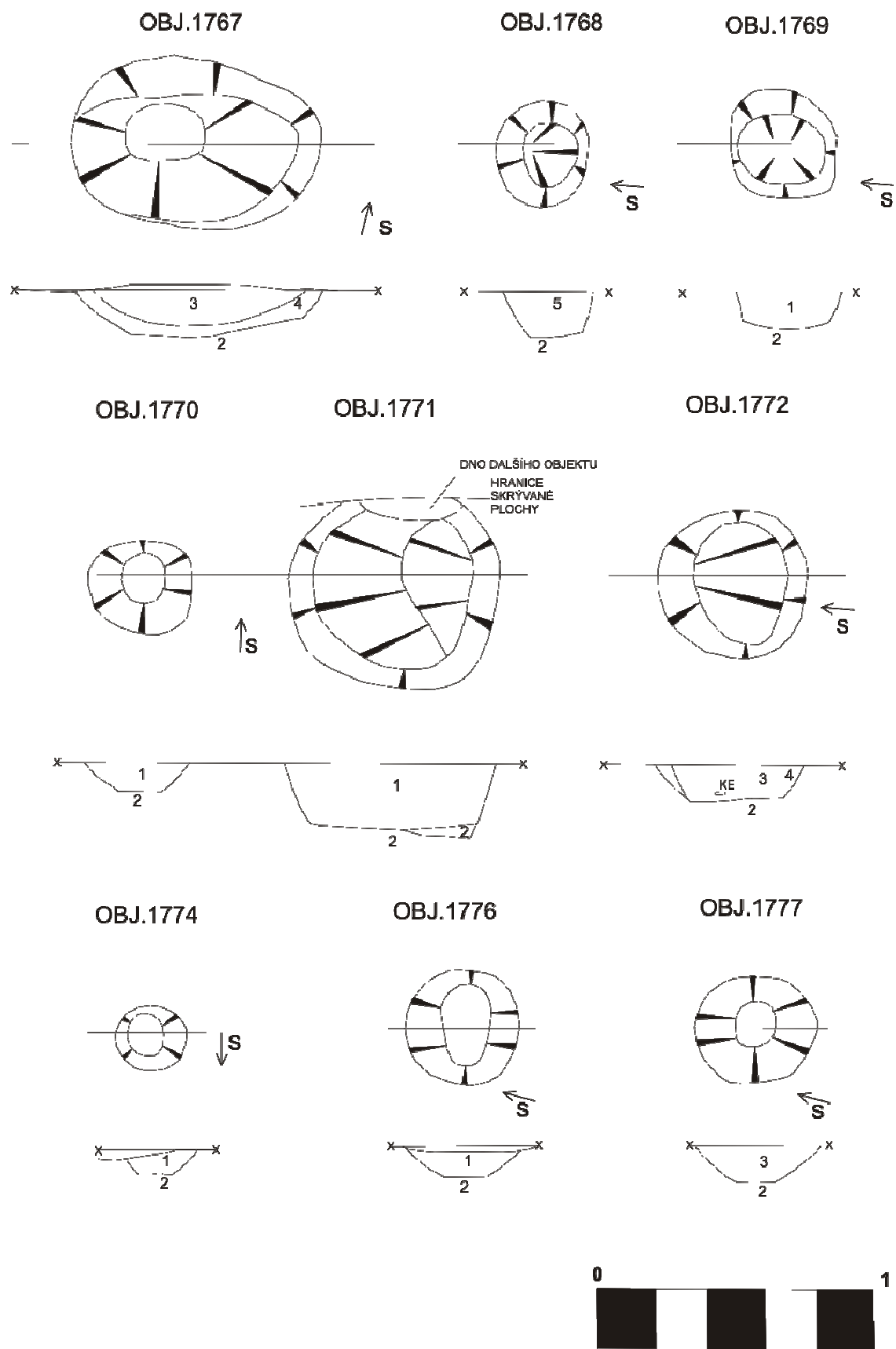
OBJ.1766



OBJ.1765

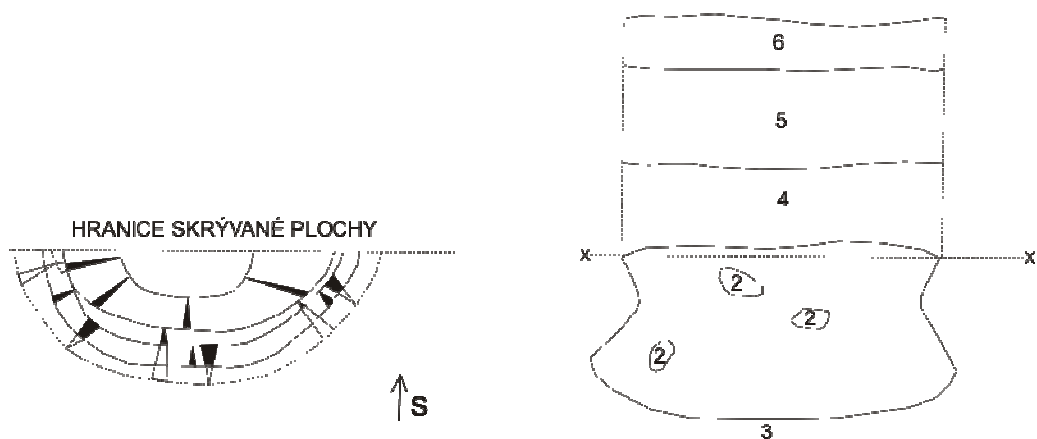


Obr. 7 Nákresy objektů č. 1763, 1764, 1765 a 1766 ze staveniště 241/59

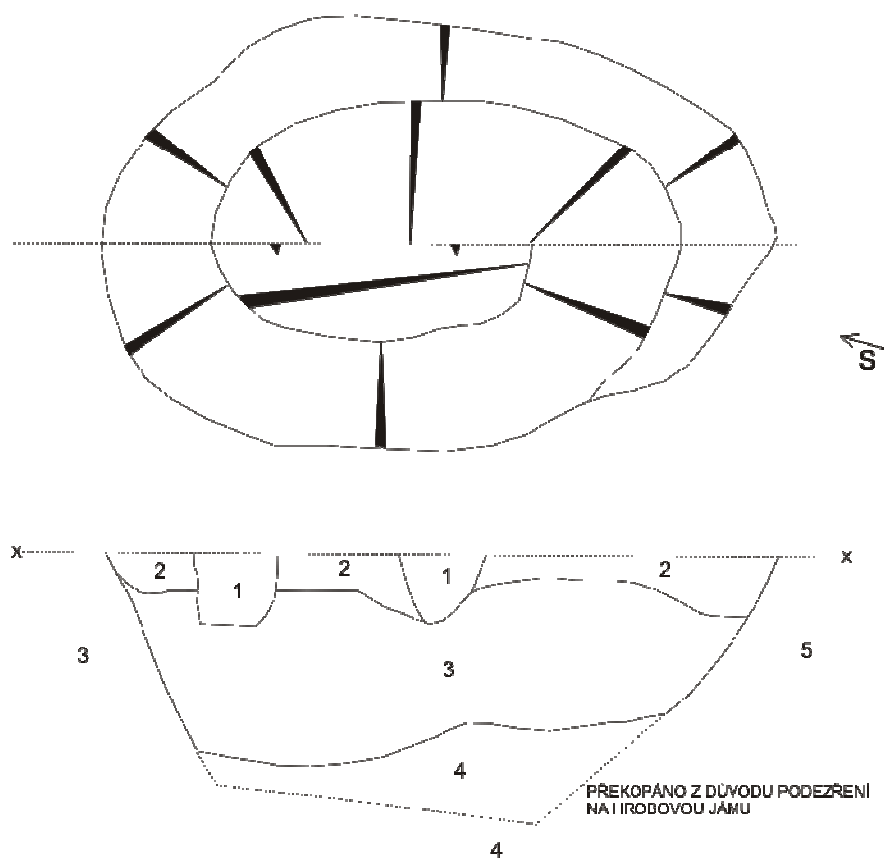


Obr. 8 Nákresy objektů č. 1767, 1768, 1769, 1770, 1771, 1772, 1774, 1776 a 1767 ze staveniště 241/59

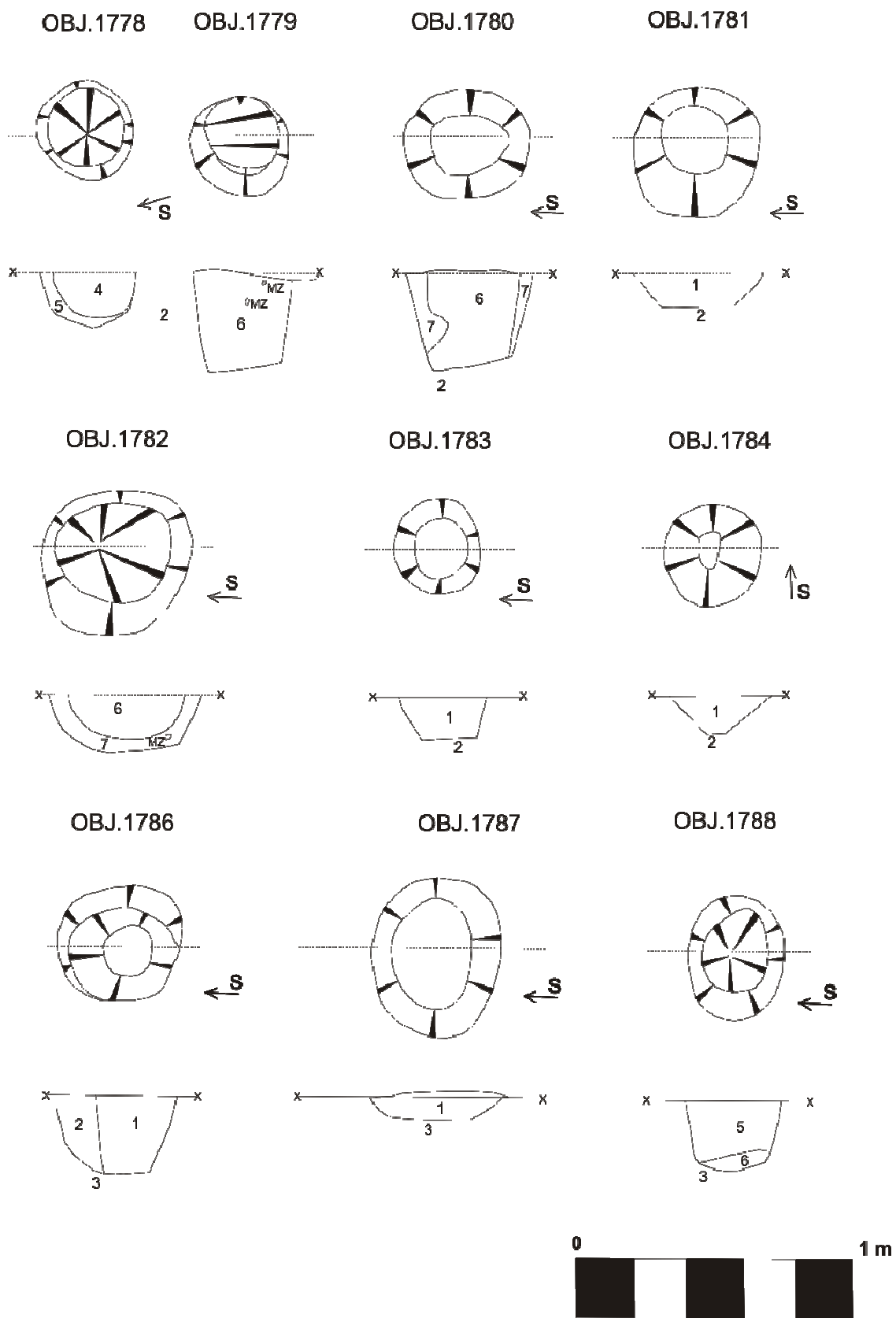
OBJ.1773



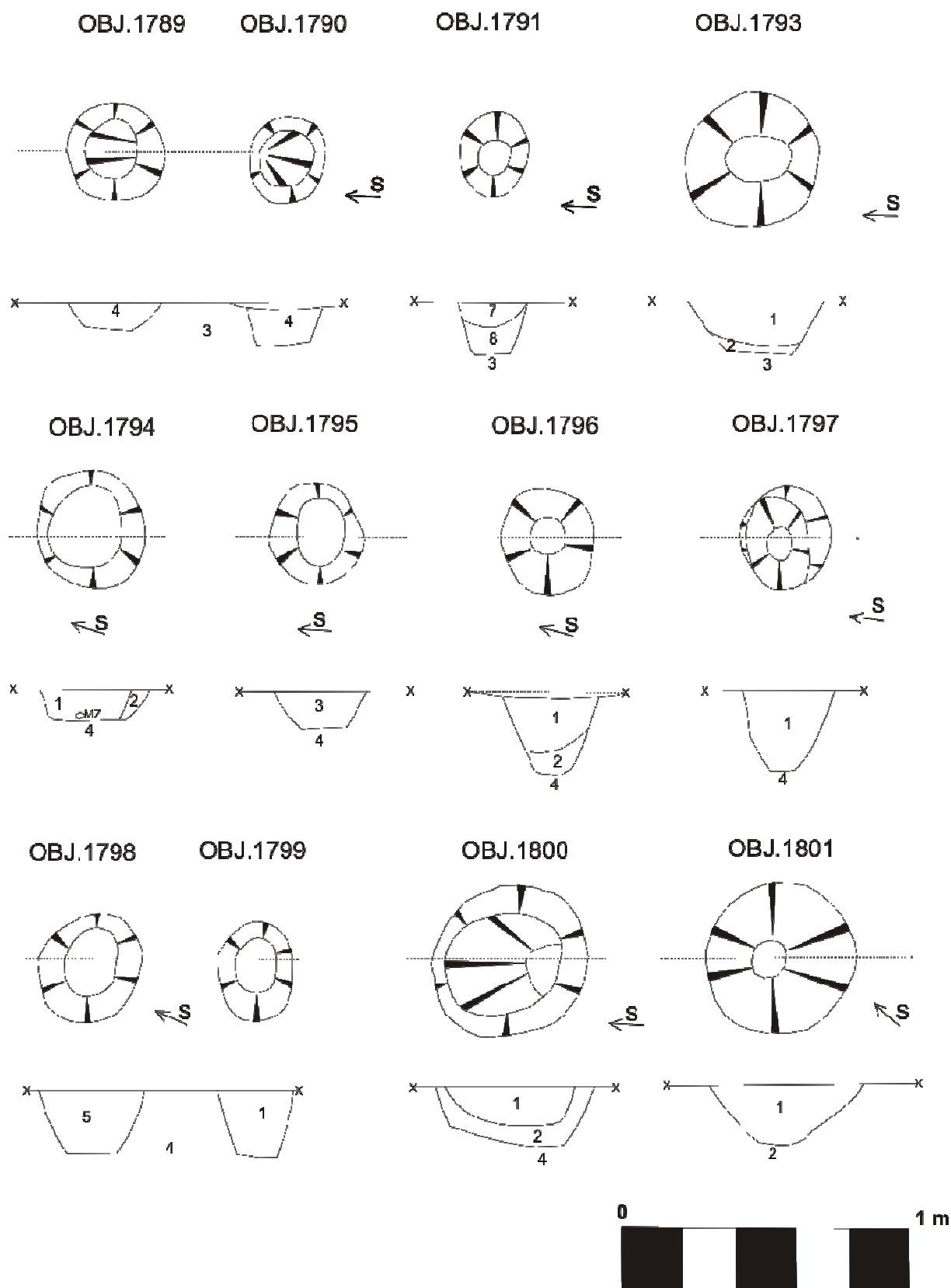
OBJ.1775



Obr. 9 Náskresy objektů č. 1773 a 1775 ze staveniště 241/59

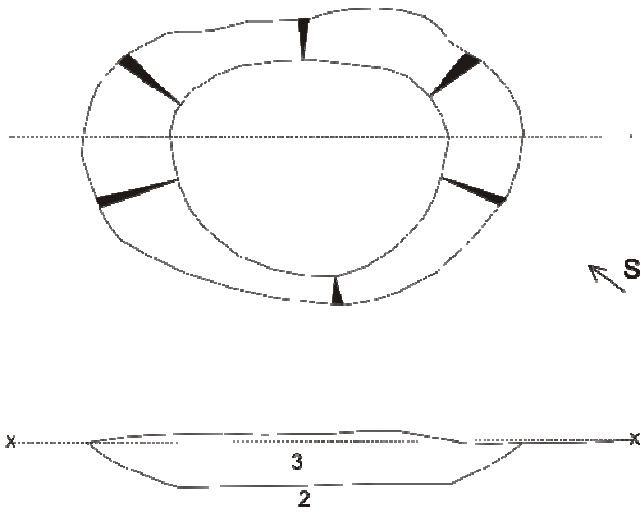


Obr. 10 Nákrsky objektů č. 1778, 1779, 1780, 1781, 1782, 1783, 1784, 1786, 1787 a 1788 ze staveniště 241/59

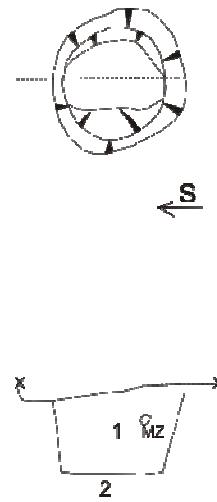


Obr. 11 Nákrsky objektů č. 1789, 1790, 1791, 1793, 1794, 1795, 1796, 1797, 1798, 1799, 1800 a 1801 ze staveniště 241/59

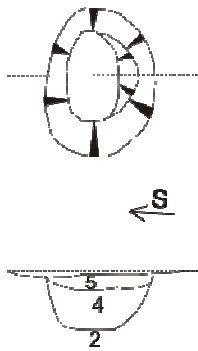
OBJ.1802



OBJ.1803

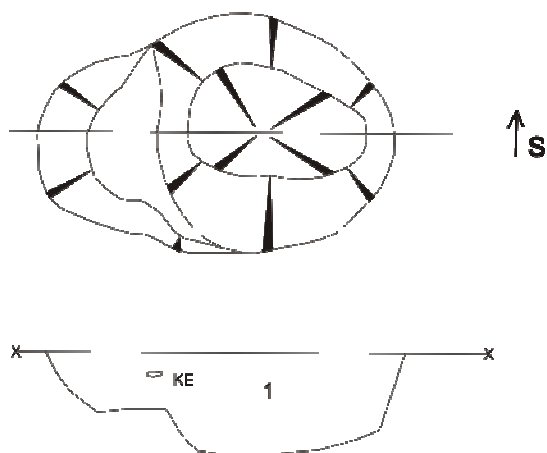


OBJ.1804

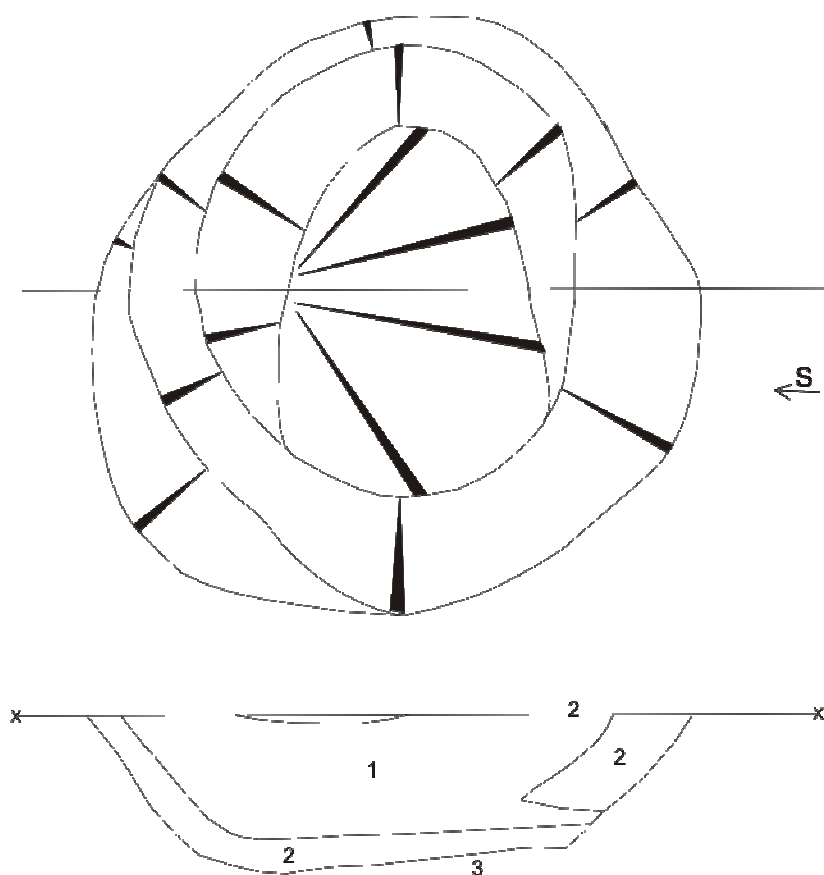


Obr. 12 Nákresy objektů č. 1802, 1803 a 1804 ze staveniště 241/59

OBJ.1785



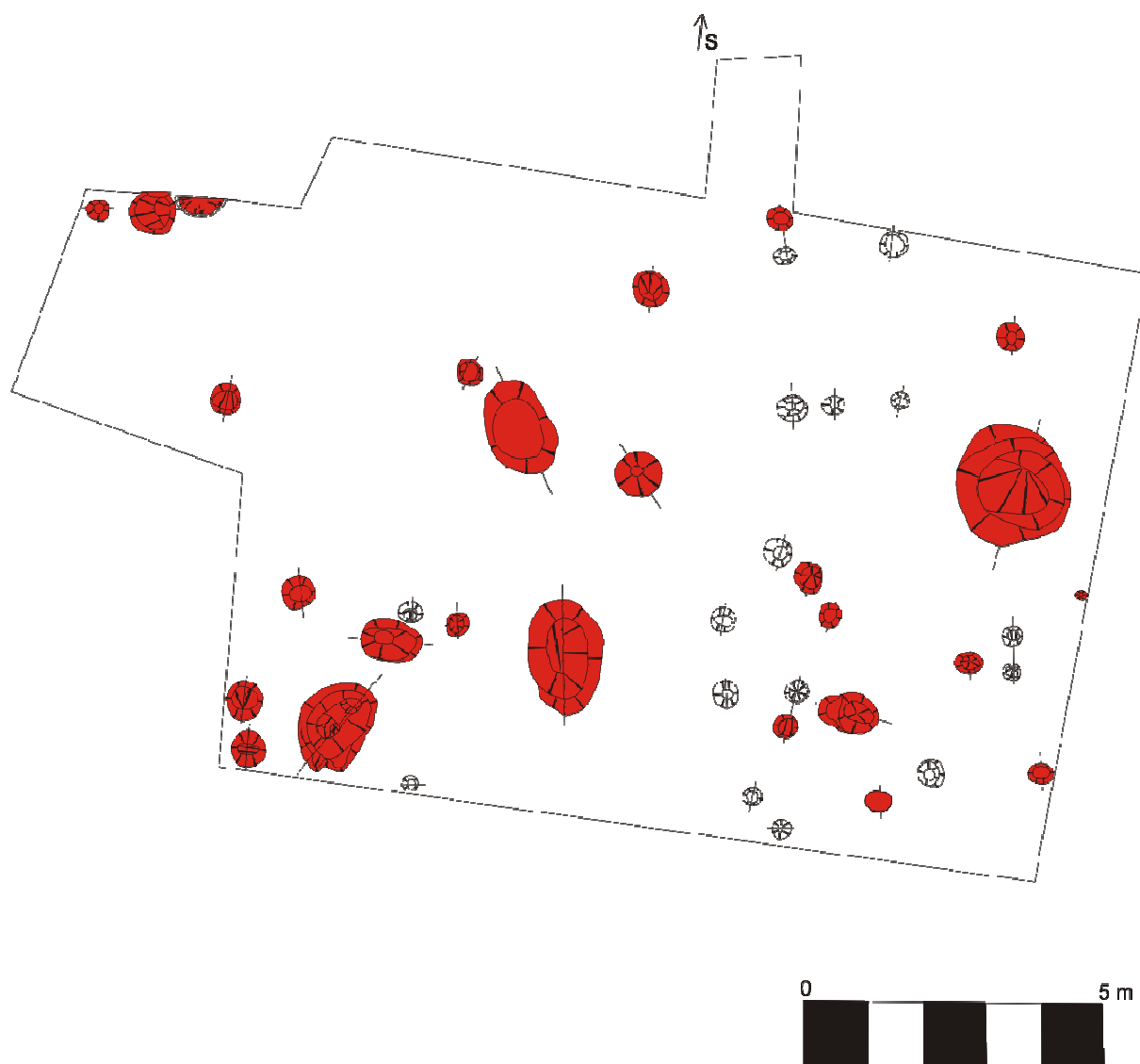
OBJ.1792



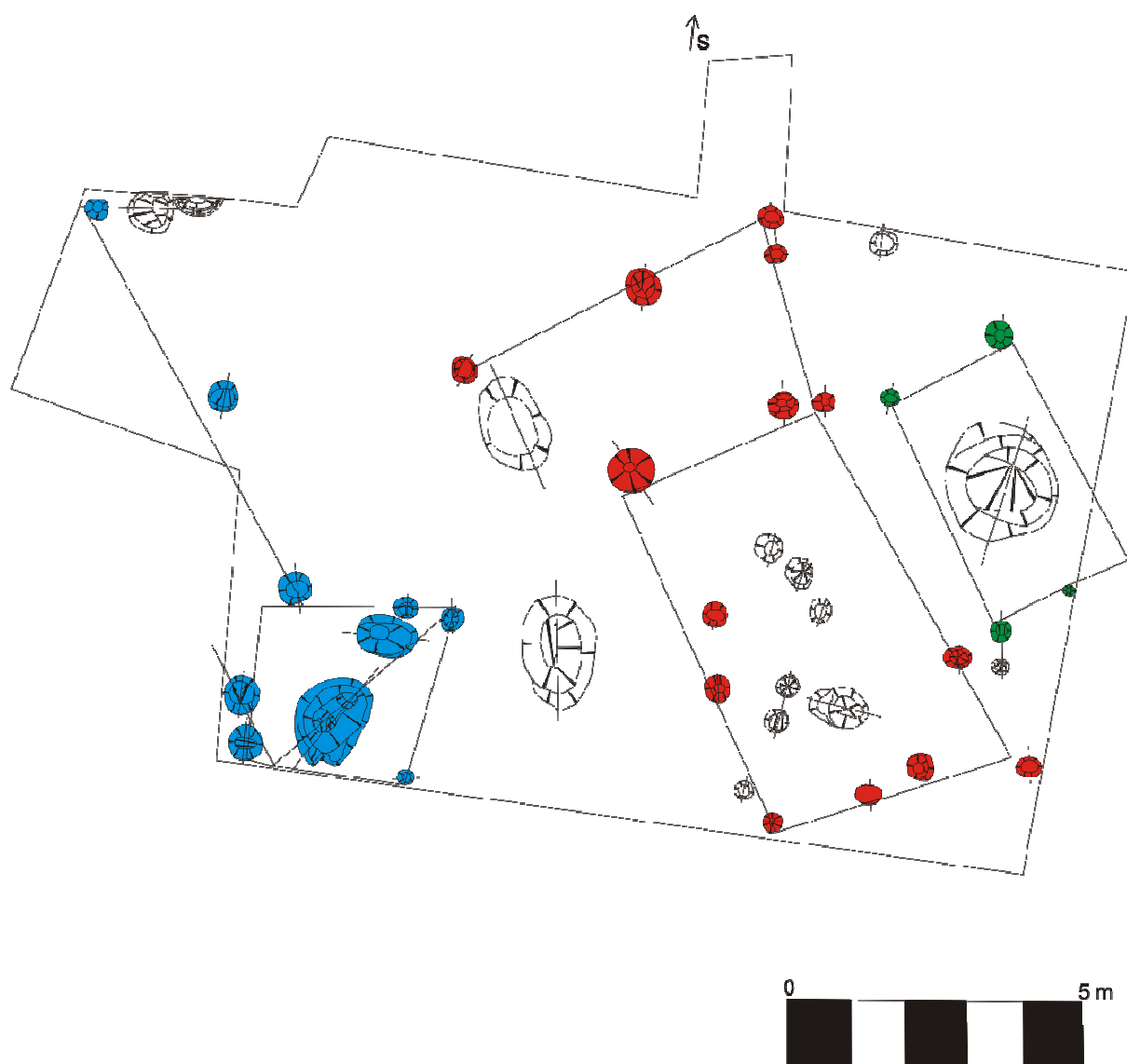
Obr. 13 Nákresy objektů č. 1785 a 1792 ze staveniště 241/59



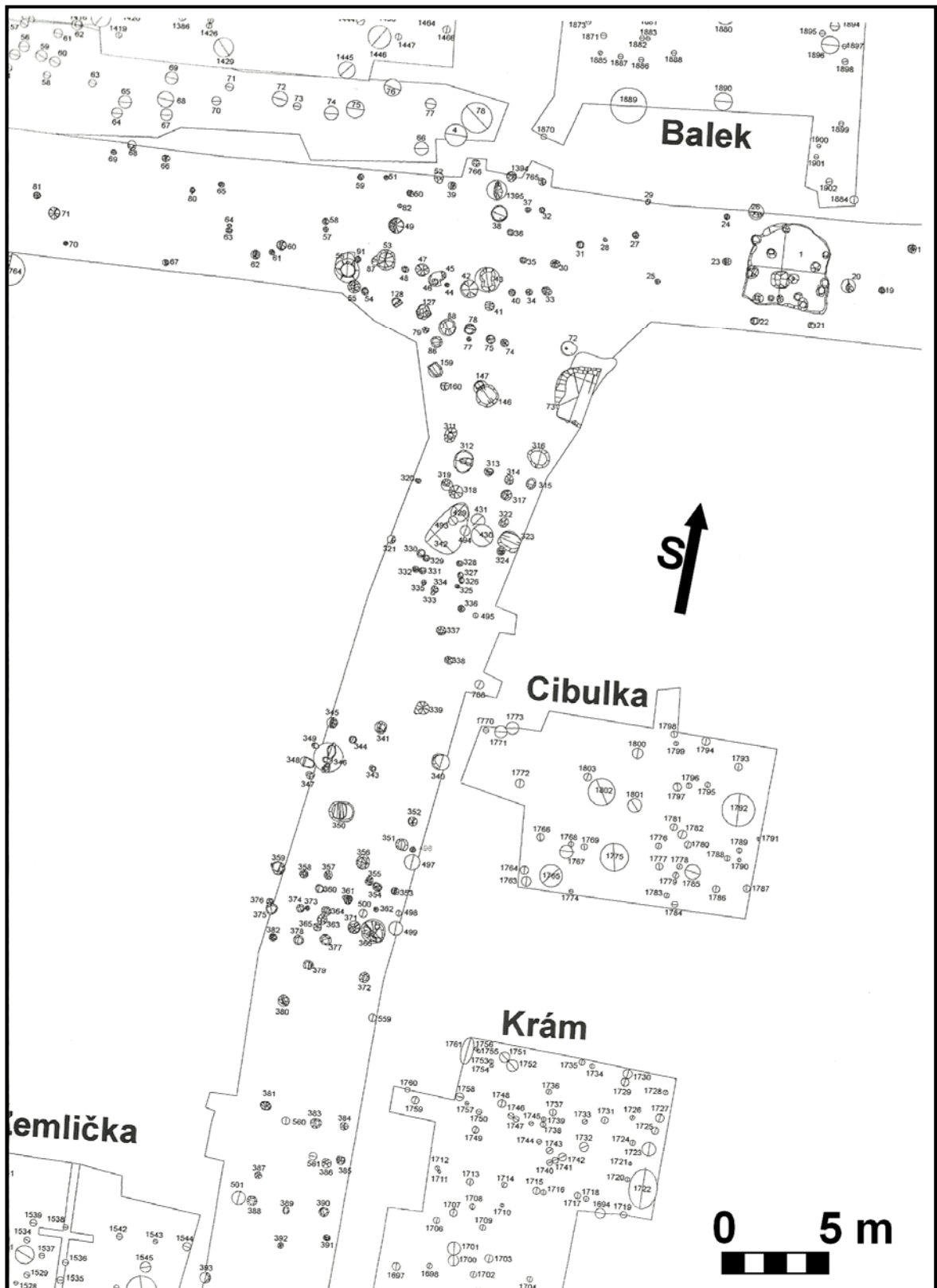
Obr. 14 Základní plán staveniště 214/59



Obr. 15 Základní plán staveniště 241/59 – červeně označené = objekty obsahující nálezy

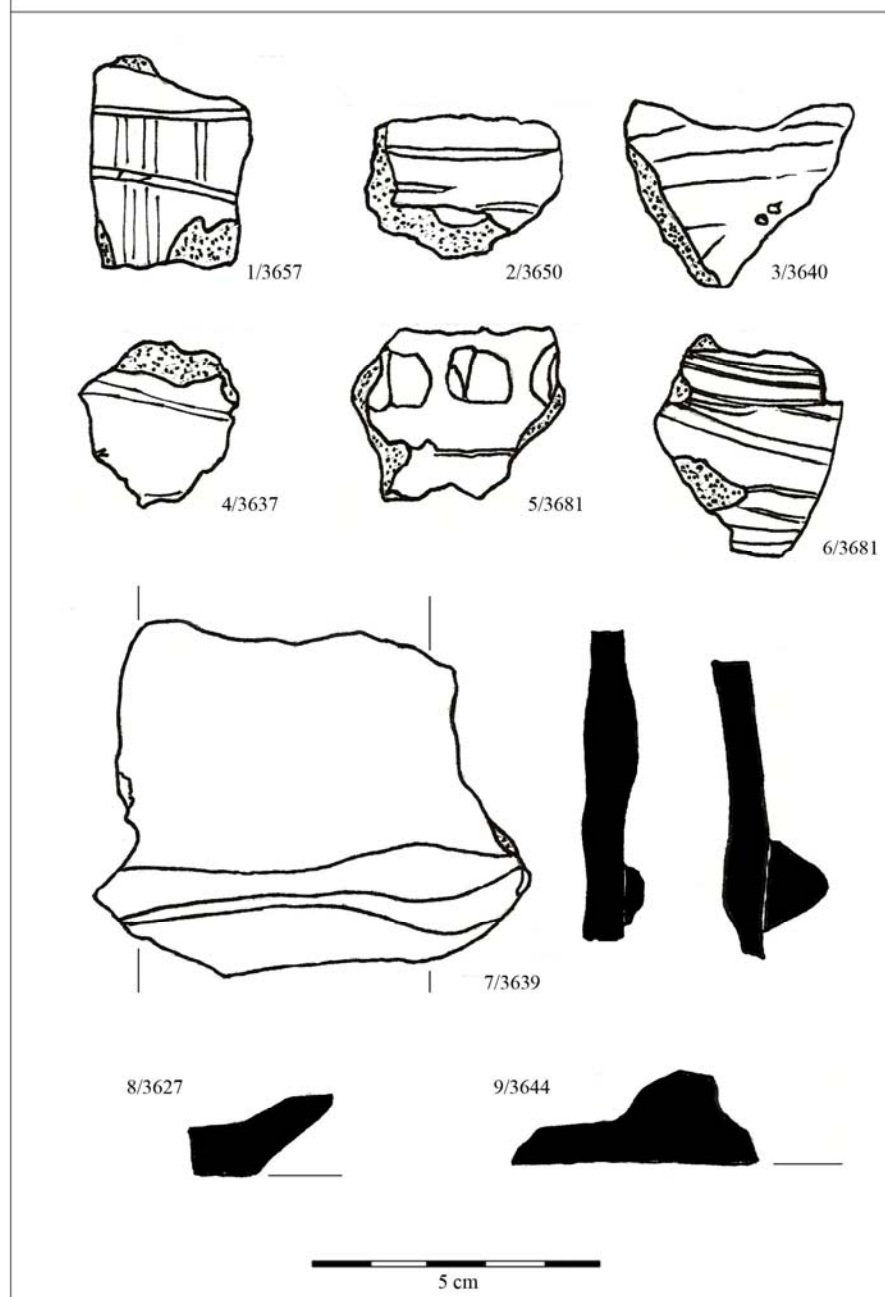


Obr. 16 Základní plán staveniště 241/59 – sídlištní struktury č.1 (modrá), č.2 (červená), č.3 (zelená)



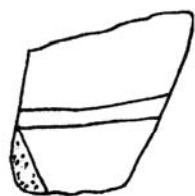
Obr. 17 Generální plán – návaznost sídlištních struktur ze staveniště 241/59 na okolní objekty

Mikulovice 2008, staveniště rodinných domů, V Loučkách, číslo 241/59



Obr. 18 Nákresy střepů ze staveniště 241/59

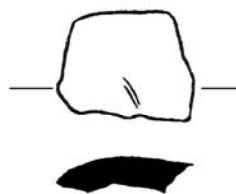
Mikulovice 2008, staveniště rodinných domů, V Loučkách, číslo 241/59



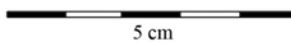
10/3664



11/3648

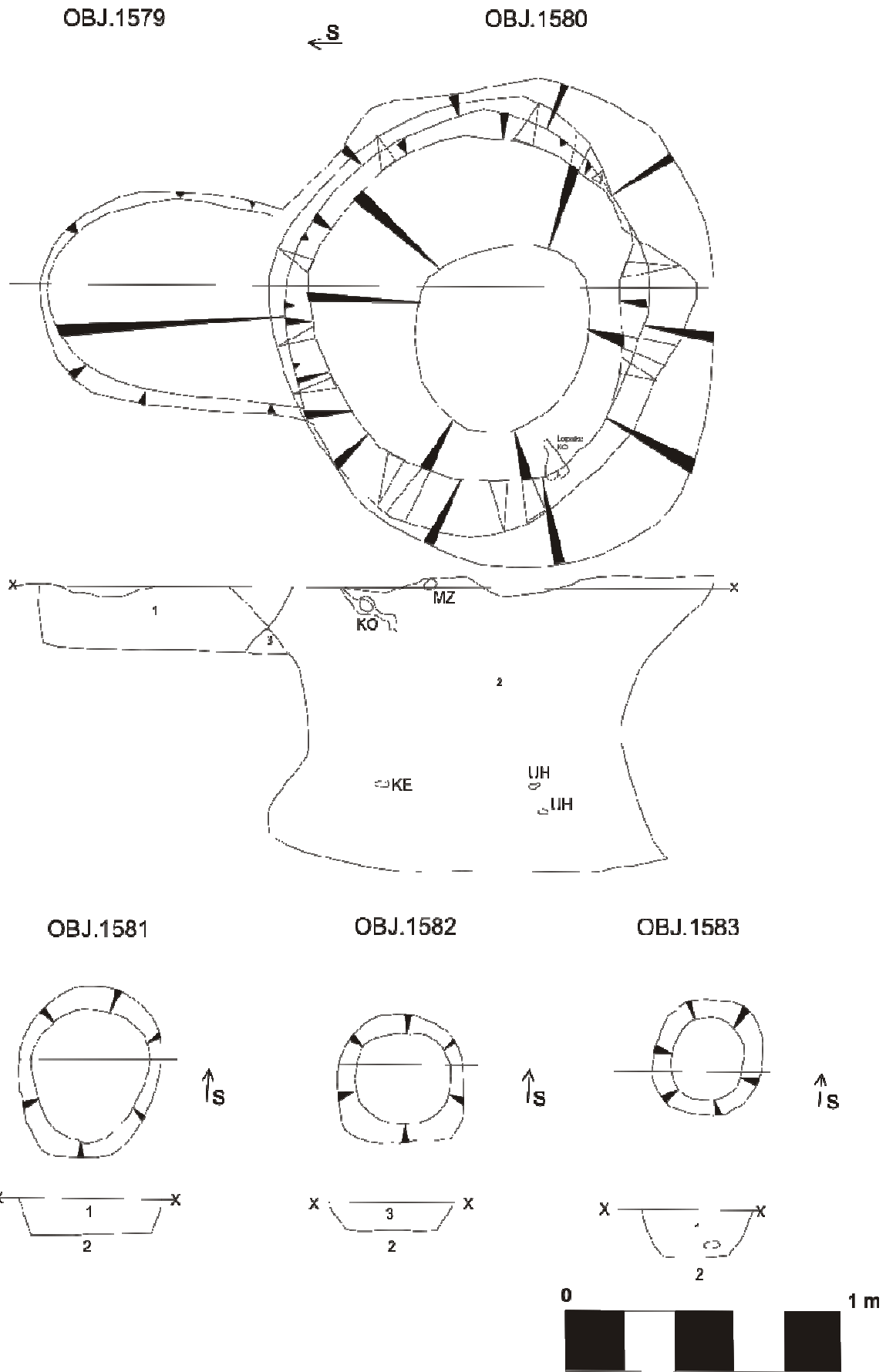


12/3626



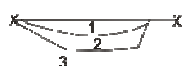
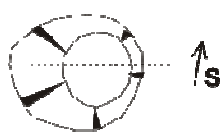
5 cm

Obr. 19 Nákresy střepů ze staveniště 241/59

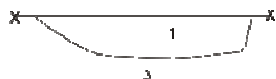
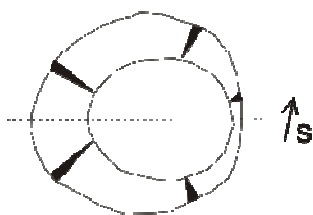


Obr. 20 Nákresy objektů č. 1779, 1580, 1581, 1582 a 1783 ze staveniště 241/50

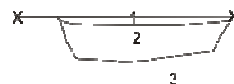
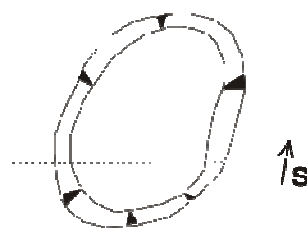
OBJ.1592



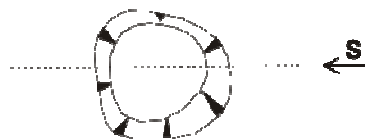
OBJ.1593



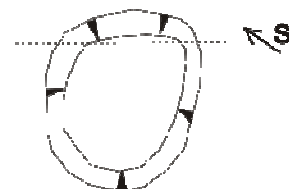
OBJ.1594



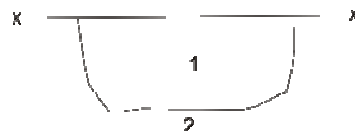
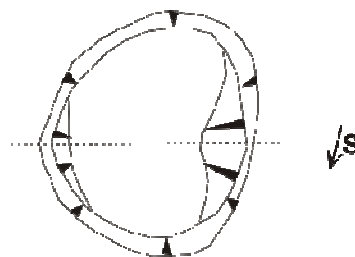
OBJ.1596



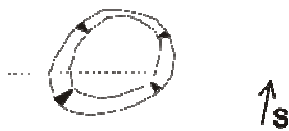
OBJ.1597



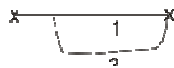
OBJ.1598



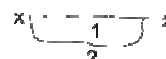
OBJ.1599



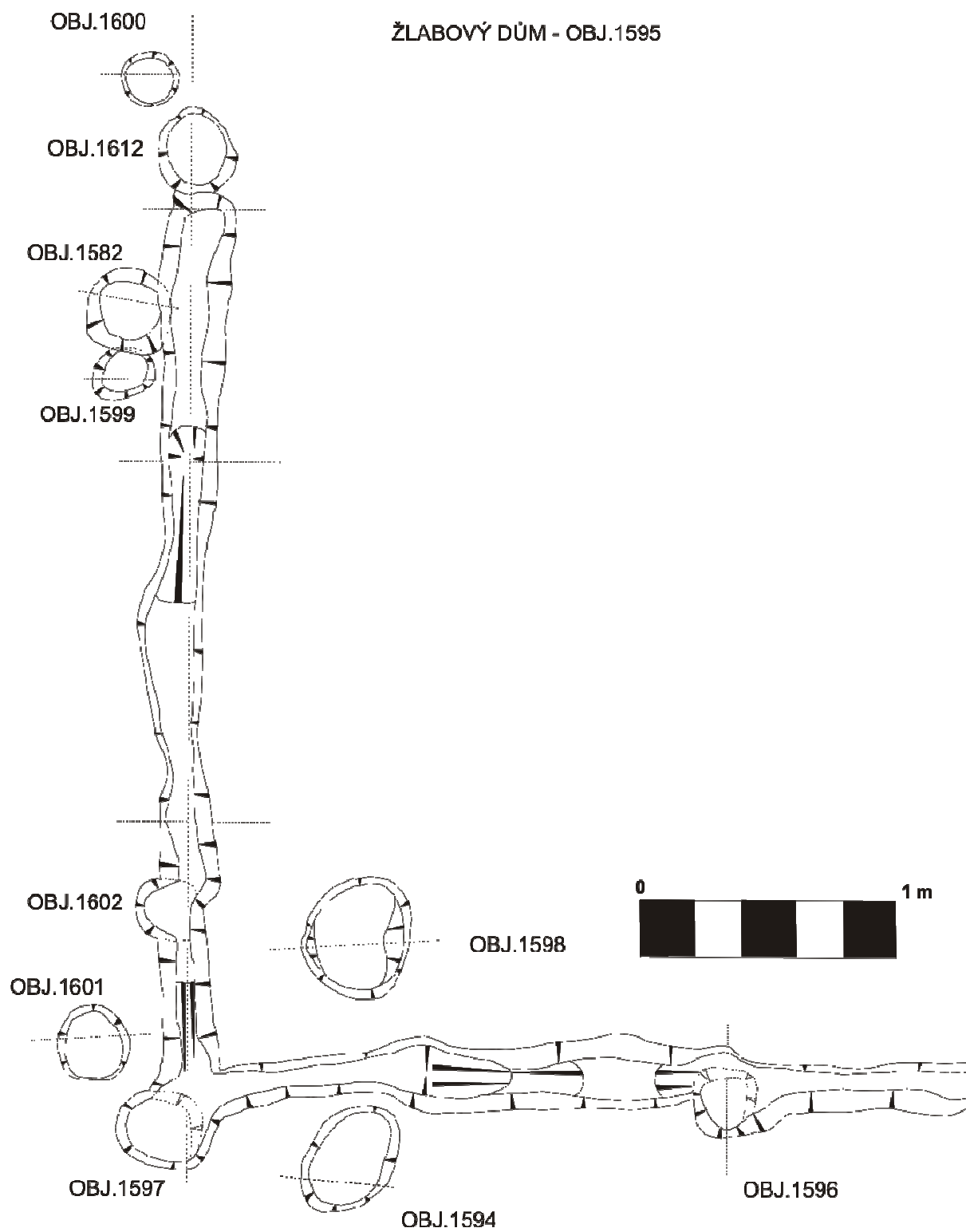
OBJ.1600



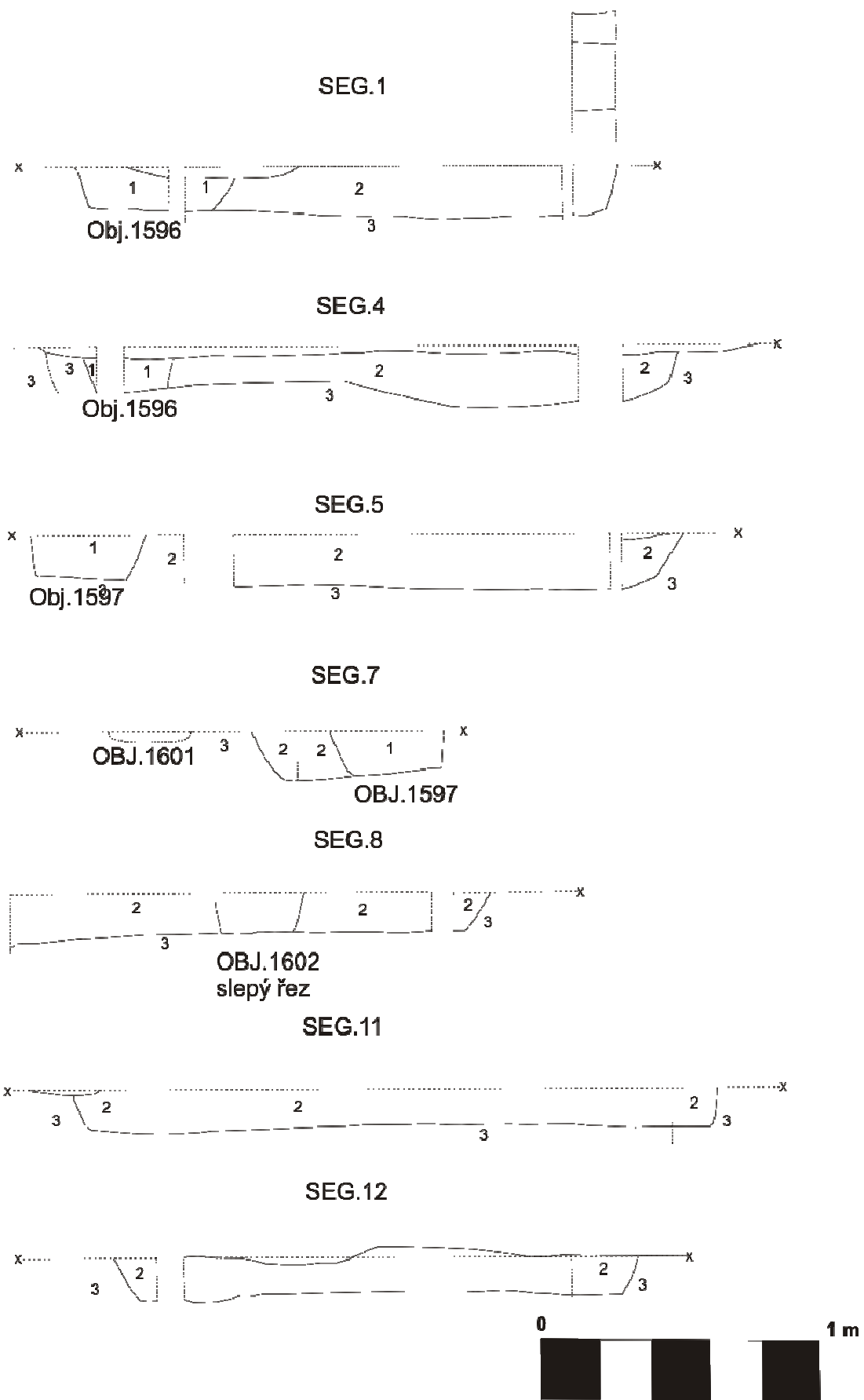
OBJ.1601



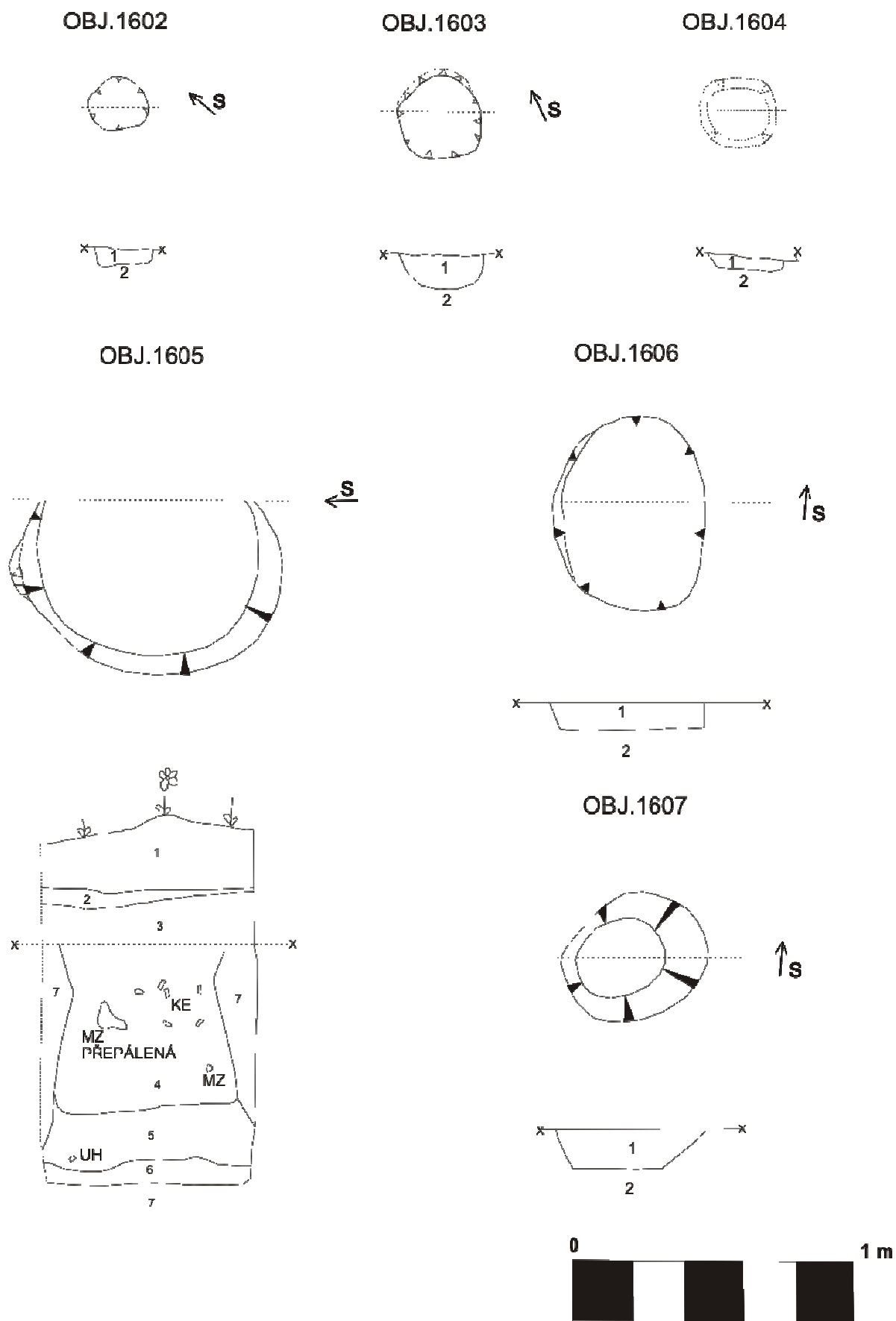
Obr. 21 Nákresy objektů č. 1592, 1593, 1594, 1596, 1597, 1598, 1599, 1600 a 1601 ze staveniště 241/50



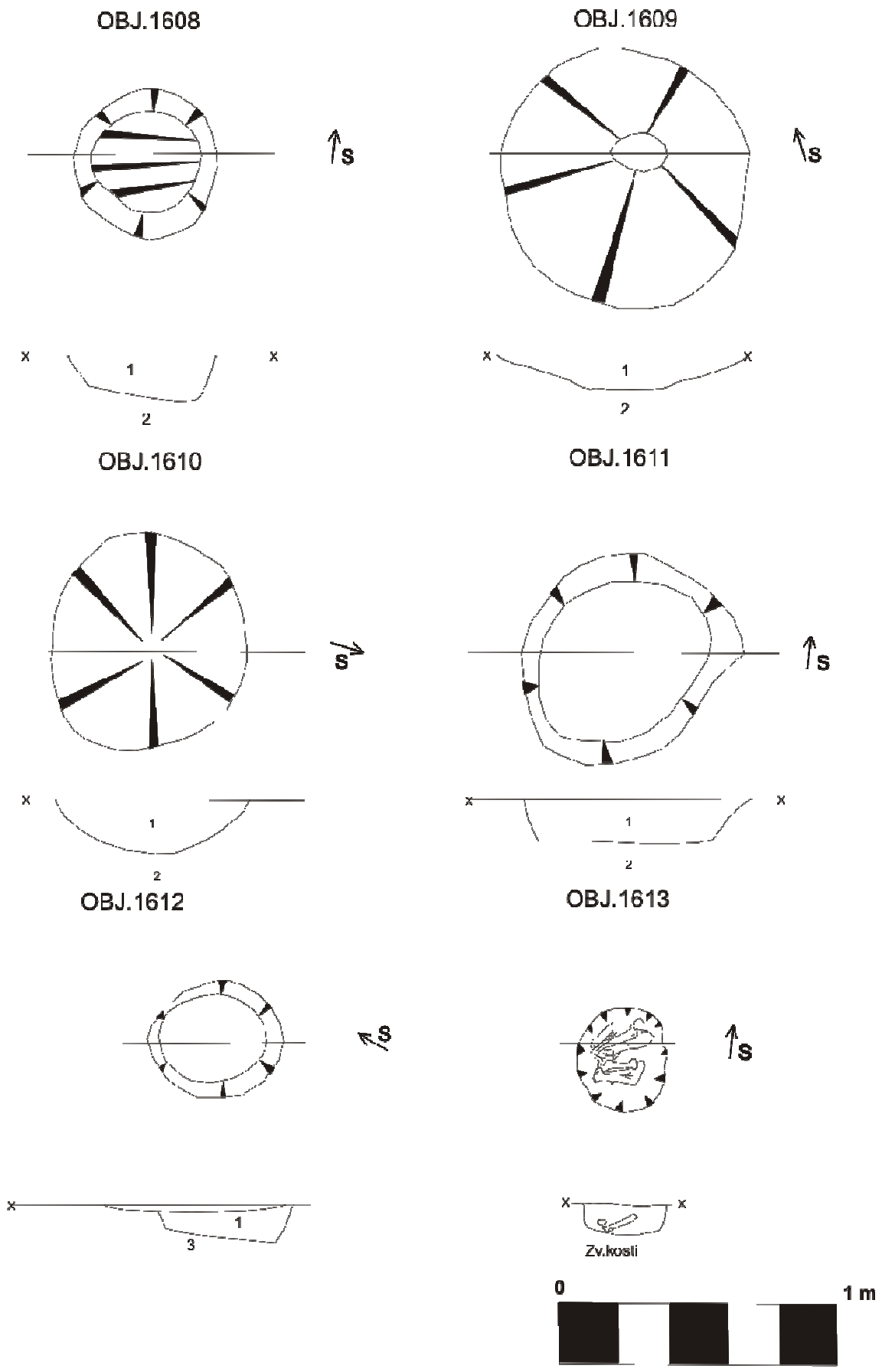
Obr. 22 Nákresey objektu č. 1595 ze staveniště 241/50



Obr. 23 Nákrasy objektů č. 1595 ze staveniště 241/50

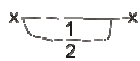


Obr. 24 Nákresy objektů č. 1602, 1603, 1604, 1605, 1606 a 1607 ze staveniště 241/50

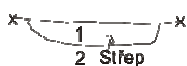
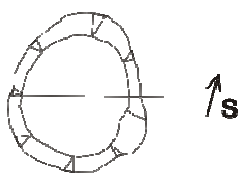


Obr. 25 Nákresy objektů č. 1608, 1609, 1610, 1611, 1612 a 1613 ze staveniště 241/50

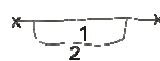
OBJ.1614



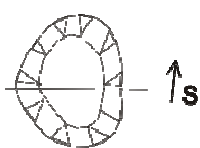
OBJ.1615



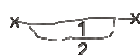
OBJ.1616



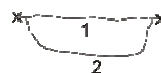
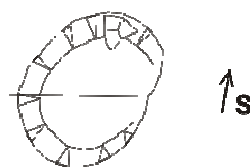
OBJ.1617



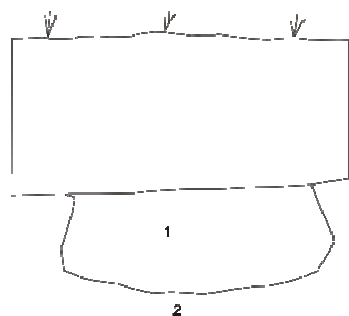
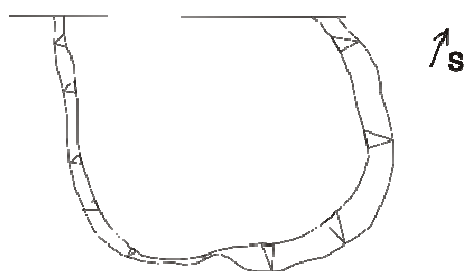
OBJ.1618



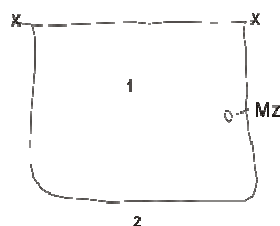
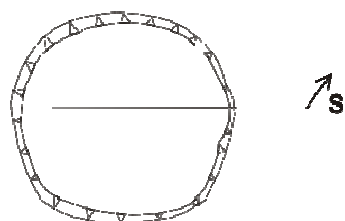
OBJ.1620



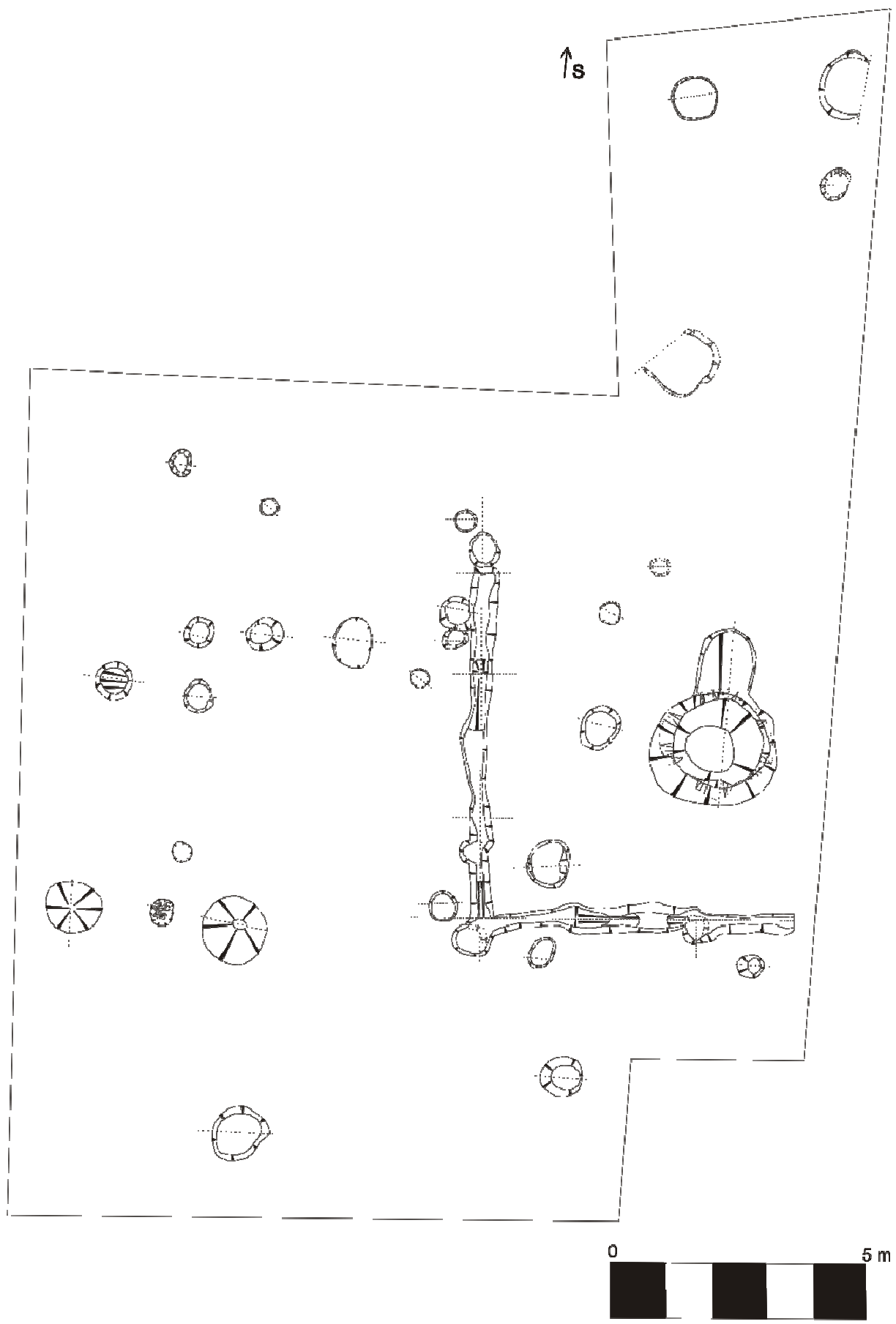
OBJ.1619



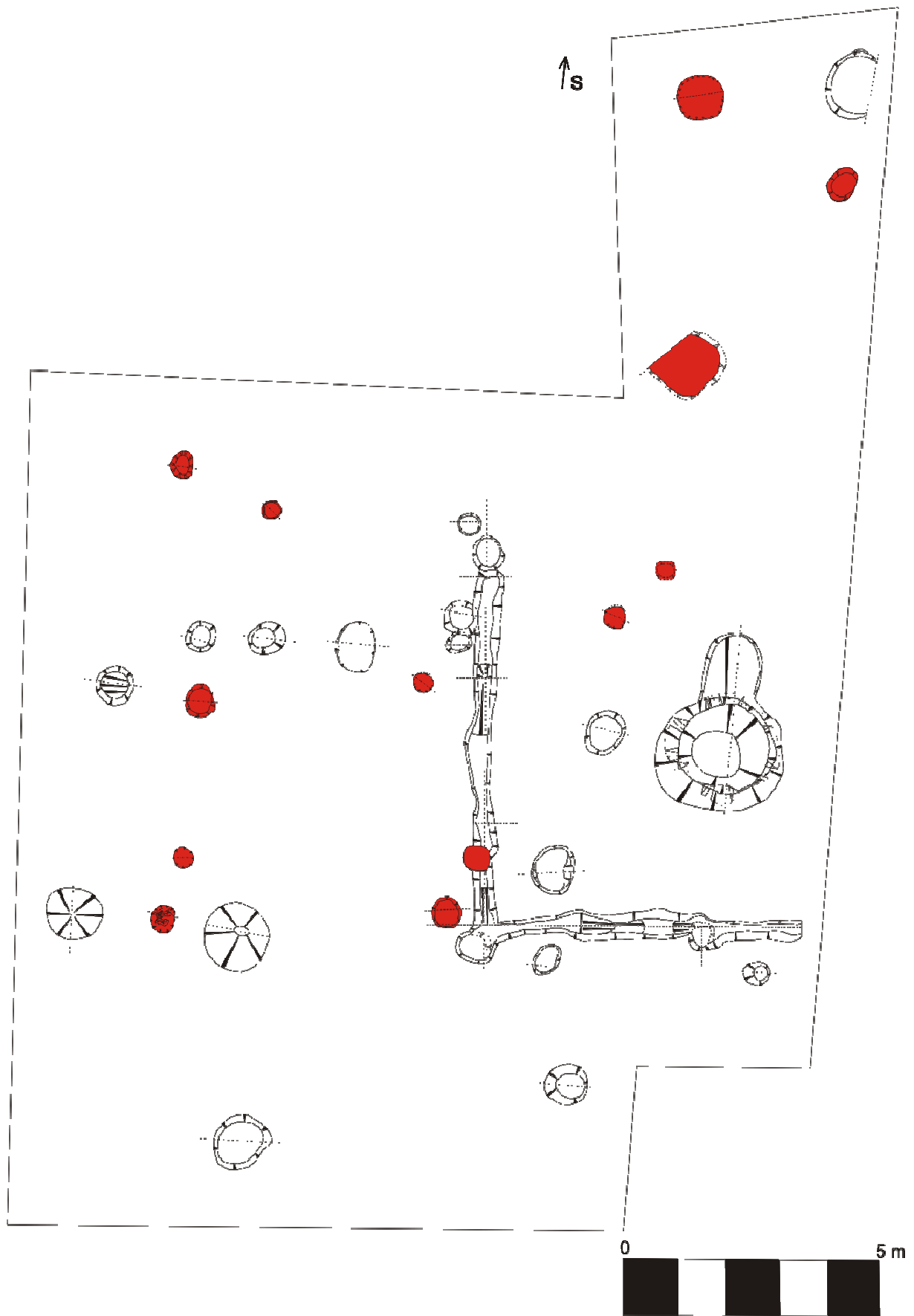
OBJ.1621



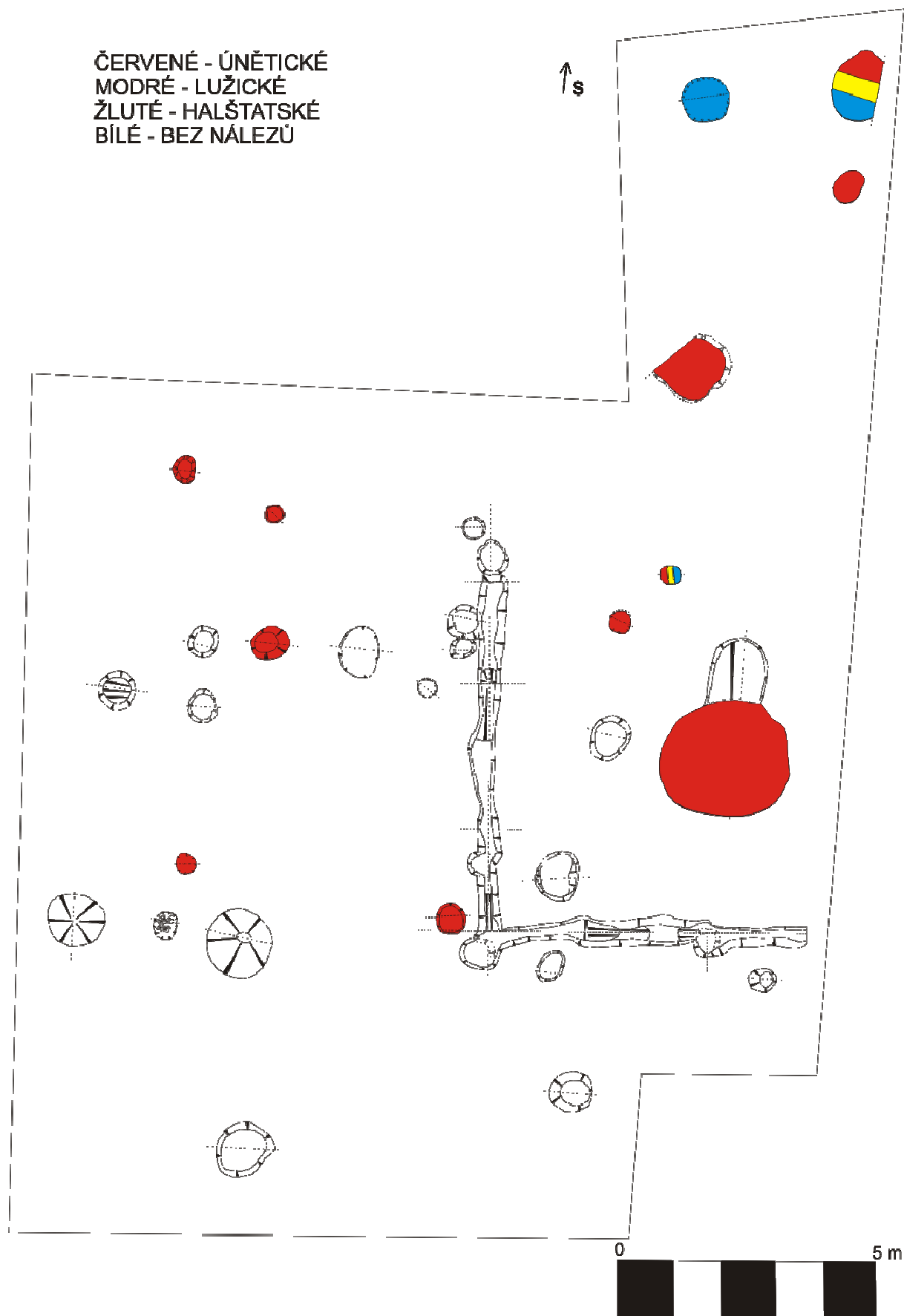
Obr. 26 Nákrsky objektů č. 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1620 a 1621 ze staveniště 241/50



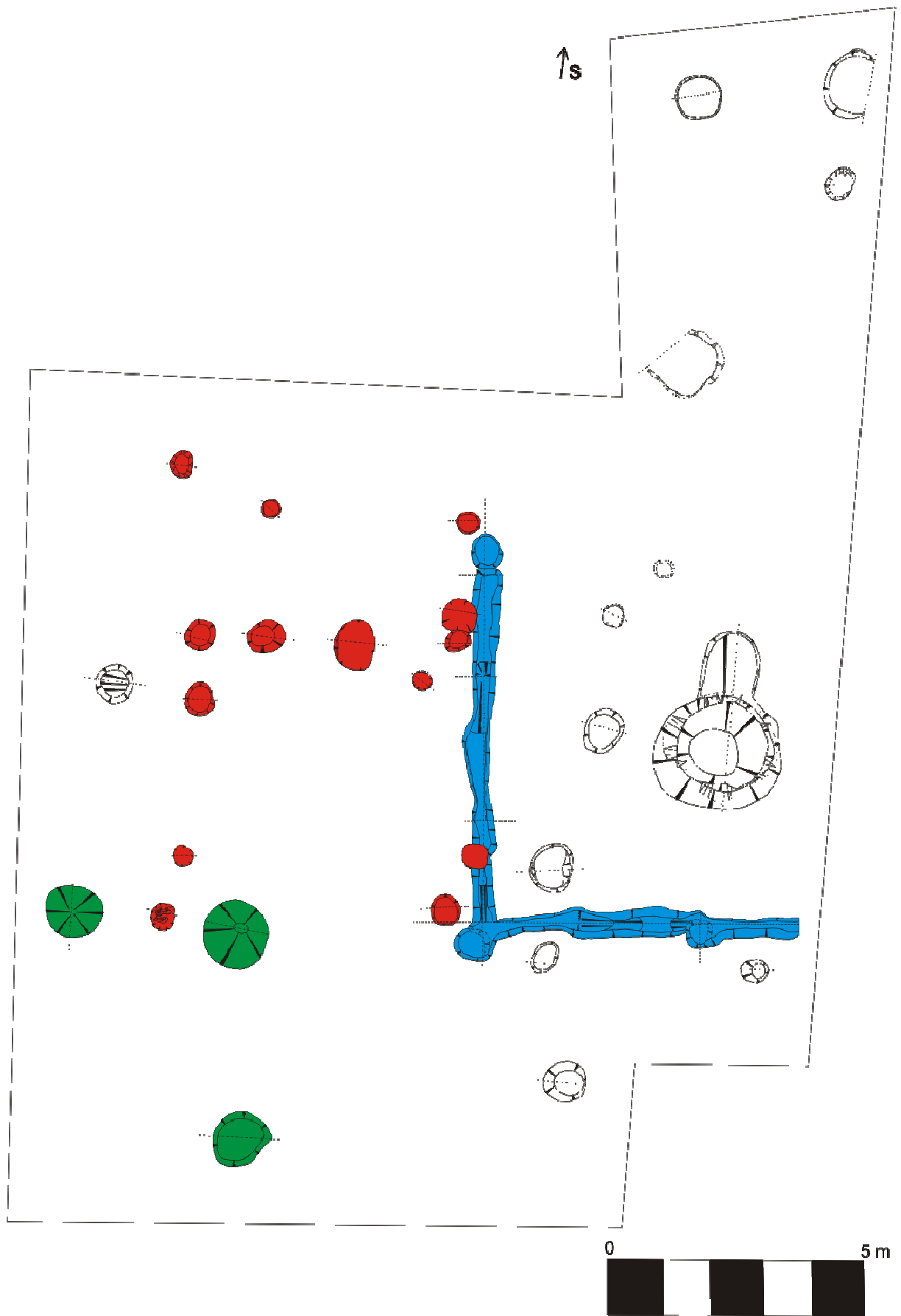
Obr. 27 Základní plán staveniště 241/50



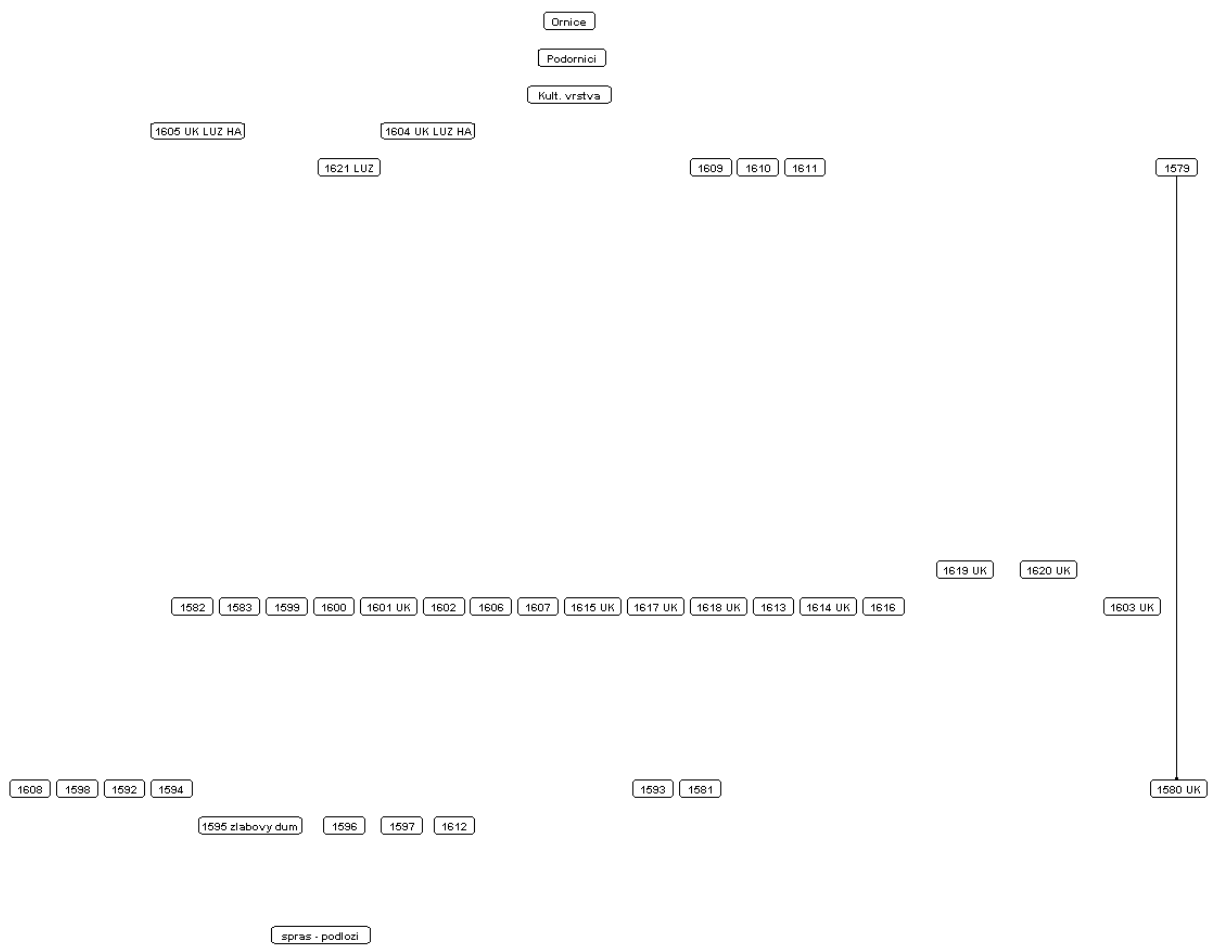
Obr. 28 Základní plán staveniště 241/50 – první etapa skrývky



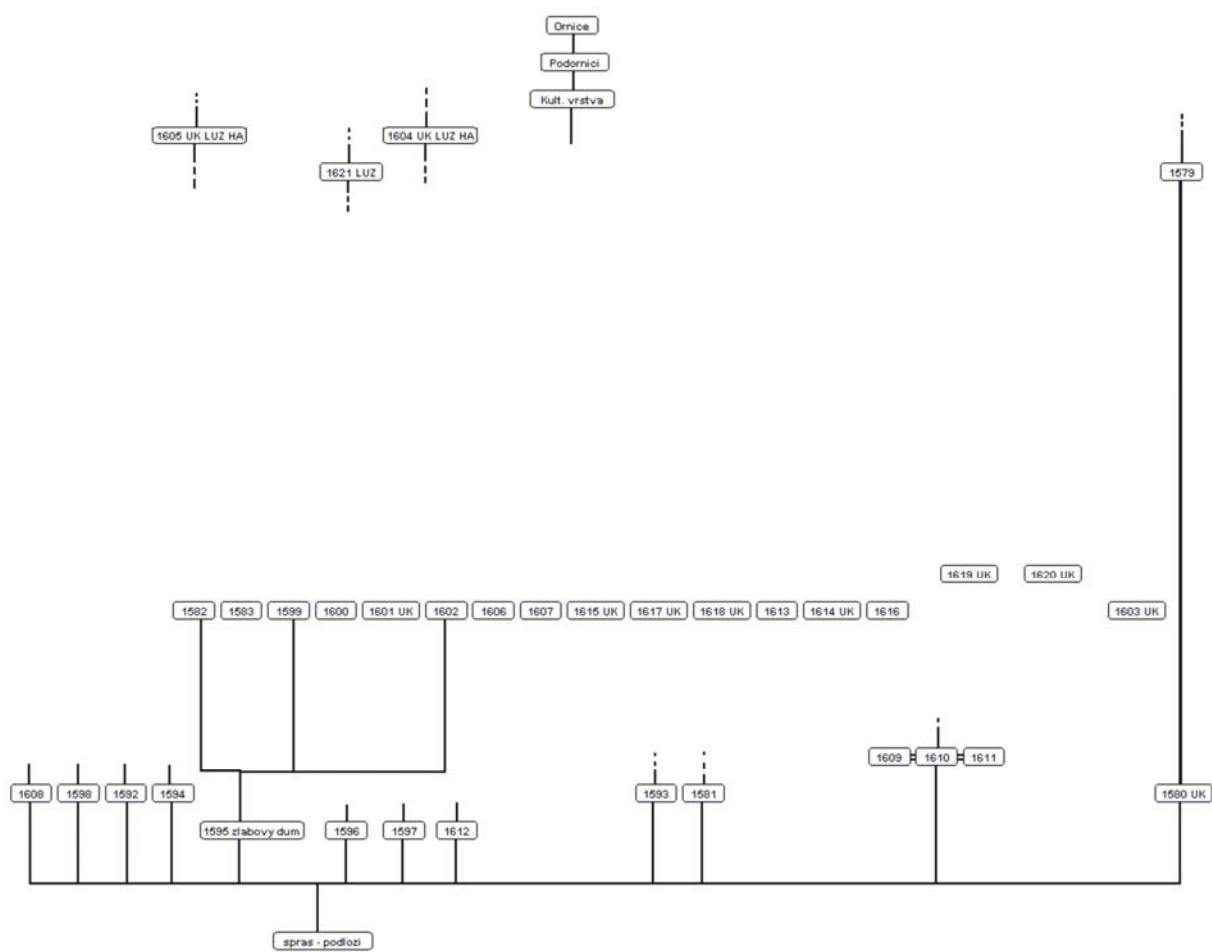
Obr. 29 Základní plán staveniště 241/50 – datace objektů



Obr. 30 Základní plán staveniště 241/50 – sídlištní struktury



Obr. 31 Harrisova matice



Obr. 32 Harrisova matice



Obr. 33 Fotografie objektu č. 9



Obr. 34 Fotografie objektu č. 10



Obr. 35 Fotografie objektu č. 11



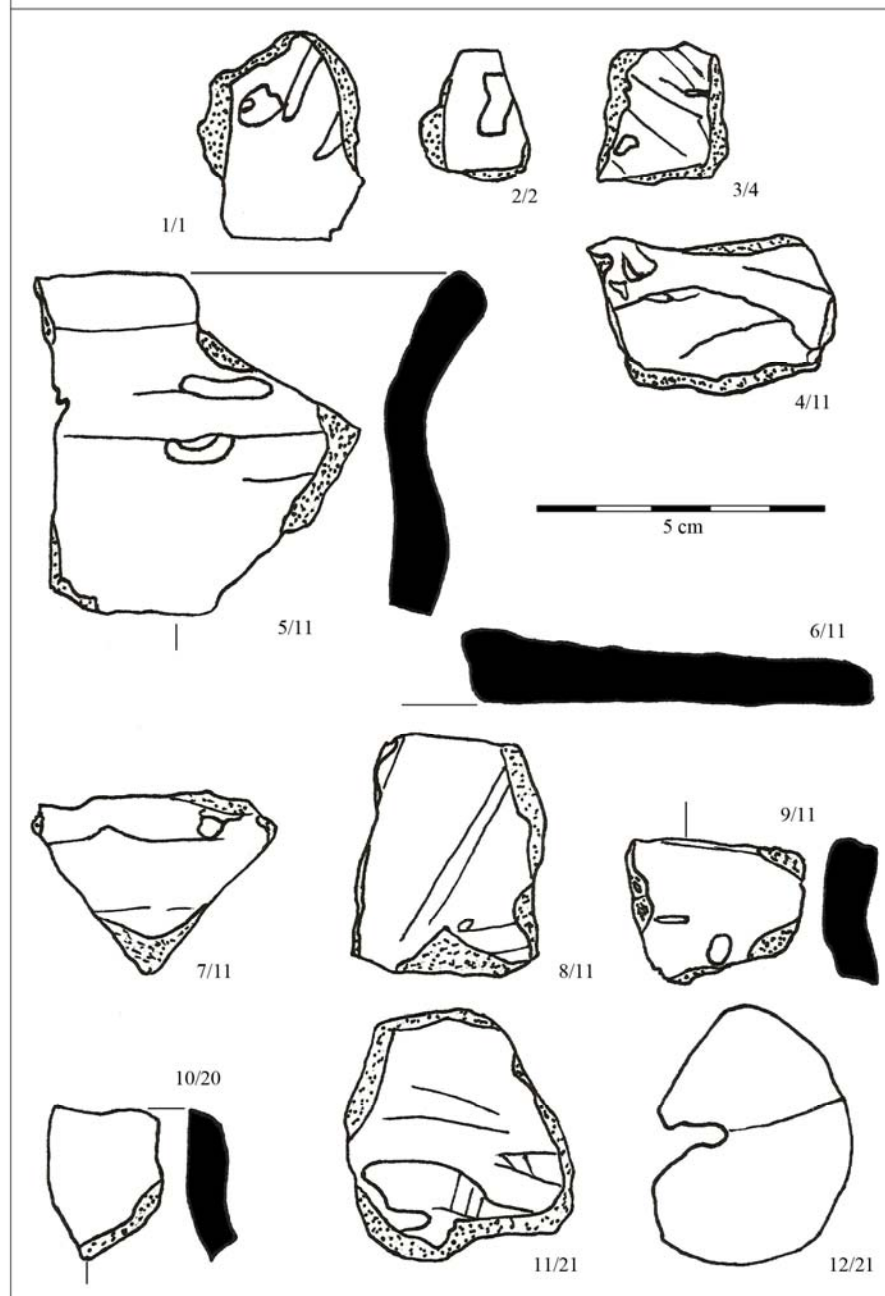
Obr. 36 Fotografie objektu č. 13



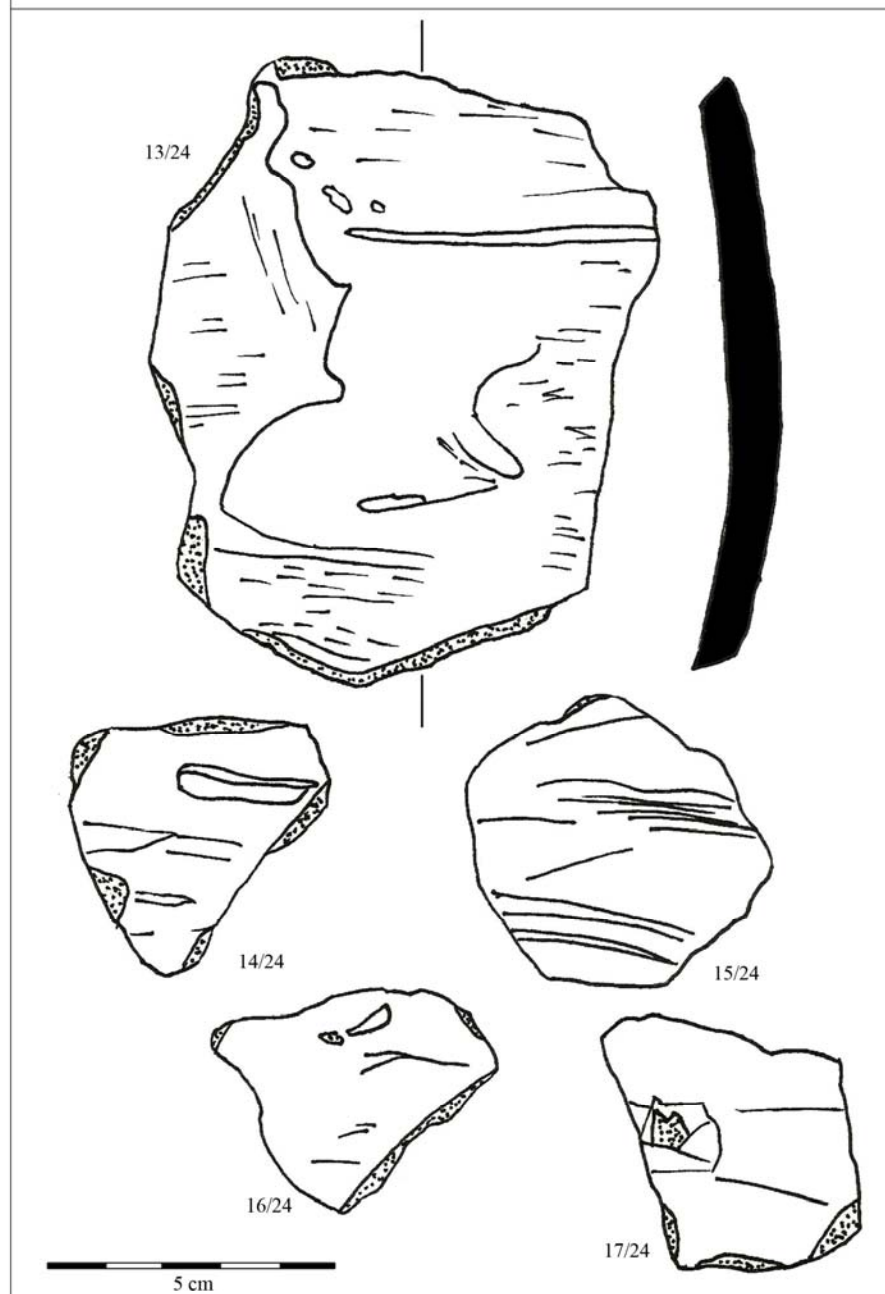
Obr. 37 Fotografie objektu č. 13 – torzo kostry ovce/kozy



Obr. 38 Fotografie skryvané plochy – staveniště 241/50

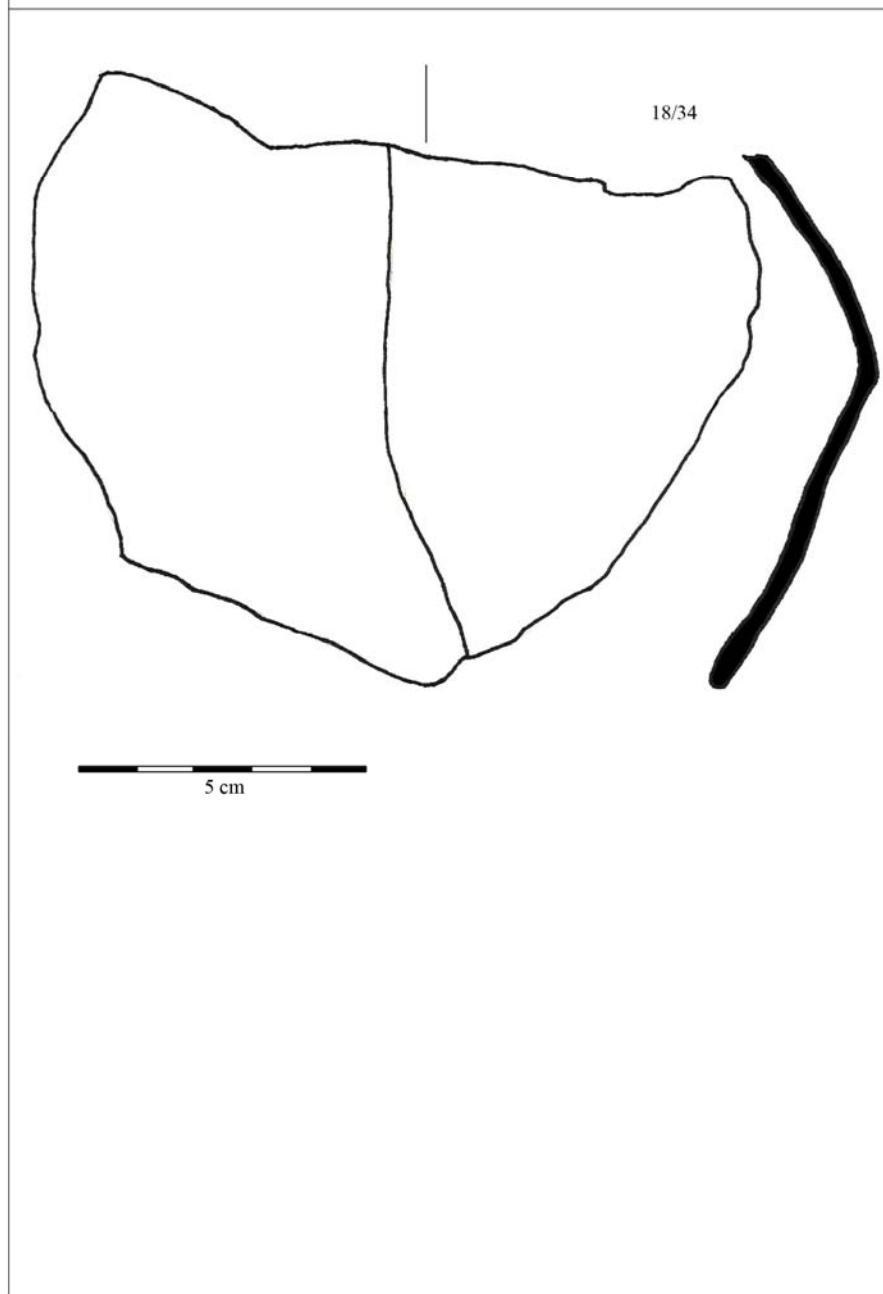


Obr. 39 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

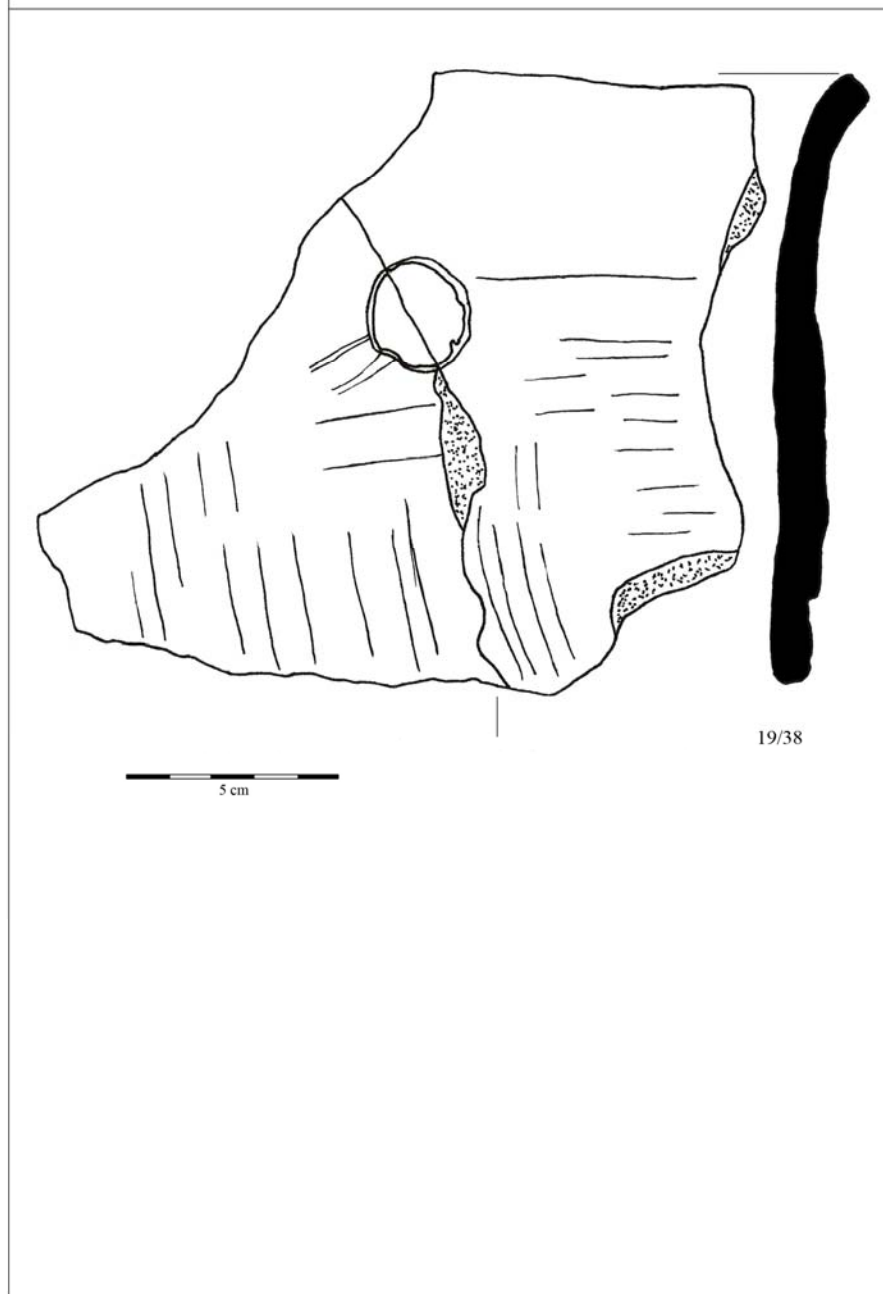


Obr. 40 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

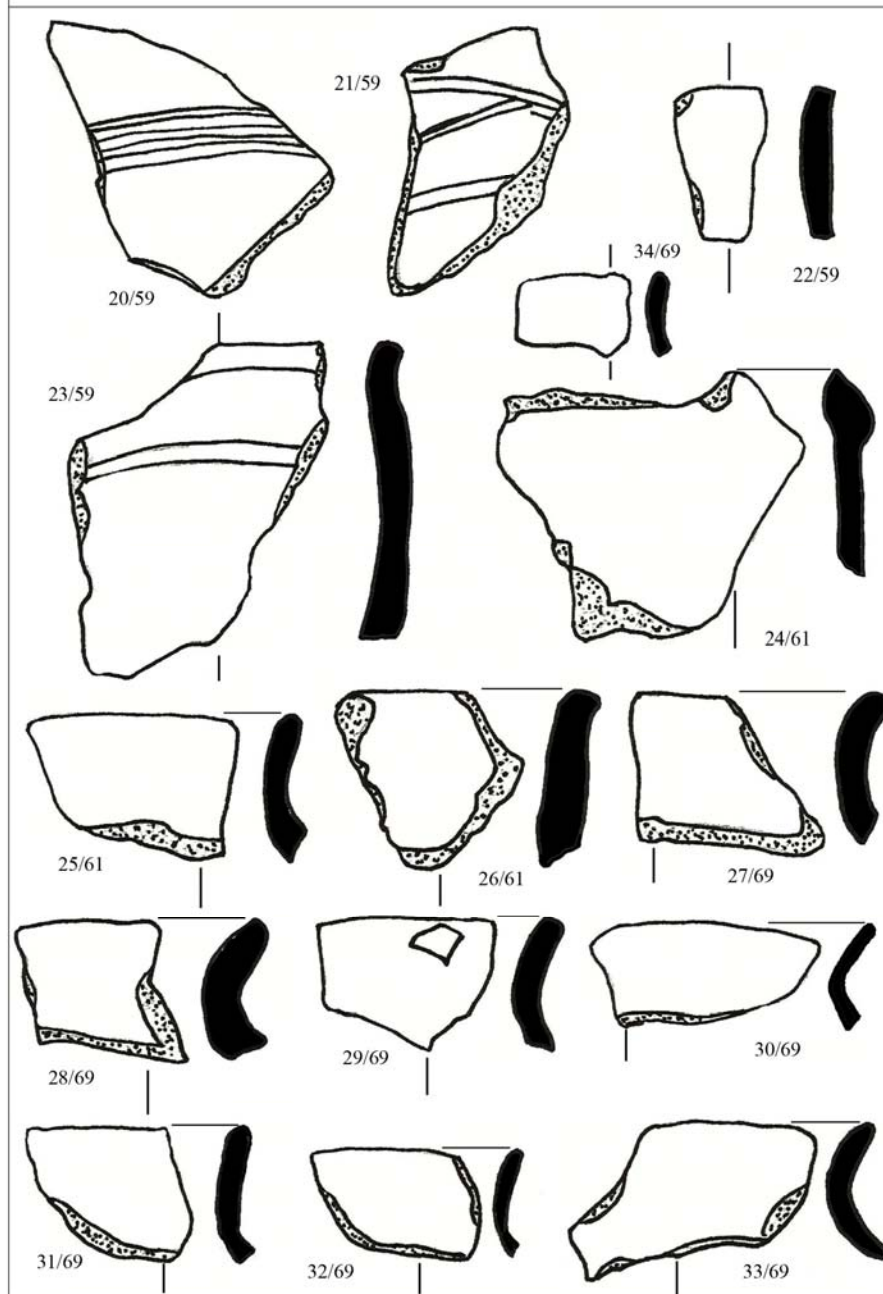
Mikulovice 2008, staveniště rodinných domů, V Loučkách, číslo 241/50



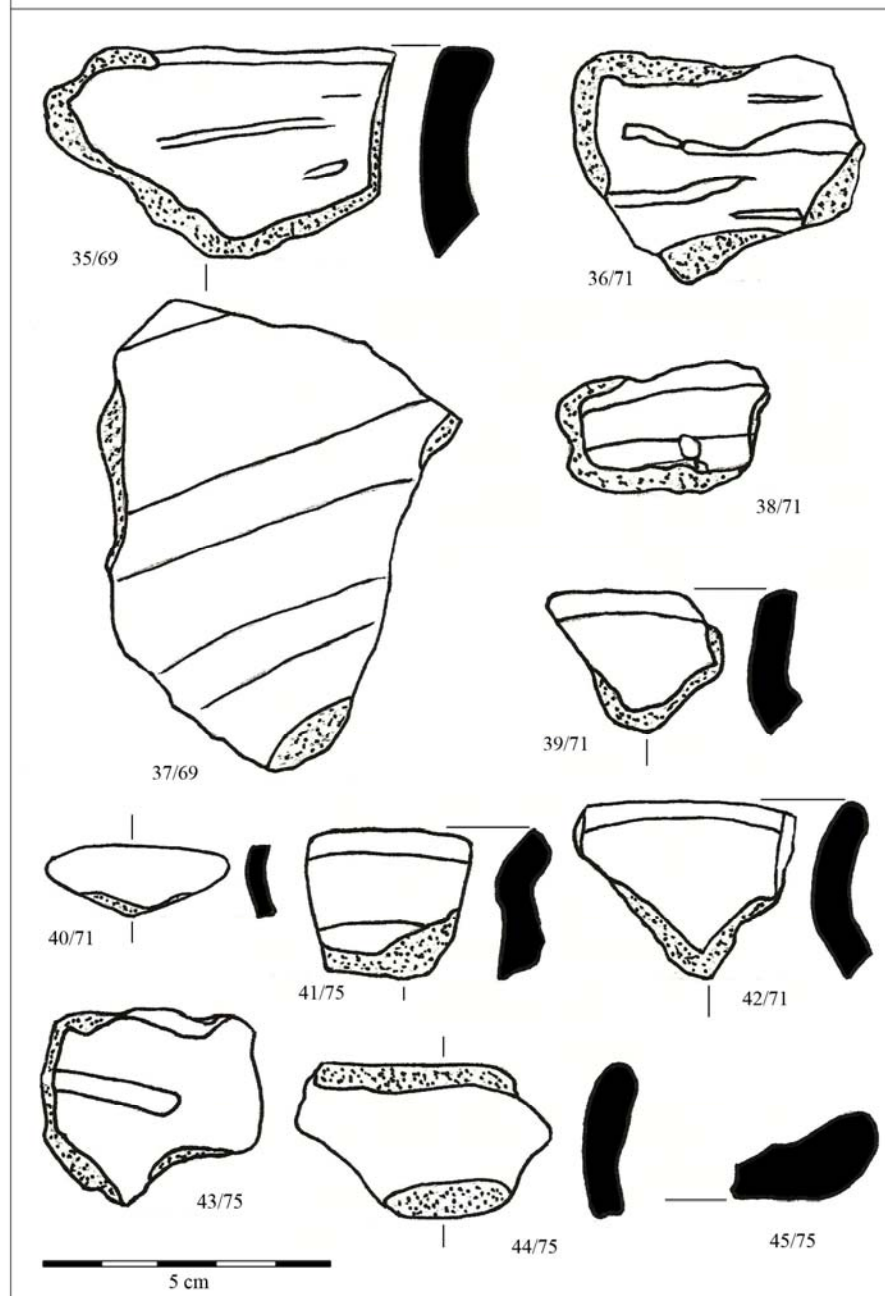
Obr. 41 Nákresy střepů ze staveniště 241/50



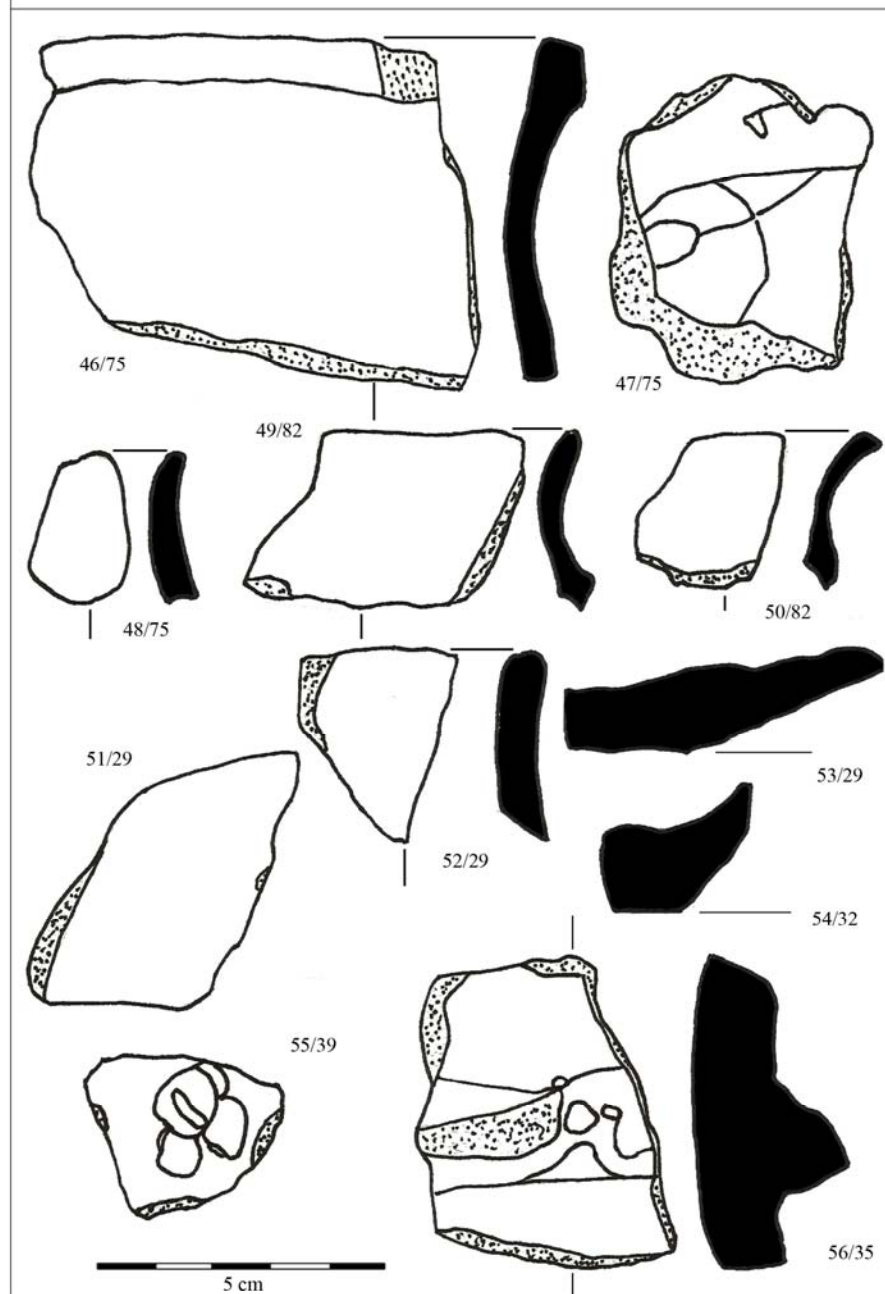
Obr. 42 Nákresy střepů ze staveniště 241/50



Obr. 43 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

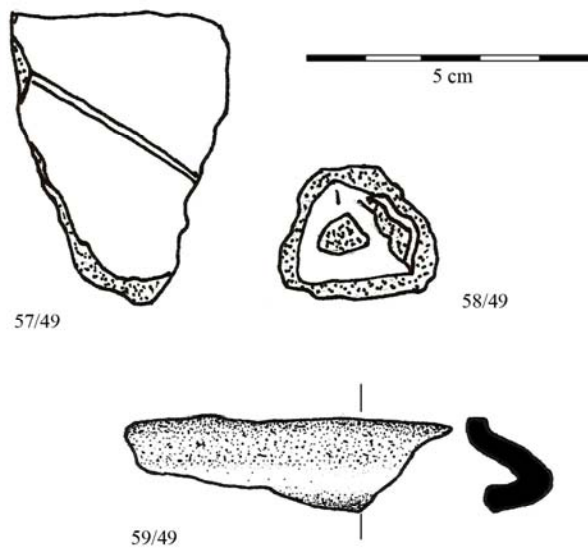


Obr. 44 Nákresy střepů ze staveniště 241/50



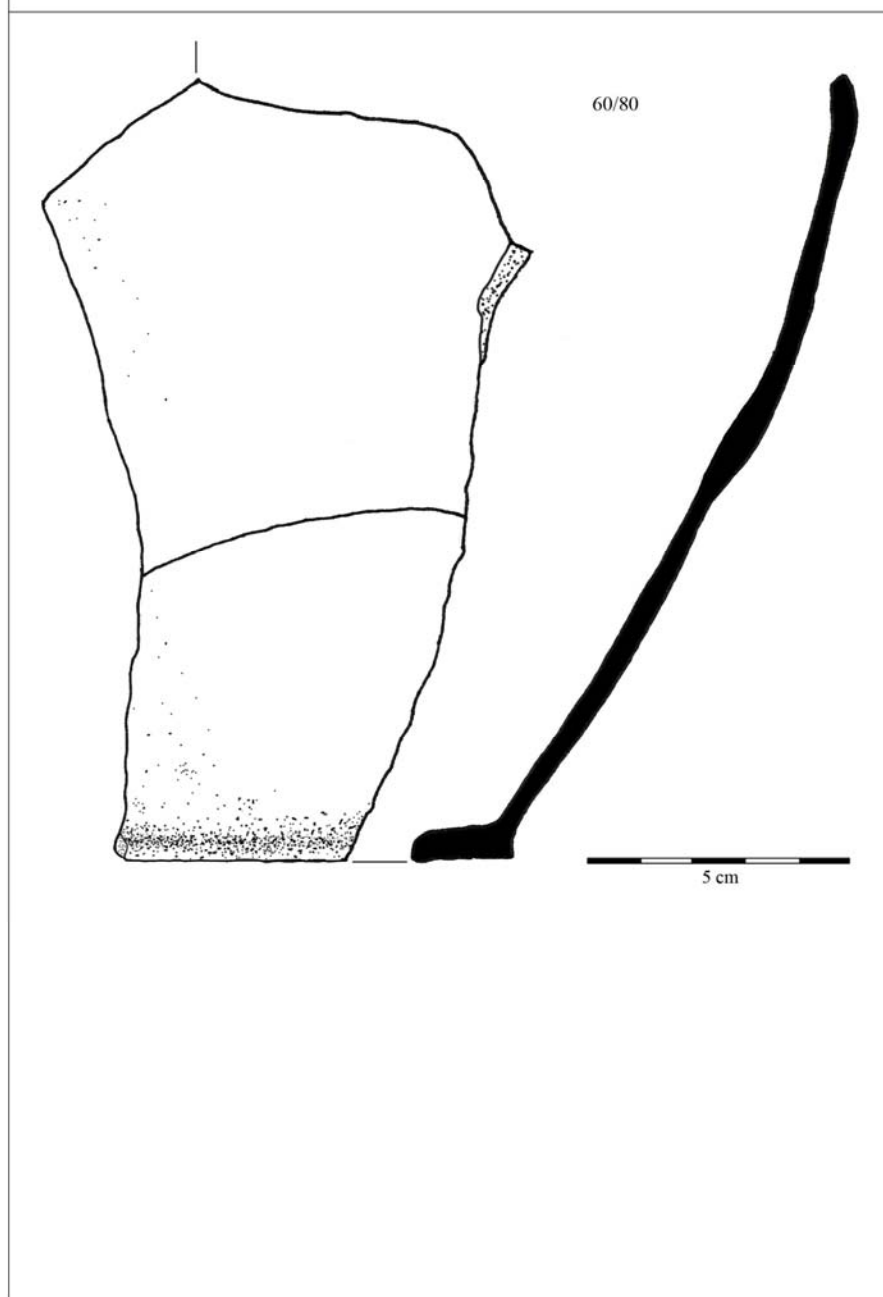
Obr. 45 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

Mikulovice 2008, staveniště rodinných domů, V Loučkách, číslo 241/50



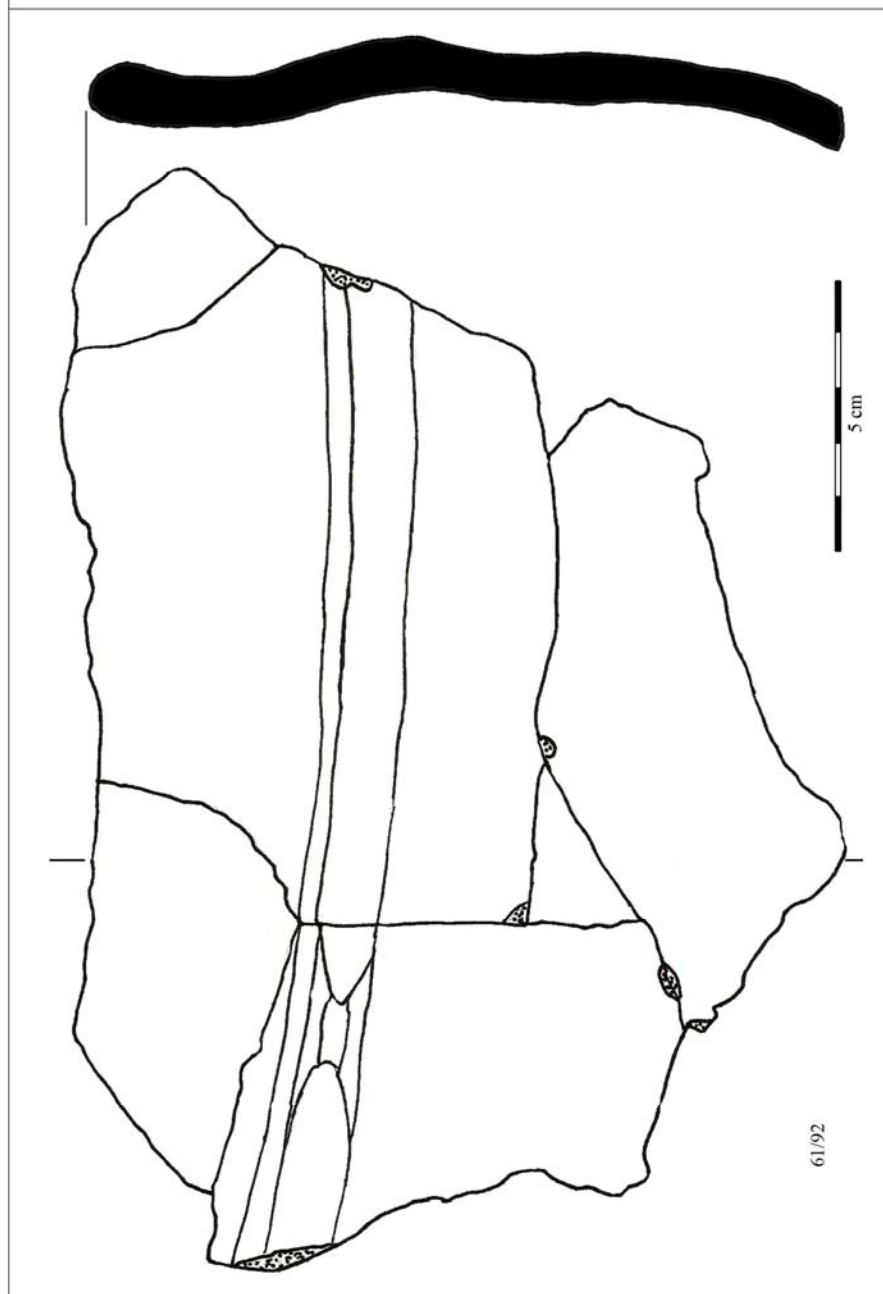
Obr. 46 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

Mikulovice 2008, staveniště rodinných domů, V Loučkách, číslo 241/50



Obr. 47 Nákresy střepů ze staveniště 241/50

Mikulovice 2008, staveniště rodinných domů, V Loučkách, číslo 241/50



Obr. 48 Nákresy střepů ze staveniště 241/50



Obr. 49 Fragment únětické amforovité zásobnice. s. č. 92, ppč. 241/50. obj. 1618, Foto K. Svoboda.



Obr. 50 Fotografie části přeslenu s.č. 21 ppč. 241/50, obj. 1620, foto K.Svoboda



Obr. 51 Fotografie únětické amforovitě zásobnice, s.č. 38, ppč. 241/50, obj. 1618, foto K. Svoboda



Obr. 52 Fotografie fragmentu lužické amforovitě zásobnice, s. č. 24, ppč. 241/50, obj. 1621, foto K. Svoboda



Obr. 53 Fotografie torza halštatské nádoby, s. č. 34, ppč. 241/50, obj. 1604, foto K. Svoboda



Obr. 54 Fotografie lichoběžné sekery, s. č. 46, ppč. 241/50, sběr z plochy, foto K. Svoboda



Obr. 55 Fotografie torza halštatské nádoby, s. č. 80, ppč. 241/50, obj. 1605, foto K. Svoboda

Seznam analýz

Analýza č. 1

Dokumentace mazanic z parcely p. Beneše, Mikulovice 2006 (Pardubický kraj)

Obsah

1 Úvod	1
2 Zpracování mazanic.....	1
2.1 Metodika zpracování	1
2.2 Formalizovaný popis.....	2
2.3 Vlastnosti mazanic	2
2.4 Otisky konstrukcí.....	2
2.5 Popis vnitřní a vnější strany zlomku.....	3
3 Rozbor souboru mazanic	3
3.1 Vlastnosti souboru mazanic	3
4 Interpretace souboru mazanic.....	4
Literatura	5
Přílohy	5

1 Úvod

V rámci archeologického záchranného výzkumu, který byl proveden v roce 2006 na parcele p. Beneše v Mikulovicích (Pardubický kraj), byly získány fragmenty mazanice. Mazanice byla popsána podle deskriptivního systému, některé vybrané zlomky byly schematicky nakresleny a také byla provedena u vybraných zlomků fotodokumentace. Dále byl proveden rozbormazaníc a interpretace získaných dat na základě dosud známých poznatků o dřevěných konstrukcích.

2 Zpracování mazanic

2.1 Metodika zpracování

Pro typologické rozřazení jednotlivých otisků dřevěných konstrukcí a tvarů povrchu omazu je používáno alfanumerické pětimístné třídění, které bylo převzato z deskripčního systému MAZANICE (Vařeka 1995, 61 – 62), který byl postupně upravován a rozšiřován (Vařeka 2000; 2001; 2005). Kompletní nepublikovaný typář mazanic P. Vařeky byl zde využit. Veškeré informace (dichotomické, kardinální, nominální) získané popisem mazanic byly zaneseny do databázového programu (Microsoft Access 2010) vytvořeném na základě deskriptivního systému Mazanice.

2.2 Formalizovaný popis

Znaky v alfanumerickém pětimístném kódu jsou rozděleny do skupin (velké písmeno označuje typ konstrukčního prvku např. kuláč, prut, tesaný prvek nebo kombinaci několika z výše uvedených prvků); podskupin (malé písmeno, upřesňuje charakter fragmentu mazanice, např. jednostrannost nebo dvoustrannost otisku); typ, varianta a subvarianta (číslice, dále upřesňující povahu zlomku).

2.3 Vlastnosti mazanic

U vlastností mazanic popisujeme barvu, materiál a intenzitu výpalu. Dále byla měřena plocha a hmotnost jednotlivých zlomků mazanic. Materiál je členěn do tří skupin: 1 – málo kompaktní, snadno se drolí, obsahuje značné množství organických příměsí (plevy, sláma, větvičky atd.); 2 – středně kompaktní, drolí se minimálně, obsahuje menší množství organických příměsí; 3 – velmi kompaktní, nedrolí se, obsahuje velmi malé množství organických příměsí nebo žádné. Výpal členíme podle intenzity (síly) do 4 skupin: 1 – slabý, snadno se láme v ruce; 2 – střední, láme se obtížněji; 3 – silný výpal, mazanice nelze rukou lámat; 4 – mazanice prošla extrémním žářem, povrch často překrývají natavené úlomky hornin, připomíná strusku, otisky jsou často zkroucené a deformované. Materiál prošel tak silným žářem až po destrukci dřevohliněné konstrukce.

2.4 Otisky konstrukcí

Otisky, které jsou obecně identifikovány v mazanicích (viz výše Vařeka), řadíme do 11 skupin. A – kuláče, B – tesané prvky, C – kombinace kuláčů a tesaných prvků, D – kombinace kuláčů a prutů, E – kombinace tesaných prvků a prutů, F – kombinace kuláčů, prutů a štípaných tyčí, H – otisky prutů, I – štípy a tyče, J – bez otisků prutů (vnější omaz stěn) K – kombinace tesaných prvků, kuláčů a prutů, L – „plotný“ či „desky“.

2.5 Popis vnitřní a vnější strany zlomku

Jednotlivé konstrukční prvky označujeme malými písmeny a čísla. Vnitřní strana je vždy ta, na které se uchoval otisk konstrukčního prvku (např. VS-1a, VS-2a):

- a – kuláč (průměr větší než 3 cm),
- b – tesaný prvek (trám, trámek, lať, prkno),
- c – prut (průměr menší 3 cm),
- k – kolíček (k upevnění mazanice na dřevěnou konstrukci).

U konstrukčních prvků a, c uvádíme rekonstruovatelný průměr (\emptyset), je-li měřitelný. U tesaných prvků lze uvádět dochovanou šířku (d. š.) nebo celkovou šířku (š).

Vnější strana omazu dřevěné nebo hliněné konstrukce (VNS) může nést známky úprav. Úpravy povrchu omazu označujeme číslicemi: 1 – velmi jemně vyhlazený povrch, 2 – hlazený povrch, 3 – hrubý povrch (bez zvláštní úpravy).

3 Rozbor souboru mazanic

Po analýze 340 zlomků (**Tab. 1**) mazanic bylo zjištěno, že pouze u 12 fragmentů se buď dochoval otisk konstrukčních prvků, nebo alespoň mají upravenou vnější stranu hlazením, a tudíž jsou typologicky zařaditelné (**Tab. 2; 3**). Většinu konstrukčních prvků tvoří otisk prutů (typ H), dále byly zjištěny dva zlomky s otiskem kuláče (typ A). Úprava vnější strany byla zjištěna u šesti zlomků (typ J).

3.1 Vlastnosti souboru mazanic

Nejčastěji byly mazanice zařazeny do skupiny velmi malé (1 – 4 cm²). Zbytek lze zařadit do skupiny malé od 9 cm² do 49 cm² (**Tab. 4**). Celková hmotnost zkoumaných zlomků je 1,339 kg. Většina zlomků (75%) má hmotnost mezi 1 g až 3 g. Zbývající fragmenty mají vyšší váhu (**Tab. 5**). Materiál lze ve většině případů charakterizovat jako - velmi kompaktní, nedrolí se, obsahuje velmi malé množství organických příměsí nebo žádné (337 mazanic), nebo jako - středně kompaktní, drolí se minimálně, obsahuje menší množství organických příměsí (3 mazanice). Výpal byl po vizuální deskripci přiřazen nejčastěji pod stupeň 2 -střední, láme se obtížněji (337 zlomků) a jen tři zlomky prošly silným výpalem. Barva převažuje hnědo-oranžová, oranžovo-hnědá nebo soliterně červená, růžová, hnědá a šedá atd.

Objekt 2

1 zlomek (0-1x)

Objekt 3

1 zlomek (0-1x)

Objekt 5

1 zlomek (0-1x)

Objekt 9

9 zlomků (0-9x)

Objekt 11

15 zlomků (0-15x)

Objekt 1580

100 zlomků (0-1x)

Jeden fragment mazanice nese otisk prutu o rekonstruovatelném průměru pouhých 0,5 cm (typ Ha1.1.1).

Objekt 1605

131 zlomků (0-125x)

Na jednom zlomku se dochoval otisk tří prutů o rekonstruovatelných průměrech 0,5 cm, 0,8 cm a 1,5 cm. Dochovala se i úprava vnější strany hlazením. Síla zlomku od otisku k vnější straně je 1,7cm (Ha2.3.1). Celkem 5 zlomků nese otisk vnější strany hlazením bez dochovaných konstrukčních otisků. Dva zlomky mají rovnou úpravu vnější strany (Ja1.2.1 – 3x). Jeden zlomek má upravenou vnější stranu téměř do pravého úhlu (Ja2.1.1 – 1x). Dva zlomky mají upravenou vnější stranu konvexně (Ja1.6.1 – 2x).

Kulturní vrstva

24 zlomků (0-24x)

Sběr

56 zlomků (0-51x)

U dvou zlomků mazanice se dochoval otisk jednoho kuláče. Pouze v jednom případě můžeme rekonstruovat průměr 10 cm i více (Aa3.1.2). Tři fragmenty nesou otisk jednoho prutu o rekonstruovatelném průměru pouze u jednoho zlomku 1,5 cm (Ha1.1.1).

4 Interpretace souboru mazaníc

Tento soubor mazaníc lze, i bez bližší znalosti archeologického kontextu, označit za pravěký. Charakteristické je pro toto období, oproti středověkým mazanickým, nízký podíl nebo absence organického pojiva (např. tráva, sláma, větvičky atd.). Z konstrukčních prvků byly rozpoznány otisky kuláčů (2x) a prutů (5x). Nízký počet těchto typologicky zařaditelných jedinců a fragmentizace zapříčiněná transformačními procesy, nám neumožňuje

komplexnější interpretaci. Interpretace u zlomků s otisky prutů tak může být dvojí: a) pochází z lidských obydlí nebo hospodářských staveb; b) byly součástí jiných konstrukcí např. proutěná kostra pece. Obdobně můžeme interpretovat zlomky typu Ja1.2.1 a Ja1.6.1. Navíc byly tyto mazanice velmi silně omleté, tak jejich interpretace, až na výjimky, byla obtížná a není jednoznačná. V případě, kde se dochoval otisk kuláče nebo úprava zlomků hlazením (zejména u typu Ja2.1.1 - patrně z omazu rohu stěny), se lze domnívat, že pochází z robustnějších konstrukcí spojených s hospodářskou nebo obytnou funkcí.

Literatura

Vařeka, P. 1995: Nálezy mazanice v archeologických strukturách – deskriptivní systém a databáze Mazanice, Archeologické fórum 4, 59 – 64.

Vařeka, P. 2000: Nálezy mazanice z Hradce u Němetic. In: J. Michálek – M. Lutovský (eds.), Hradec u Němetic. Sídlo halštatské a raně středověké nobility v česko–bavorském kontaktním prostoru, Strakonice – Praha, 2000. s. 285 – 300.

Vařeka, P. 2001: Stavební kultura předhradí Levého Hradce. In: K. Tomková (ed.), Castrum Pragense 4. Levý Hradec v zrcadle archeologických výzkumů. Díl I, Praha, 2001, s. 254 – 272.

Vařeka, P. 2005: Mazanice. In: M. Kuna – N. Profantová (eds.), Počátky raného středověku v Čechách. Archeologický výzkum sídelní aglomerace kultury pražského typu v Roztokách, Praha. s. 250 – 258.

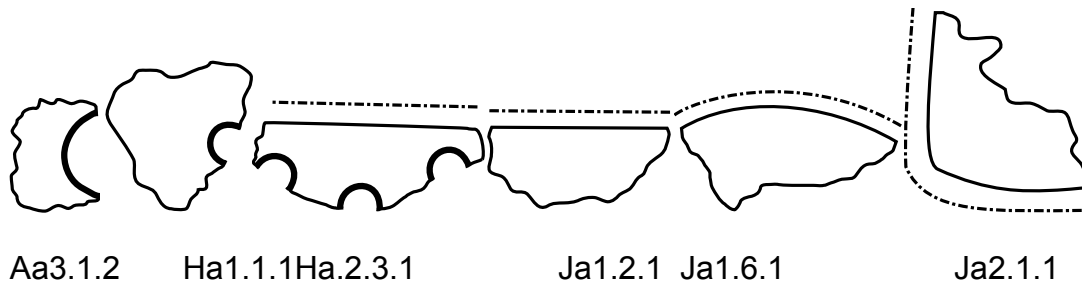
Přílohy

Tab. 1

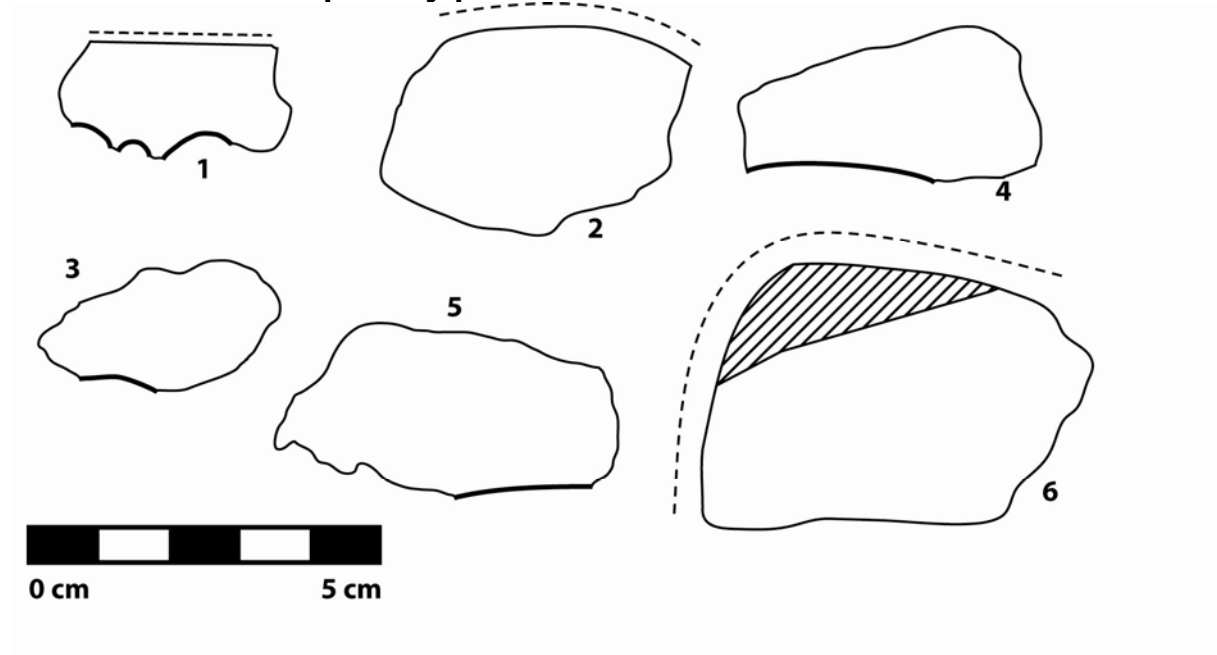
Lokalita	Č. výzkumu	Parcela	Instituce	Strat. jednotka	Popis strat.	Č. sáčku	Počet zlomků
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	1580	V 1/2 60-80	32	17
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	1580	V 1/2 80-DNO	26	14
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	1580	V 1/2 POVRCH	34	52
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	1580	Z 1/2	25	2
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	1580	Z 1/2 80 - DNO	33	15

Lokalita	Č. výzkumu	Parcela	Instituce	Strat. jednotka	Popis strat.	Č. sáčku	Počet zlomků
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	1605	Z 1/2 0-20	30	4
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	1605	Z 1/2 0-40	29	1
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	1605	Z 1/2 0-60	31	121
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	1605	Z 1/2 20-40	28	5
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	KUL. VRSTVA		24	24
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	OBJ. 2	SEV.	11	1
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	OBJ. 3	SEV.	10	1
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	OBJ. 11		16	15
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	OBJ. 5	J	4	1
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	OBJ. 9		8	9
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	SBĚR			40
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	SBĚR		15	2
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	SBĚR		20	3
Mikulovice	PPO 221/50	Beneš	VMP	SBĚR		23	13

Tab. 2: Typář určených mazanic podle P. Vařky.



Tab. 3: Mazanice z parcely p. Beneše.

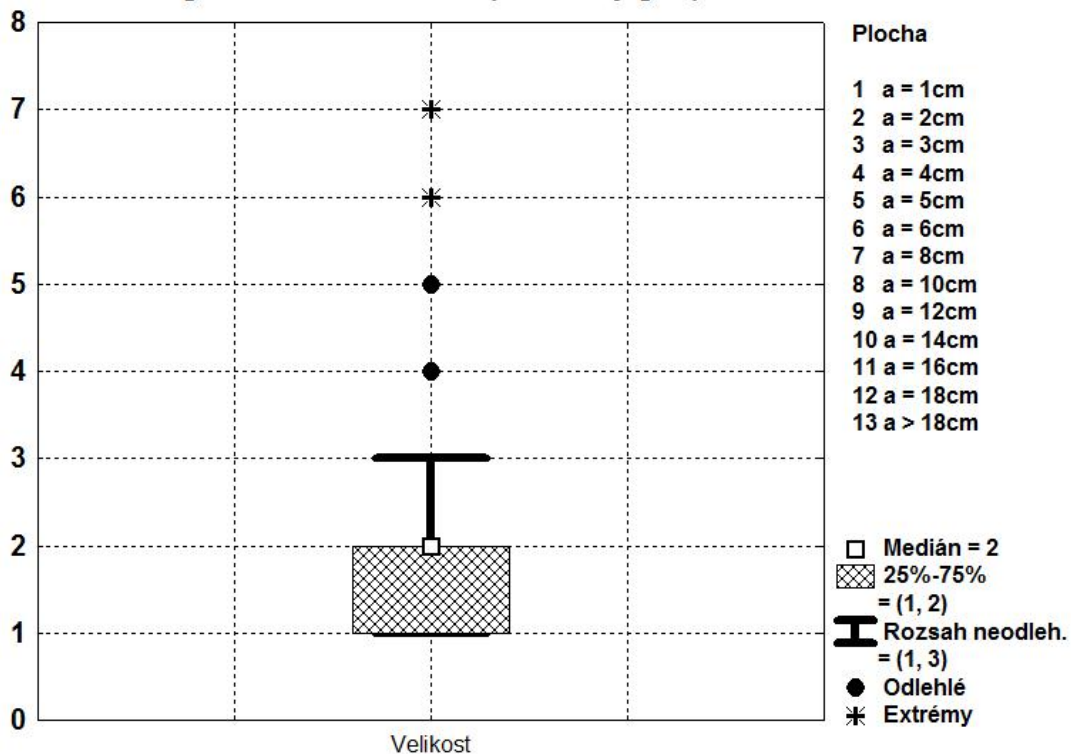


1: 1605, Ha2.3.1 ; 2: 1605, Ja1.6.1 ; 3: Sběr, Ha1.1.1 ; 4: Sběr, Aa3.2.1 ; 5: Sběr, Aa3.1.2 ; 6: 1605, Ja2.1.1

Tab. 4

Tab. 5

Fragmentarizace mazanic (krabicový graf)



Analýza č. 2

GEOLOGICKÁ ANALÝZA

jedná se o přepis ústní konzultace s Ing. Jiřím Šurou

obj.1580 - s.č.68 (80-dno)

granodiorit nebo granit nasavrckého masivu, „rozpadavý typ“ – pracovní označení, případně se může jednat o dlouhodobě vypalované kameny

obj.1580 - s.č.91 (60-80)

větší – sluňák úlomek – pochází z náplavu nebo říční terasy, materiál naprosto běžný v okolí malý – téhož původu?

obj.1602 - s.č.8

růžový kámen – úlomek růžového navětralého granitu

žlutohnědý kámen – úlomek křemene zrnitého

šedivý – úlomek přeměněného slepence nebo pískovce druhotného kvarcitu?

ve všech případech se jedná o místní materiál – říční náplav nebo terasa

obj.1603 - s.č.16

kvarcit (křemenec) muskovitický (slídnatý), neobvyklý kámen ve zdejších poměrech, původ z krystalinika Železných hor?, úlomek z většího kamene – není vidět původní povrch, v dutinách krystaly křemene, nemůže poskytnout užitek

obj.1605 - s.č.74 (0-40)

bělejší kámen - úlomek prachovce pochází z okolí a tvoří geologické podloží, ale nevystupuje na povrch, nalézá se v korytě Chrudimky, pravděpodobné opálení ohněm

tmavší kámen – pískovec podobný lokálnímu křídovému pískovci – hořický hřbet nebo

rychnovsko, nelze vyloučit, že jsou blíže, tmelený křemitým tmelem, opracování, část

zrnotěrky, mohlo by se jednat o prvohorní pískovec z J okolí Přelouče – Litošice, Sovolusky?

obj.1605 (materiál z profilu) - s.č.85 (materiál z profilu)

křemenec, původem ordovický, ze širšího okolí Slatiňan, dle zaoblení z náplavů Chrudimky

větší – úlomek valounu

menší – zaoblenu uměle – pigmentovaná

obj.1605 - s.č.79 (0-60)

křemitá hmota s podílem opálové hmoty

obj.1605 - s.č.78 (0-60)

největší – úlomek valounu zvětralé nebo zvětralé biotetické ruly nebo usměrněné žuly, opracováno člověkem, nekvalitní materiál nehodí se na mlecí procesy

druhý největší – růžová drobnozrná leukokratní žula (granit), opracovaná

třetí největší – úlomek křemence – kvarcitu, pravděpodobně z okolí Slatiňan

nejmenší – úlomek usměrňovaného granitu

všechny běžné v recentních náplavech tak v terasách

obj.1619 - s.č.30

2 valouny křemene – špatně opracované

1 úlomek valounů
z říčního náplavu (recentní náplav) nebo terasy (čtvrtohorní říční terasy)

obj.1620 - s.č.13

prachovec křídového stáří – místní materiál, který je z části opracovaný, vypálený
poměrně měkká hornina – ne příliš vhodná k opracování

obj.1621 - s.č.26 – jižní část

bílý kámen – jednozrnný křemen s podílem opálové hmoty, není běžný v okolí, náplav Labe?
červený kámen – úlomek sluňáku, třetihorní rohovec s charakteristickou bílou zvětrávací
kůrou, běžný mikulovický kámen

obj.1621 - s.č.27 – jižní část

úlomek sluňáku
větší růžový kámen – úlomek biotitické ruly z náplavu Chrudimky, původ širší okolí Seče,
opracování??
tyto horniny nejsou moc vhodné k opracování

sběr z plochy - s.č.46

tmavě šedá slabě přeměněná hornina připomínající kulmské břidlice – moravská záležitost –
dodnes brusné kameny, u nás v hlinecké zóně J od Skutče – Radčice, Holetín, rohovcové
droby – jsou slabě metamorfované, tyto kameny je možné nalézt v náplavech Chrudimky
pozn. lichoběžná sekera s jemně hraněnými boky, plankonvexní průřez, odražená břitová
partie, poškozený tyl, stopy po uchycení nástroje, lichoběžný nárys, dochováno přibližně 80%
nástroje

Číslo sáčku	Bližší určení	Váha (g)	Druh	Opracování	Poznámka	Velikost. kateg.
8	šedá barva	3	slepenec nebo pískovec (druhotného kvarcitu)	NE		3
8	růžová barva	2	granit	NE		2
8	žlutohnědý	2	křemen zrnitý	NE		2
13	vypálený	148	prachovec	ANO	DRTIDLO	7
16		62	kvarcit (křemence) muskovitický (slídnatý)	NE	zřejmě donesen člověkem	5
26	bílá barva	2	křemen s podílem opálové hmoty	ANO	štíp.industrie	2
26	červená b.	1	sluňák	ANO?	štíp.industrie	2
27	růžová b.	56	biotitická rula	ANO?		5
27	červená b.	26	sluňák	NE		5
30		32	valoun	ANO	opálení?	4

			křemene			
30		32	valoun křemene	ANO		4
46		26 (33 původní váha)	kulmská břidlice	ANO	lichoběžná sekera	5
68	rozpadavý typ	17	granodiorit nebo granit	NE	vypalované kameny	3
68	rozpadavý typ	12	granodiorit nebo granit	NE	vypalované kameny	3
68	rozpadavý typ	6	granodiorit nebo granit	NE	vypalované kameny	2
68	rozpadavý typ	2	granodiorit nebo granit	NE	vypalované kameny	1
74	tmavá b.	74	pískovec	ANO	zrnotěrka	5
74	bělejší b.	22	prachovec	ANO	opálení ohněm	4
78		178	biotetické ruly nebo usměrněné žuly (granit)	ANO	DRTIDLO	6
78		70	leukokratní žula (granit)	ANO	DRTIDLO	6
78		36	křemence – kvarcitu	NE		4
78		26	usměrňovaného granitu	NE		4
79		1	křemitá hmota s podílem opálové hmoty	ANO	štíp.industrie	2
85		102	křemenec	ANO?		6
85		38	křemenec	ANO	pigmentace – roztěrač barviva	5
91		200	sluňák	ANO?		7
91		6	sluňák	NE		2